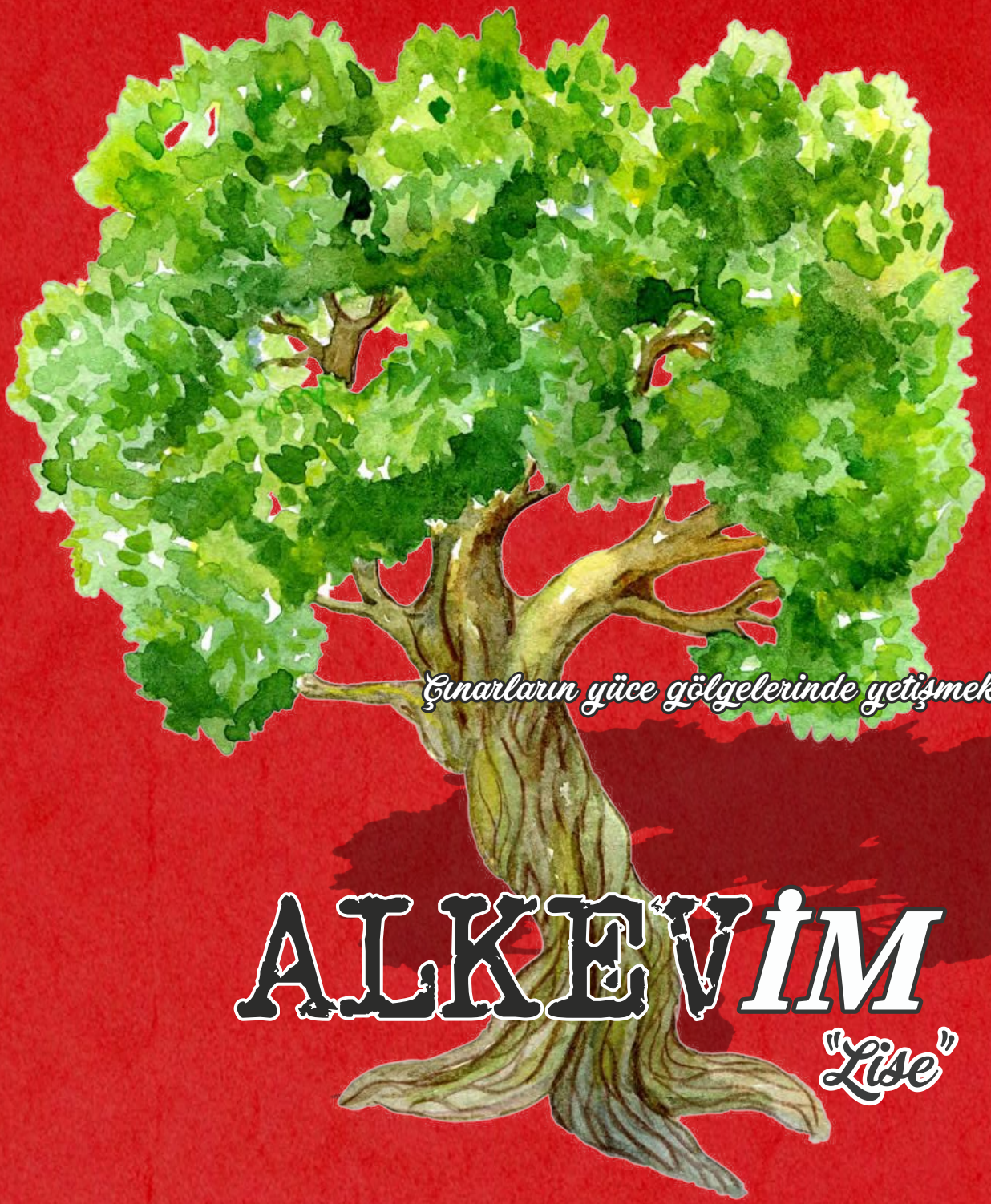
Sayı: 10 Mayıs 2024

Alman Liseliler Kültür ve Eğitim Vakfı Özel Okulları Yıllık Edebiyat Dergisidir.

Çınarların yüce gölgelerinde yetişmek...

ALKEVİM

"Lise"

ALMAN LİSELİLER
KÜLTÜR VE EĞİTİM VAKFI
ALKEV ÖZEL OKULLARI

ALMAN LİSELİLER
KÜLTÜR VE EĞİTİM VAKFI
ALKEV ÖZEL OKULLARI

Alkent 2000 Mah. Mehmet Yeşilgül Cad. No.: 7
Büyükçekmece / İstanbul
Tel: +90 212 886 88 40
Fax: +90 212 886 88 55

İmtiyaz Sahibi:
Dr. İsmet AKSÖYEK
ALKEV Özel Okulları
Kurucu Temsilcisi & Genel Müdürü

Editör:
Türk Dili ve Edebiyatı Zümresi

Yayına Hazırlayanlar:
Özlem AKIN
Melek GRANT SAROVA
Heves FİDAN
Ayşe Nur ERSÖZ
Adnan SAYIM
İrfan ÇELİK
Numan ŞENTÜRK

Dizgi Yapım - Grafik Tasarım
Fatma Çolak

Basım Yeri ve Tarihi:
İstanbul -2024
Yayın Türü:
Yıllık

ALKEV'İM
dergisinde yer alan öğrenci yazıları ve resimlerinin her türlü yayın ve kullanım hakkı ALKEV Özel Okullarına aittir.

ALKEV'İM para ile satılmaz.
ALKEV Özel Okulları
Lise öğrencilerinin edebiyat dergisidir.

İÇİNDEKİLER

ÖN SÖZ

100. YIL ÖZEL DOSYASI

EN ŞANLI ARMAĞANDIR CUMHURYET 5
CUMHURİYET MEŞALESİ 7
100. YILINDA KEMAL ATATÜRK'ÜN TEMSİLİ CUMHURİYETİ: FELSEFESİ, PRENSİPLERİ VE MİRASI 8
CUMHURİYETİ YAŞAMAK 10
100 YILIN TAŞIDIĞI MİRAS: TÜRKİYE CUMHURİYETİ 11
100. YILDA YENİ UMUTLARA 12
BEYAZ GÜVERCİNLER 13
ATA'MIZIN İZİNDE, BİRLİKTE GELECEĞE 14

DENEMELER

GEMİLER VE ÇİÇEKLER 16
KARANLIĞIN ŞARKISI 17
BİZİ BİZ YAPAN HER NE VARSA 18
SONSUZLUK DENİZİ 19
VAROLUŞUN KIYISINDAN YANSIMALAR 20

DİSTOPİK MASALLAR

GRİ HAYATTAN RENKLİ KAÇIŞ 22
AZİMLİ KUĞU 23
UYANIŞIN SANCISI 25
TALİHSİZ BİR KARAR 27

EDEBİ MAKALE

STRINBERG'İN MATMAZEL JULIE ESERİNDE SINIFSAL FARKLILIKLARIN SEMBOLLERLE ANLATIMI 29
İŞÇİ SINIFINDAN ZIT TUTUM 31
KADIN VE YOKSUL OLMANIN GÖLGESİNDE YAŞAM MÜCADELESİ 33
FÜRÜZAN'IN "ÖZGÜRLÜK ATLARI" VE "PARASIZ YATILI" ESERLERİNDE YOKSULLUK PROBLEMİ ..35

ELEŞTİRİ

KEŞANLI ALİ DESTANI VE HALDUN TANER'İN EPİK TİYATRO MİRASI 38
"MATMAZEL JULIE" ve "MAHMUT İLE YEZİDA" ESERLERİNDEKİ SİMGESEL ANLATIM VE KÜLTÜREL FARKLILIKLAR İLE İLİŞKİSİ 39
TOPLUMLAR ARASINDA EŞİTSİZLİK 41
BARBİE BİR NESLİN KUSURSUZ OYUNCAĞI 43
ADALETİN IŞIĞINDAKİ YOLCULUK: YEŞİL YOL ...45
OPPENHEİMER FİLM İNCELEMESİ: ŞAHESER Mİ, PROPAGANDA MI? 47

GEZİ YAZISI

LONDRA'NIN KALBİNDEKİ SERÜVEN 49
PARİS 51

HİKAYE (ÖYKÜ)

DÜŞEN SON TAÇ YAPRAĞI 53
İKİZ RUHLAR 54
DEĞİŞİM 55
DELİRMELİK BİR GÜN 57
GELECEĞE DÖNÜŞÜM 59

ŞİİR

BEYAZLARDA 62
EKSİK 62
BOSTAN KORKULUĞU 62
PROMETHEUS 62
İLAN-I AŞK 63
ÖZGÜR MÜ DİYORSUN KENDİNE? 63
DENİZ 63
KARANLIĞIN UMUT PARÇASI 64
UNUTMAK 64
SOLAN GÜL 64

SÖYLEŞİ

4 YAZAR 4 KİTAP OKUMA ATÖLYESİ YAZAR SÖYLESİ 66

ALKEV'im Dergisi Değerli Okurları,

ALKEV'İM dergisinin 10. yılından sizlere seslenirken okulumuzun edebi mirasına yeni bir halka ekleyen, yaratıcılığın ve özgün düşüncelerin izlerini taşıyan öğrencilerimizin yazılarını sizlerle buluşturmanın mutluluğunu, her zamankinden daha fazla yaşıyoruz. Dergimizin 10. yaşını, cumhuriyetimizin kuruluşunun 100. yılında kutlarken öğrencilerimizin cumhuriyet temalı yazılarını da bir araya getirmenin kıvancı içerisindeyiz.

ALKEV'İM dergisi; gözlem yapmayı ve gözleriyle çizdiği kareleri izlemeyi hep çok seven, pek çok açmaza değinen, yazdıklarıyla entelektüel birikimlerini katmerleyen öğrencilerimizin insan unsurunun var olduğu her yerde farklı bağlamlarda, farklı kimliklere bürünmeyi yazarak mümkün hâle getirdiğini göstermektedir.

Siz değerli okuyucularımız; öğrencilerimizin özgün eserlerini okurken onların edebiyat aracılığıyla vadettiği kimlikler, değerler, semboller ve fikirler eşliğinde hem öğrencilerimizin hiç olmadığı kadar görünür olmalarına olanak sağlayacak hem de öğrencilerimizin toplumla ilgili duyguları, toplumdan beklentileri, değişmesini arzu ettikleri şeyleri aktarabileceği bu mecranın bir parçası olacak, onların ruhsal evrenlerinin toplumsal anlamları, toplumun değişimi ve bu değişimin onları nasıl etkilediğine şahitlik edeceksiniz.

Ne yazmışsa kaleminin ucuna geldiği gibi içten ve sıcak yazan, kalemiyle düşünen, düşündüklerini yılmadan yazan değerli öğrencilerimiz; köşe yazısı, makale, deneme, gezi yazısı, öykü, şiir, eleştiri gibi türlerde düşüncelerini dürüstçe kaleme alıp ALKEV'de gelenek haline gelmiş yazma kültürünü yaşatmaya devam etti. Sizleri tutkuyla yazan geleceğimizin kıymettar kalemleri olacak sevgili öğrencilerimizin sayfalara dökülen isyanlarıyla ve derin düşünceleriyle baş başa bırakıyoruz.

Geleceğin şafağı olan gençlerimizin etrafındaki olayları takip eden bir kuşak olarak yetiştiğini görmenin hepimiz için çok değerli olduğunu belirtmek ister; öğrencilerimize, toplumsal konulara karşı hassasiyetlerine yer verdikleri yazıları ve çabaları için minnet duyarız. Yazmaya gönül veren öğrencilerimizin ruhun ancak yazıyla ölümsüz kılınabileceğini akıllarından hiç çıkarmamalarını dileyerek onları tebrik ediyoruz.

Dünyasının sınırlarını yazmakla genişleten
tüm öğrencilerimize sevgilerimizle...

Türk Dili ve Edebiyatı Zümresi

"100 YILLIK EMANET:CUMHURİYET" TEMALI DENEME YARIŞMASI DERECE ALAN ESERLER

"100. YIL" ÖZEL DOSYASI

En Şanlı Armağandır Cumhuriyet

Özgür olmak en değerli şeydir bu hayatta. Bedenen, ruhen, aklen özgür olmak. Özgürce yaşamak, özgürce düşünmek, aklından geçenleri özgürce dile getirmek. Kimsenin kahrını çekmeden, boyunduruğu altına girmeden, emirlerini dinlemeden kendi kendine istediğini yapabilme yetkisi. Kimi zaman bedenen özgürdür insan ama aslında kendine ait hiçbir düşüncesi yoktur, bir başkasının aklının yansımasıdır sadece. Bu insana da özgür demek mümkün mü? Ya da kimi insan vardır kendi başına var olur, düşünür, fikirleri olur ama bunları söyleyecek cesareti olmaz. Düşüncelerini aklının sınırlarına hapsettikten sonra düşünmenin ne anlamı var ki? Düşüncelerini özgürce dile getiremeyip bir başkasının hayatını yaşamanın ne anlamı var?

İnsan varlığıyla değil, düşünceleriyle özgür olur. Düşünemeyen, düşünse bile düşüncelerini özgürce dile getiremeyen insan aslında hiçbir zaman var olmaz. Çünkü insanlar ölürken, düşünceler yaşar. Bedenen ölen insanın aklı, düşünceleri, mirası yaşamaya devam eder. Kimi insan yaşarken düşündüklerini dile getirmeyip zamanla unutulup giderken, kimi de düşünceleriyle, yaptıklarıyla, hayalleri ile sonsuza kadar yaşar.

Şimdi belki hala korkularımız var, dile getirmekten korktuğumuz düşüncelerimiz var. Diğer insanların düşüncelerinden çekincelerimiz, endişelerimiz var. Belki hala zincirlere vuruyoruz düşüncelerimizi. Düşüncelerimizi zincirlemek de korkmak değil midir? Daha önce hiç uçmamış bir kuşun uçmaktan, özgür olmaktan korkması gibi. Düşüncelerimizden, başkalarının düşüncelerinden korkarken aslında özgürlüğümüzü başkalarının eline teslim etmiyor muyuz peki? Kendiliğimizden yürümüyor muyuz kafese doğru? Peki ya kafese girince ne olacak? Korkan, düşünmeyen, kabullenen insanı kontrol etmek, hükmetmek kolaydır, kendi kendine yürüyor işte kafesin içine. Peki ama başkaldıran, isyan eden, düşündüklerini özgürce dile getiren, bir başkasının onun adına onu etkileyecek kararlar vermesini kabul etmeyenler, işte onlar kontrol edilemez. Çünkü onlar düşüncelerinden, düşüncelerinden dolayı yaşayabileceklerinden korkmazlar. Kimse de onları korkutamaz. Kafesin içine doğru itilse de debelenip o kafesten bir şekilde çıkmayı başaranı kim tekrar kafese sokabilir? Bu da gösteriyor ki kişinin özgürlüğünün önündeki en büyük engel korkudur. Korkusuz olan, korkusuzca aklından geçenleri dile getirenler ise özgürlüklerini eline almış, kafesten kaçmayı başarabilmiş kimselerdir.

Cumhuriyet de böyle bir şeydir işte. Bir fikirdir cumhuriyet, bir düşünce, bir ideal. Kimsenin boyunduruğu altına girmeden, kendi bayrağı altında özgürce düşündüklerini dile getiren insanlardan oluşan bir idealdir cumhuriyet. O ideal için zor koşullarda, kimseden korkmadan aklındakileri dile getirme cesaretine sahip olanların düşü, özgürlüğüdür. Düşüncelerini korkusuzca ifade etmekten geri durmayan kahramanların hayalidir. Bir umuttur cumhuriyet. Uğruna savaşılan, kan dökülen, umut kaynağı olan bir şeydir o. Varlığı insana güven veren, içini huzurla dolduran bir şeydir. Bayraktır cumhuriyet, savaş meydanında her ne olursa olsun yere düşürülmeyecek o bayraktır cumhuriyet, ne olursa olsun asla taviz verilmeyecek gerçektir. En zor koşullarda bile umutsuzlara çare olan, bir milletin en güçlü ilacıdır. Eskimiş, köhne, bağnaz zırvaların kesin çözümüdür o, yetişen, filizlenen, küllerinden yeniden doğan medeniyet ve gelecektir cumhuriyet. Direnişin sebebidir, umududur, hayalidir. Yüz sene önce o insanların düşü, mirası, umudu; şimdi ise bizim özgürlüğümüz, istikbalimiz, armağanımızdır. Bize emanet edilen bu topraklarda ilelebet yaşayacak tek şeydir o. Bu yüzden en değerli hediyemizdir cumhuriyet. Çünkü cumhuriyet bu uğurda kan döken, can veren, aklını ve ruhunu buna adayan herkesi temsil eder. Geçmişte, şimdi veya gelecekte olması hiç fark etmez varlığını, benliğini ona adayan herkestir cumhuriyet.

Tam da bu yüzden hiçbir zaman yok olmayacak cumhuriyet. Bu uğurda kendini feda eden kimseler hiçbir zaman unutulmayacaktır. Evet, belki bedenen hayatta değiller. Ama onlar düşünceleriyle yaşayacaklar. Düşüncelerini ifade etmeye, özgür olmaya cesaret eden, cumhuriyet uğruna emek veren herkes ilelebet yaşayacak ve istikbale ışık tutarak onların uzattığı meşaleyi teslim alanlara yol gösterecekler.

Bundan tam yüz sene önce bir milattı cumhuriyet, yeni bir devrin başlangıcı, çok acı çekmiş bir milletin umut ışığıydı. Bu milletin her zaman özgür yaşaması gerektiğine, kimsenin boyunduruğu altında kalmaması gerektiğine inananların özgürleştirdiği bu düşünceler, işte

tam da bu yüzden; yaşanan tüm ıstıraba, tüm kedere rağmen yılmayan aksine daha da güçlenen bir millet, umutla, inançla, hayalleriyle dile getirdiği için ilelebet var olacak, yüzlerce yıl yaşayacaktır.

Bu dünyada hiçbir canlı yoktur ki birinin boyunduruğu altında olmak istesin, özgür olmak gibi bir düşüncesi olmasın. Ancak herkes bunun hayalini kursa da herkesin erişebildiği bir şey değildir özgürlük. Çünkü tutsaklık kişinin çevresine sarılan zincirlerdir ve zincirleri koparmak canını acıtır kimsenin ve herkesin bu acıya dayanacak gücü olmaz. En sonunda o zincirlerden kurtulup özgür olma düşüncesi, umudu çektiği acıya ağır basanlar ancak o zincirleri kırabilir ve özgür olabilir. Lakin o zincirleri kıracak gücü olmayan, acıyı göze alamayan hiçbir zaman özgür olamayacak ve her daim tutsak kalacaktır.

Zincirlerini kırıp özgür olmayı başarmış ve gelecek nesillere cumhuriyet gibi sonsuz bir armağan bırakan bir milletin çocukları olarak, sorumluluğumuzdur bizim bu cumhuriyeti korumak. Bu armağana sahip çıkmak, tüm varlığını ona adamak, onun için elindeki her şeyini feda edenleri unutmamak ve gelecekte de bu armağanın değerinin unutulmamasını sağlamak için istikbalimize bunun kıymetini anlatmak. Bizden öncekilerden bu meşaleyi teslim alan, zamanı gelene kadar kendimizden çok koruyup kollayacağımız, seveceğimiz bu umudu, zamanı gelince de istikbale teslim edecek olan bizleriz.

Yüz yıllık bir umuttur, idealdir, armağandır, emanettir cumhuriyet ve ona sahip çıkacak, onu yüceltecek, koruyacak olan bizleriz. Şu anda eğer hür bir ülkede yaşıyorsak bunu borçlu olduklarımızı, 29 Ekim'in, en şanlı günümüzün, bizim için kıymetinin ne olduğunu unutmayacak ve eğer böyle bir umudumuz olmasaydı neler yaşayabileceğimizi düşünmekten kendimizi asla geri koymayıp elimizdeki armağanın değerini daha da iyi anlayacağız.

Bugün hepimizin günü. Bu armağanı bize teslim edenlerin, bizim ve bizim bu armağanı teslim edeceklerimizin. Hepimiz için en şanlı, en onurlu gün, 29 Ekim Cumhuriyet Bayramı kutlu olsun. Yüzlerce yıl yaşasın cumhuriyetimiz.

Perihan Oya ŞENGÜL
10 Fen A

Cumhuriyet Meşalesi

Takvimler 28 Ekim 1923'ü gösterirken Çankaya'da Gazi Paşa'nın dudaklarından "Efendiler, yarın Cumhuriyet'i ilan edeceğiz." sözleri döküldüğünde, Türk milletinin istikbali ve Türk devletinin geleceğine dair o meşale yakıldı. Takvimler 29 Ekim 1923'ü gösterdi, Türk devleti artık Türkiye Cumhuriyeti olmuştu. Gün o gündür ki ülke sınırları dahilinde hepimiz eşit sayıldık, temel ve eşit haklara sahip olduk; hem de hiçbir fark gözetilmeden. Din, dil, ırk, cinsiyet, yaş veya akla gelebilecek diğer bir sürü şey... Hepsi önemsizdi, tek önemli olan insan olmamız ve Türkiye vatandaşı olmamızdı. Yaşama hakkından tutun da sağlık hakkına kadar en temel insanî haklarımız Cumhuriyet ile koruma altına alındı.

Milletin, halkın değeri anlaşıldı ve yönetim halkın iradesine teslim edildi. Devletin temel yapı taşlarından biri olan halkın kıymeti, gücü cephelerde, hastanelerde ve daha birçok arka planda iyisiyle kötüsüyle görülmüştü. Halkın bir devlet için olmazsa olmazı olduğu gerçeğinin ışığında devletin en önemli yapı taşlarından biri olan yönetim de halka teslim edildi. Ulu Önder, biz Türk milletinin köklerini unutmasına izin vermemiş ve eski Türklerin kadına, çocuğa verdiği değeri kurduğu cumhuriyet ile beraber bizlere hatırlatmıştır. Muasır medeniyetler seviyesine ulaşmamız için birçok alanda birçok yenilik getiren Atatürk, Türk milletinin kurtarıcısı olmuştur.

Zamane yabancı ülke vatandaşlarının çoğunun imrendiği o millet yapısına o devlet yapısına sahip olduk sayesinde. Bir yıldan da kısa süre sonrasında **"Fikri hür, vicdanı hür, irfanı hür"** nesiller isteyecekti ve bunun öncesinde sesi hür bir halk yaratmıştı 29 Ekim ile.

Peki cumhuriyet haktan hukuktan mı ibaret, elbette ki değil. Cumhuriyet bu kadarla sınırlı asla değildir ve her doğan çocuğun nefesinde tekrar doğar. Cumhuriyet bu ülkenin istikbalidir, gelecek umududur. Yeni doğan nefesinde arı bir umut vardır. Büyürken izleyeceği yolda, yapacaklarında hep bir umut yeşertecektir o Türk evladı. Cumhuriyet çocukluktur, gençliktir. Cumhuriyet'in 4. yılında Ulu Önder gençliğe seslendi, "Ey Türk istikbalinin evladı! İşte bu ahval ve şerait içinde dahi vazifen: Türk İstiklal ve Cumhuriyetini kurtarmaktır!" Cumhuriyetimiz'in 10. yaşını kutlayacağı o yılda, 1933'te, o çocukluk, o gençlik hep bir ağızdan "Ey büyük Atatürk! Açtığın yolda, gösterdiğin hedefe, durmadan yürüyeceğime ant içerim." diye ant içti. Cumhuriyet'i ilelebet korumaya ant içtiler çünkü bu armağanın kıymetini çok iyi biliyorlardı. Onlardan sonra gelen yeni nesil olan biz de dedelerimizin nenelerimizin kıymetini bildiği o Cumhuriyet'i koruyacağımıza ant içeriz. Cumhuriyet bilimdir, bilgidir. Kendimize, özümüze, tarihimize, dilimize ve daha nicesine dair her öğrendiğimiz bilgi gelecek umudunu yeşertir; geleceğimiz, geçmişten dersler çıkarılarak ve Türk kültürüyle özümüzü bilerek kurulacak, var olan yaşatılacaktır. Cumhuriyet bağımsızlıktır, özgürlüktür. Her ülkenin her milletin zor zamanları olmuştur ve olacaktır da ancak tüm bunlara rağmen hâlâ ayakta durabiliyorsa bu devlet, bu millet; hepsini atalarına borçludur. Kendi kendine kısmen de olsa yetebiliyorsa bu Cumhuriyet sayesindedir. Cumhuriyet sayesinde ülkeye kazandırılan imkânlar sayesindedir. Cumhuriyet ile birlikte Ata'mızdan bize kalan vizyon sayesindedir. Her karışında Ata'mızın izi olan topraklar sayesindedir. Bir kadın olarak şu an tüm bu içimden geçenleri özgürce söyleyebiliyor ve yazabiliyorsam bu da yine cumhuriyet sayesindedir. Bir kadın olarak erkekler ile rekabet edebiliyorsam ve erkekler de biz kadınlar ile rekabet edebiliyorlarsa bu da yine cumhuriyet sayesindedir. Pencerenizden dışarı bakın. Dışarıda gördüğünüz her özgür insan, her özgür fikir cumhuriyet sayesindedir. Birbirinden çok farklı yüzler göreceksinizdir; farklı dinleri olan, farklı tercihleri olan ve hatta belki farklı kökenden olan onlarca insan göreceksinizdir. Hepsinin var olabilmesi, hiçbirinin diğerinden üstün olmaması cumhuriyet sayesindedir. Cumhuriyet, bize Atamızdan kalan, farklılıkları kucaklayan, gelecek vadeden, bizi biz yapan yegâne mirastır.

Tam da bu sebeplerdendir ki her geçen sene neşeyle, coşkuyla ve minnetle anar, kutlarız cumhuriyeti. Cumhuriyet meşalesinin sönmemiş oluşunu, hâlâ özgür olabilmeyi, hâlâ bağımsız olabilmeyi kutlarız. Ülküsü: yükselmek, ileri gitmek olan bir nesil olarak her daim cumhuriyeti kollayacak ve ona sahip çıkacağız. Muhtaç olduğumuz kudretin damarlarımızdaki asil kanda mevcut olduğu bilinciyle hiç durmadan ilerlemeye devam edeceğiz. **Nice 29 Ekimlere...**

Evrim KOŞAR 10 Fen A

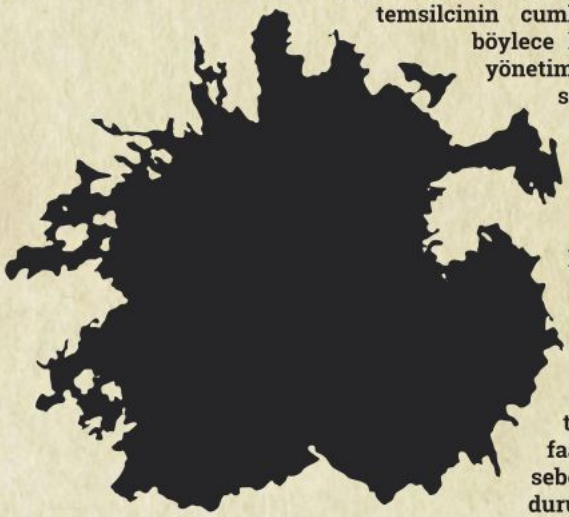
100. YILINDA KEMAL ATATÜRK'ÜN TEMSİLİ CUMHURİYETİ: FELSEFESİ, PRENSİPLERİ VE MİRASI

29 Ekim 1923 tarihinde yapılan bir devrim vardır. Bu devrim, görüntüde yalnızca savaştan yeni çıkmış bir Orta Doğu ülkesinin rejiminin değişmesi olsa da ideolojik ve politik bir hamle olarak cumhuriyet, liderinin ruhunu nesiller boyu aktarmaya çalışacak ve bu uğurda pek çok mücadele verecek bir halkın karakteristik bir özelliği haline gelecektir. Öyle ki bir asır boyunca varlığı için, temsil ettiği değerler ve aktardığı miras uğruna cumhuriyetin gücünden korkanlara ve onu kullanmaya çalışanlara karşı açılan savaş devam etmiştir. Ancak pragmatist tarih anlayışının rasyonellikten uzaklığı göz önünde bulundurularak cumhuriyetin 100. yaşını kutlarken Kemalist prensipleri ve temsili cumhuriyetin olası risklerini konuşmak, geçmişimize ve geleceğimize, başardıklarımıza ve eksikliklerimize bakmak, böylece ikinci asır için rotamızı çizmek gerekir.

Atatürk'ü görmek, mutlaka onun yüzünü görmek değildir. Onun fikirlerini, onun duygularını anlıyorsak ve hissediyorsak bu yeterlidir. Onun en büyük tutkusu, tüm düşüncelerini, kültürünü ve bilgisini tek vücuda büründürdüğü hayal ve ilkesi olan cumhuriyettir. Onun için cumhuriyet, bir kültür ve felsefedir. Bu felsefedir onun yıllarca monarşiye maruz bırakılmış, bastırılmış ve unutulmuş halkına layık olan. "Türk milletinin tabiat ve âdetlerine en uygun idare, cumhuriyet idaresidir." Gerçekten de bu şekilde düşünüp düşünmediği bir yana, halkının kültürüne cumhuriyeti katmak onun en büyük gayelerinden olmuştur. Onun beş ilkesi bu kültürde nefes alır: Milliyetçilik, Halkçılık, Laiklik, Devletçilik ve İnkılapçılık. Altıncı ilke, cumhuriyetin ta kendisidir. Böylece temsili demokrasinin en sağlıklı şekilde yürümesi, halkın üstünlük ve bütünlüğünün korunması, bütünleyici bir milli bilincin oluşması, liyakat ve bilimin vurgulanması ile sürekli değişen dünyayla senkronize olunması esas alınmıştır. Temsili demokrasi, yapısı gereği Atatürk'ün hedefine ulaşabileceği bir yönetim biçimidir: Demokrasi ve teknokrasi

birlikte varlıklarının sürdürebildikleri bu demokrasilerde halk, kendisini "temsil" edecek yöneticileri oy kullanarak seçer. Seçilen yöneticiler ise ilgili pozisyonlara ilgili insanları atama sorumluluğuna sahiplerdir. Optimal senaryoda temsili demokrasi, yapılan ikinci seçimin liyakat esas alınarak yapılacağını öngörmektedir. Bu durumun gerçekleşmesi için halkın eğitim ve kültür seviyesinin yükseltilmesi ve cumhuriyet anlayışının geliştirilmesinin elzemliğinden mütevellit eğitim ve öğretmenlere pek kıymet veren Atatürk, temsili demokrasi ile altı ilkenin ilelebet yaşamasını hedeflemiştir. Atatürk'ün, prensiplerini yaşatacak kültür ve idareyi barındıran temsili demokrasiyi ilke olarak edinmesi isabetli bir karar olmakla beraber uygulamada halkın kullanımına ve cumhuriyetçi prensiplerin ihlaline de izin verebilir. Temsili demokrasi ilkesini temel almış cumhuriyetçi bir yönetim temsili demokrasinin karakteristik özelliklerini yansıtmakla beraber demokratik süreçlerde sesini duyuramamış minör toplulukların da haklarının ve fikirlerinin korunması, yaşatılması ve saygı duyulmasını sağlamayı esas alır. Anayasa, açık ve güvenilir seçimler, düşünce ve ifade özgürlüğü, hükümetten bağımsız politik yayınlara erişim, politik gruplara dahil olma özgürlüğü ile bağımsız mahkemeler bir temsili demokraside bulunması gereken unsurlardır. Türkiye Cumhuriyeti, cumhurbaşkanlığı temsili demokrasisi olarak geçmektedir. Cumhurbaşkanlığı temsili demokrasisi, bahsedilen demokrasi anlayışında seçilen temsilcinin cumhurbaşkanı olduğu ve cumhurbaşkanının böylece kabinesini yalnızca kendisinin oluşturduğu yönetim biçimidir. Optimal senaryoda beklenti, seçilen "temsilcinin" halkın yararını ve isteklerini gözetmesidir ancak bu beklenti yasal bir zorunluluk olarak seçilen temsilcinin karşısına çıkmaz. Bu durumda seçilen temsilcinin beklentiye zıt düşecek kararlar vermesi, yolsuzluk yapması, kendi çıkarlarını gözetmesi olası olmakla beraber gözlemlenen kirli politika sonucu oy verenlerin politikadan uzaklaşması ve seçimlere katılmaması da bu durumu izleyebilecek olumsuz bir etkidir. Bir sonraki seçimlere kadar kendisini güvende hisseden temsilcilerin yürüttüğü "seçim odaklı" politik faaliyetler popülizmin halka karşı kullanımına sebep olarak altı ilkenin ihlaline neden olur. Bu durumu öngören Atatürk muhalefetin varlığına önem vermiş ve çok partili sistemi sürekli olarak önermiştir. Her ne kadar kendisinin zamanında sağlıklı bulduğu çok partili sistem hayal ettiği gibi işleyememiş olsa da özellikle 1945 ve sonrasında eğitim düzeyinin de artması ile entelektüel ve özgürlükçü düşüncelerin yaygınlaşması, sensörün azaltılması ve farklı muhalif partilerin oluşmasına öncülük etmiştir. Türkiye'nin son asrını inceleyen herhangi birisi görecektir ki, temsili demokrasi ile güç elde eden çeşitli parti ve temsilciler zaman zaman cumhuriyete hizmet etmiş, zaman zamansa otoriterliği esas alarak temel ilkelere karşı gelmiştir. Böylece ilk yüz yılda cumhurbaşkanlığı temsili demokrasisini ilke edinmiş cumhuriyetçi Türk hükümetinin, cumhuriyet kültürünü ve Atatürk prensiplerini en iyi şekilde savunuşunu, en gaddar şekilde ihlal edişi ile kol kola gözlemleyen bu genç Orta Doğu ülkesi, özgürlük savaşının ve Kemalist kavganın temsili haline gelmiştir.

Ne olursa olsun halkının düşünmeye, inanmaya ve görmeye devam etmesinin ne kadar önemli olduğunu anlayan Atatürk, mirasının ilk yüzyılında bizlerle hem gurur duymuş hem de acı hissetmiştir şüphesiz. Ancak kendimizi hangi halde ve nerede bulursak bulalım, karanlıkta ya da aydınlıkta fark etmeksizin umut etmeye, inanmaya, çalışmaya ve mücadele etmeye devam etmemizi söyleyecek, bunun için bize güvenecek kişi yine odur. Temsili demokratik cumhuriyeti yaşatacak, yolsuzluğa ve popülizme karşı onu koruyacak, bolca okuyacak ve üretecek olanlar bizleriz ve bunu durmadan yapmak Atatürk'ün mirasına sahip çıkmak demektir. Çünkü Türkiye Cumhuriyeti, "mutlu, zengin ve muzaffer" olmak için yaratılmıştır.

Ecrin YILMAZ 9 Fen A

CUMHURİYETİ YAŞAMAK

Cumhuriyet, yüzyıllık cumhuriyetimiz! Bir yeniden doğuş destanı, bir ankanın küllerinden doğrulması, kanatlarını gererek bütün dünyaya yaşadığını, yenilendiğini, medeniyete bir "Geliyorum!" demesidir Cumhuriyet. Bir ülkenin, halkın, Anadolu'nun kurtuluş, geleceğe yöneliş hikâyesidir, daha nicesidir Cumhuriyet.

Nitekim hepimiz biliriz bunun ne olduğunu, daha ilkokulun ilk haftasında öğretilmeye başlanır, daha ilk tarih derslerinden "Evet, muhteşem, kurtuluş, demokrasi, yaşasın Atatürk, yaşasın Cumhuriyet!" demeyi öğrenir biraz kulak kabartan herkes. Doğrudur, doğru olmasına ama bilebilir miyiz gerçekten, kendimizi o günün akşamına, İstanbul'da, İzmir'de, Ankara'da, kısaca bütün ülkede yeşeren kutlamalara döndürüp o heyecanı, özgürlük ve başarı hissini, kurtuluşu, yeniden doğan ışıltılı gelecek güneşinin sadece Türkiye içerisinde değil, bütün dünyada aydınlattıklarını, umut verdiklerini, ilham olanlarını anlayabilmek için? Elbet o zamandan şimdiye aramızda birileri kalmamış olabilir ama kölelik zincirlerini kırmış, kırılmasına da ilham olmuş o halkın evlatları olarak o anı, zamanı gerçekten anlayabilir miyiz? Anlıyor muyuz?

O halde sizi o güne, ardından da geleceğe bakmaya; o zamanı, anı sadece ezber birkaç kelimeyle değil, hissederek, anlayarak, bilerek, yaşayarak tanımaya davet ediyorum.

Akşam, güneş batıyor... İstanbul şehri kurtuluşunun verdiği rahatlık ama aynı zamanda zorlu yılların verdiği bitkinlik, çöküntü ve artık bitmiş bir eski zaman devletinin yıkıntılarının arasında biten bir günü yaşıyor. Siz bu bir zamanların milyonluk şehrinde, uzun ve sancılı bir dönemin ardından hala yaşayanlardansınız. Aileniz geçmiş yılların durmak bilmez savaşlarında, Balkan'da, Arap çöllerinde, Sarıkamış dağlarında, Çanakkale'de, Anadolu'da dağılmış; otoriter işgalciler şehrinizi son birkaç yıldır hapishaneye çevirmiş, onların gidişine, çürük bir devletin yıkılışına rağmen halen yoksulluk, yolsuzluk baş göstermekte; en temel ihtiyaçlarınıza ulaşmakta güçlük çekmekte, modern dünyanın gelişimlerinden uzak, ilkel bir kentte yaşamaya devam etmektesiniz. Onca yılın ardından özgür olabilmenin sevincinde, ancak baş gösteren onca bunalımla, bir arada durmakta güçlük çeken bir hükümetle, mal varlığı, kaynakları, demiryolları, gemileri, az biraz teknolojik ne varsa size ait olmayan bir ülkedesiniz.

Hastalansanız, doktor yok.
Akşam kitap okumak isterseniz, aydınlatacak lamba için elektrik yok.
Eğer ki halkın çoğunluğundansanız, kitabınız yok, onu geçtim, okuma yazmanız yok!
Öğrenmek isterseniz devletinizin okulu yok.
Başka yere gitmek isterseniz, demiryolu, araba, gemi yok; belki bir kağnı bulur da yolunuz kısalırsa şanslısınız.
En basit eşyayı bile almak isteseniz, üretim yok.
Herhangi bir ihtiyacınızı alacak maddi varlığınız hele hiç yok!

Bitmişsiniz, tükenmişsiniz, savaştan savaşa, krizden krize, bunalımdan bunalıma, işgalden işgale bitmiş, özgürlüğü için savaşını son gayretlerini de kullanarak zorlukla vermiş, cahil, hasta, ancak şu anda bunalımda olan bir hükümetten ve başındaki Mustafa Kemal'den bir gelecek uman bir halk; harabeye dönmüş, gelişmemiş, sömürülmüş, sömürülen bir ülke var!

Ve işte bir haber: "BMM Cumhuriyet ilanına karar vermiştir. Bunu yüz bir pare top atışıyla duyurunuz."

Bu yıl, bu 29 Ekim, 29 Ekim 2023; bu anın, vaziyetin, başarının 100. yılıdır.

Bu yüzyıl başarılarla da doludur, acılarla da; bir aşağı bir yukarı hala buradayız. Önümüzde parlak ihtimaller olduğu kadar zorluklar da var, evet; şu gün de pek sütliman değildir, evet ama buradayız işte; bir oraya, bir bu yana salına salına bu yolu yürüdük, geliştik, acı da çektik, hala da çekiyoruz ama buradayız, varız, ölmedik, bitmedik, o günlerden de çıktık işte!

Artık halk mal varlığını sarayında tahtına yapışmış kuklalara, dışarıdan gelip de ekonominin iplerini elinde tutanlara; gençliğini bilinmez karanlık sokak ağlarına; geleceğini, kültürünü anlaşılmaz dış akıllara; devletini materyalist paşalara, nazırlara, Babıalilere kaptırmıyor; eğitimi sağlam, zihinleri aydın, dünyadan haberdar.

Kutlu Olsun!

Timur Ata TÜRKOĞLU 9 Fen A

100 Yılın Taşıdığı Miras: Türkiye Cumhuriyeti

29 Ekim 1923'de Mustafa Kemal Atatürk tarafından, o ve onun asker arkadaşları gibi daha nice insanların da emekleri ile ilan edilen o CUMHURİYET...

Cumhuriyetin ilanı, hukuksal olarak İkinci Dönem Türkiye Büyük Millet Meclisinin 29 Ekim 1923 günü gerçekleşen oturumunda Mustafa Kemal'in hazırladığı anayasa değişikliği teklifinin kabul edilmesiyle Türkiye Devleti'nin yönetim şeklinin cumhuriyet olarak belirlenmesidir der bilimsel kaynaklarda cumhuriyet için. Daha geniş anlamıyla cumhuriyetin ilanı; Türk toplumunu çağdaşlaştırmayı amaçlayan Türk devriminin bir parçasıdır, diğer yenileşme ve reformların da önünü açan bir siyasal inkılap hareketidir. "29 Ekim 1923 tarih ve 364 sayılı Teşkilât-ı Esasîye Kanununun Bazı Mevaddının Tavzihan Tadiline Dair Kanun" ile 1921 Teşkilât-ı Esasîye Kanunu'nun altı maddesinde (1, 2, 4, 10, 11 ve 12. maddeler) değişiklik yapılmış; birinci maddesi şu şekilde değiştirilmiştir:

"Hâkimiyet, bilâkaydü şart Milletindir. İdare usûlü halkın mukadderatını bizzat ve bilfiil idare etmesi esasına müstenittir. Türkiye Devletinin şekl-i hükûmeti, Cumhuriyettir."

O günden bu yana, ülke büyük bir dönüşüm ve gelişim sürecine girmiştir. Cumhuriyetimizin 100. yılında, Atatürk'ün kurduğu Türkiye Cumhuriyeti'nin elde ettiği kazanımları düşündüğümüzde, tarih boyunca yapılan önemli reformların, modernleşmenin ve demokrasinin Türkiye'ye getirdiği değerleri 100. Yıla özel olarak değil de her sene olduğu gibi her 29 Ekim'deki gibi takdir etmemiz gerekiyor.

Birinci ve İkinci Dünya Savaşı, Kurtuluş Savaşı ve daha nice zorlu dönemlerin üstesinden geldik. Ekonomik kalkınma ve sanayileşme hamleleriyle Türkiye, dünya ekonomileri arasında hak ettiği yere doğru ilerledi. Eğitimde ve sağlık alanında yapılan yatırımlar, toplumun bilinçlenmesine ve refah seviyesinin yükselmesine olanak sağladı. Kadın haklarına verilen önem, toplumsal cinsiyet eşitliği konusundaki ilerlemelerle birlikte Türkiye'yi daha adil bir toplum haline getirdi.

Cumhuriyetimizin 100. yılında, sadece eşitliklerden ziyade, demokrasi ve insan hakları konusunda atılan adımlar da oldukça önemli. Hukukun üstünlüğü ilkesi çerçevesinde yapılan reformlar, Türkiye'nin demokratik bir hukuk devleti olma yolunda attığı adımları gösteriyor. Yargı sisteminin bağımsızlığı, vatandaşların adil bir şekilde yargılanma hakkını güvence altına alıyor.

Bununla birlikte, Türkiye'nin kültürel zenginlikleri de Cumhuriyet döneminde daha fazla önem kazandı. Sanat, edebiyat, müzik ve sinema gibi alanlarda ortaya çıkan yetenekler, Türkiye'nin uluslararası arenada tanınırlığını artırdı. Kültürel diplomasi sayesinde Türk kültürü dünyanın dört bir yanında tanıtıldı.

Atatürk'ün önderliğinde kurulan Türkiye Cumhuriyeti'nin en önemli miraslarından biri de eğitimdir. Laik, bilimsel ve çağdaş eğitim anlayışı sayesinde yetişen nesiller, ülkenin geleceğine yön verecek liderler olarak yetiştiriliyor. Eğitim sistemi, öğrencilere sadece bilgi vermekle kalmıyor, aynı zamanda onları düşünmeye, eleştirel düşünceyi geliştirmeye teşvik ediyor. Bu da Türkiye'nin ileriye doğru sağlam adımlarla ilerlemesine olanak tanıyor. Kısacası Atatürk'ün de dediği gibi "Eğitimdir ki, bir milleti ya özgür, bağımsız, şanlı, yüksek bir topluluk halinde yaşatır; ya da esaret ve sefalete terk eder."

Ancak, 100 yıllık bu süreçte elde edilen kazanımlarla birlikte, hala çözülmesi gereken sorunlar da var. Toplumsal adalet, ekonomik eşitlik ve çevresel sürdürülebilirlik gibi konularda daha fazla çalışmamız gerekiyor. Gelecek nesillere daha yaşanabilir bir Türkiye bırakabilmek için bu sorunları çözmek, cumhuriyetimizin temel hedeflerinden biri olmalıdır. Atatürk ve silah arkadaşlarının arkasında bıraktığı bu cumhuriyeti layığıyla sürdürmek ve geliştirmek biz Türk Gençliğinin görevidir.

Türkiye Cumhuriyeti'nin 100. yılında, Atatürk'ün kurduğu bu büyük mirası koruyarak, daha aydınlık, daha adil ve daha müreffeh bir Türkiye için birlikte çalışmalıyız. Geleceğe güvenle bakabilmemiz için cumhuriyetimizin değerlerine sahip çıkmalı, demokrasi, insan hakları ve özgürlükler gibi temel değerleri korumalı ve güçlendirmeliyiz. Bu şekilde, Türkiye Cumhuriyeti'nin 100. yılında elde ettiğimiz kazanımları daha da ileriye taşıyabiliriz. Unutmayalım ki "Gençler cesaretimizi kuvvetlendiren ve devam ettiren sizsiniz. Siz, almakta olduğunuz eğitim ve kültür ile insanlık meziyetinin, vatan sevgisinin, fikir özgürlüğünün en değerli simgesi olacaksınız." **Ne Mutlu Türk'üm Diyene!**

Dilda İRİZ 10 And A

100. Yılda Yeni Umutlara

Cumhuriyetin 100.yılında belki de daha iyi anlaşılıyor önemi, belki de cumhuriyetin ışığında geçirdiğimiz yılların önemini daha iyi anlıyoruz. Cumhuriyetin bize sağladığı özgürlüklerin teker teker farkına varıyor, onlara müteşekkir oluyoruz. Hayatımızın düzenli akışının nedeni cumhuriyetin değeri daha iyi anlaşılıyor bu günlerde. Eğer bugün özgürsek ve aldığımız her nefesi hür bir şekilde sarf edebiliyorsak, bu cumhuriyeti bizlere emanet eden Atatürk sayesindedir. Bastığımız toprakta emin adımlarla yürüyebiliyor, her gün adımlarımızı hızlandırabiliyor ve arttırabiliyorsak, bu cumhuriyet uğruna vatan uğruna savaşan atalarımız sayesindedir. Bilginin ışığında aydınlık yollara yürüyebiliyorsak, üretebiliyor, çalışabiliyorsak cumhuriyetin bize tanıdığı özgürlükler sayesindedir. Belki de bugün bu satırları okuyabilmemiz ve bunları benim yazabilmem cumhuriyetin eseridir.

Cumhuriyetle tanıştığımız yılın üzerinden 100 yıl geçti fakat cumhuriyetin bizlere kattığı değerler her zaman bizimle kalacak. 100 yıl önce özgür bir vatanın hayali üzerine kurulan bu cumhuriyetin temsilcileri bizler, Atatürk'e sağladığı hür yaşam için borçluyuz. Egemenliğin millette olduğu, milletine değer veren bu anlayış olmasaydı belki de öğrenme ve üretme imkanı bu kadar erişilebilir olmazdı. Hayatımızda bize öncelik ve kolaylık sağlayan hiçbir anlayışa, hakka ve hukuka sahip olamazdık. Atatürk olmasaydı, özgürce düşüncemizi ifade edemez, yeniliğe, gelişmeye açık olamazdık. Ülkemizde, ülkemizin değerli topraklarında büyük önderin ve onlarca kahramanın gölgesini hissedemezdik. Kuşlar özgürce uçamaz, yeni umutlar doğamazdı belki de ,kendimizi bir kuş kafesinde tıkılıp kalmış gibi hissederdik. Hedeflerimize erişemez, isteklerimizi gerçekleştiremez, kendi memleketimize bile yabancı hissederdik, uzak kalırdık birbirimizden ve bizi birleştiren ortak bir gelecek olamazdı belki de. Ne mutlu ki bize, cumhuriyetin kanatları altında özgür bir kuş gibiyiz.

Cumhuriyetimizin 100.Yılında daha özgürsek ve korkmuyorsak, bunu Atatürk'e borçluyuz. Atatürk'ün kurduğu cumhuriyetin temsilcileri olarak görevimiz; Aydınlığa, bilgiye, yeniliklere ve ülkemiz için en iyisine ulaşmak ve gelecek nesillere ışıklı bir gelecek bırakmaktır. Bizlere emanet edilmiş cumhuriyeti sahiplenmek ve onu yitirmemektir. Çünkü biz Atatürk'ün gençleriyiz.

Asya Naz TELCİ 10 And A

BEYAZ GÜVERCİNLER

Kafesin içinde doğan kuşlar uçmayı hastalık sanırlar. Ne mutlu ki artık hiçbirimiz bir kafesin içinde doğmuyor, yaşamaya zorlanmıyoruz. Bir kalıba girmeyi kendimize görev edinmiyoruz.

29 Ekim 1923 uyanışımızın başlangıcıydı. Ulu Önder Mustafa Kemal Atatürk bize eşi benzeri olmayan bir kapı araladı. Kapının diğer tarafında aydınlık, modern ve hür bir Türkiye vardı. Biz bu kapının modern, hür, aydınlık tarafında doğduk. Doğuştan sahip olduğumuz haklar bize çok sıradan geliyor. Peki şimdi sahip olduğumuz haklardan 100 yıl önce yaşamış birine bahsetsek ne tepki verirdi?

Kadın ve erkeğin yan yana yürüyor olmasını, kadınların diz üstü etek giyebildiğini, kadınların seçime katılabildiğini; tüm vatandaşların hangi statüde olursa olsun sağlık hizmetinden yararlanabildiğini, erkeklerin fes ve sarık takmasının yasaklandığını, herkesin fikrini hür bir şekilde dile getirebildiğini, Türkiye Cumhuriyeti'nde yaşayan herkesin ırk, dil, kültür ayrımı yapılmadan aynı haklara sahip olduğunu 100 yıl önce yaşamış birine anlatsanız ağzı açık kalır gözleri umutla parlardı. 100 yıl içerisinde Türkiye çok değişti. Önce kendi alfabemiz oldu, kendi tarihimizi öğrenmek için kurumlar kurduk, okur-yazarlık oranımız arttı, bilgilendirildik, eğitildik... Bu günlere gelebilmek için ilmek ilmek işlendik.
Peki, biz günümüz Türk gençliği olarak bu haklara sahip çıkabiliyor muyuz? Maalesef Cumhuriyetin 100. yılında kendimizi özgür hissetmiyor, hissedemiyoruz. Bunca hakkımıza rağmen kendimizi kafeste bir kuş gibi kısıtlanmış hissediyoruz. Düşüncelerimizi özgürce ifade edemiyor başkasına ters düşünce susturuluyoruz. Cumhuriyetin 100. yılında cumhuriyeti iliklerimizde hissedemiyoruz. Kadınlar belki diz üstü etek giyebiliyor ama başkalarının dik bakışlarından kaçamıyor, herkes seçimlere katılıyor ama kazanan demokrasi olmuyor, herkes sağlık sektöründen yararlanabiliyor ama aylarca sıra bekliyor, herkes fikrini hür bir şekilde dile getirebiliyor ama sonuçlarına katlanmak zorunda kalıyor. Bizler, Mustafa Kemal Atatürk'ün öğretileri ile büyüdük ama bu öğretileri sosyal hayatta göremedik. Cumhuriyetin ilanından 100 yıl sonra bile hala bir Mustafa Kemal'e ihtiyacımız var. Tekrar özgür olmak için, tekrar haklarımızı savunabilmek için. Bizi kafeslere tıkmaya çalışanlara inat kanatlarımızı açmamıza yardım edecek bir Mustafa Kemal'e ihtiyacımız var.

Biz özgürlüğün sembolü Beyaz Güvercinleriz. Kalıplara sığmayız. Bizi zorla kafese kapatmaya çalışanlara karşı çıkarız. Belki biz istediğimiz özgürlüğe kavuşamamış olabiliriz ama gelecek nesil için çabalayacağız. Onların Mustafa Kemal'i olacağız. Kanatları asla kapanmasın her zaman gökyüzünde özgürce süzülsünler diye çabalayacağız. Ne de olsa biz **"Ey yükselen yeni nesil! İstikbal sizsiniz. Cumhuriyeti biz kurduk, onu yükseltecek ve yaşatacak sizsiniz."** diyen ulu önder Mustafa Kemal Atatürk'ün torunlarıyız.

Melis ÇIBIKÇI 10 And D

Ata'mızın İzinde, Birlikte Geleceğe

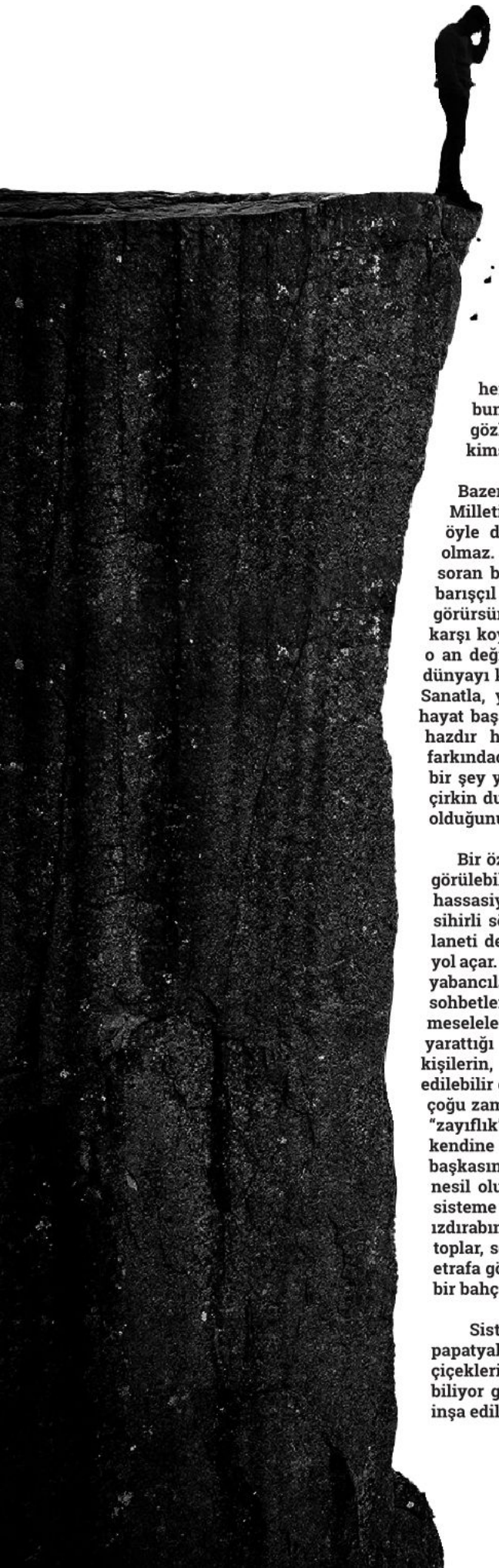
Türkiye Cumhuriyeti'nin 100 yıllık tarihine baktığımız zaman, ilkelerimizin temel özelliklerini Atatürkçülük ile beraber demokrasi ve istikbalde yattığını görebiliriz. Yükselen yeni nesil olarak, cumhuriyetimizin günümüze ve geleceğine bakmadan önce, değerlerimizin nereden geldiğini bilmek zorundayız. Geçmişi incelediğimizde, Atatürk'ün yaptığı devrimlerin ve bize getirdiği düşüncelerin zamanın ölçülerine rağmen günümüze kadar etkili bir şekilde milletimizin aklında durduğunu görebiliriz. İlk olarak, en temel esaslarımızdan biri olan "Cumhuriyet" kavramı ile başlamak istiyorum. Cumhuriyet, simge gözlerinden bakıldığı zaman egemenliğin kayıtsız şartsız millete ait olduğunu anlatan ve ilim, ahlak, adalet ve fazileti iktidara getiren değerler bütünü olduğunu açıklar. Halkın gözlerinde ise cumhuriyet, bize bırakılan en önemli ilke olarak verilmiştir. Türkiye Cumhuriyeti halkı, cumhuriyet düşüncesi aklına geldiği zaman bunun yanında yoldaş olan ve ulusumuzun ideallerine uyan bağımsızlık ve demokrasi kavramına varmaktadır. Bağımsızlık, bizim itibarımızı uluslararası alanda artırmak ve kendimize özgürce karar verme hakkı sağlayan özgür düşünce ve millet boyutudur. Hür fikirlere sahip olduğumuz zaman, beraberinde gelen doğal olarak bağımsızlık olmalıdır. Demokrasi için Atatürk, halka kendi egemenliğiyle beraber kendisini yönetme biçimi tanımıştır. Egemenlik ile beraber halk, yönetimde söz sahibi olmuştur ve bunun beraberinde yasama, yürütme ve yargı güçleri birbirinden ayrılmıştır. 3 temel ilkemize bakıldığı zaman, Atatürk'ün bizlere bıraktığı emanet olan cumhuriyetin genel amacının bizleri erkin bir devlete dönüştürmek olduğu sonucuna varırız. Atatürk'ün geçmişte bizlere verdiği ilkelere baktığımıza göre, bu ilkelerin günümüzde gözümüzdeki yerini inceleyelim. 29 Ekim Bayramı, cumhuriyetimizin ilanından günümüze kadar ulusal birlik ve beraberliğimizi kutlayan, bağımsızlığımızın, egemenliğimizin ve demokrasimizin bir sembolü olan ve bizlere özgürlük ve çağdaşlaşma yolunda ışık tutan bir umut ve güç kaynağı olmaya devam etmektedir. Atatürk'ün bizlere bıraktığı bugünün önemini Türkiye Cumhuriyeti içinde ve bıraktığı ilkelerin önemini dünyanın her köşesinde görmek mümkündür. Günümüzde olan bağımsız milletlerin çoğu, Atatürk'ün Türkiye'ye verdiği egemenlik hakkından etkilenerek kendi özgürlükleri için savaşmışlardır. Elbette ki, 29 Ekim'in gün olarak önemini yansıtmak için bizim çağımızda devletin her yerinden herkes 29 Ekim'in önemini vurgulamak için bir araya geliyordur, bu da bizlere ulusal birlik ve beraberlik ilkesinin geçmişten günümüze yansıdığını göstermektedir. Bu sene cumhuriyetimizin 100. Yıldönümü olarak milli duygu, Türk milleti içinde geçen diğer senelere kıyasla daha ağır ve daha coşkulu bir şekilde basılmaktadır. Ben, Türkiye Cumhuriyeti'nin bir vatandaşı olarak, 29 Ekim'de bu sene ve bundan önceki senelerde hissettiğim duyguları kendi sözlerim ile anlatmak istiyorum. Şu anda içinde yaşadığım ülke, herkese eşit derece olacak şekilde halkına özgürlüklerini kullanma yetkisini aşılamıştır. Türkiye Cumhuriyeti vatandaşları, birbirlerinin bu haklarına büyük bir saygıyla yaklaşmaktadır, çünkü biliyoruzdur ki ulusumuz Türkiye, özgür söz özgür düşünce gereksinimlerine göre yapılmıştır. Ben dahil olmak üzere herkes, Türkiye Cumhuriyeti'nin günümüzdeki halini alana kadar ne kadar fazla haksızlığa uğradığını bilmektedir. Bu yüzden, 29 Ekim bütün Türklerin kalplerinde özel bir yere sahiptir. Bizler, Cumhuriyetimizden çıkan her fikri Atatürk'ün sözleri üzerine samimi ve meşru olmak şartıyla saygı duyarız. Biz gençlik, yükselen nesil olduğumuz için Cumhuriyetimizin istikbalini sürdürmek vazifesi bizim üzerimizdedir. Gençliğin cumhuriyetiyle gurur duyamadığı ülkeden o ulusun kendini devam ettirmesi beklenemez, çünkü kendilerini milli duyguları aşılamamışlardır. Ancak, Türkiye milletinde, çocuklardan gençlere, gençlerden yetişkinlere ve yetişkinlerden yaşlılara kadar milli ruh hayatları boyunca asla ve asla kaybolmamıştır, çünkü biz bir devlet olarak özgürlüğün 3 temel ilkesini takip ediyoruzdur. Amma velakin, bir kişi sadece günümüzün Türkiyesini değil, bunun bir eklentisi olan geleceğin Türkiyesini düşünmektedir. Benim kendi görüşümde, tıpkı 29 Ekim'in geçmişten günümüze etkisi devam ettiği gibi, günümüzden geleceğe kadar da bu bayramın etkisi temelleriyle sıkı bir şekilde durmaya devam edecektir. Peki ya biz, çağdaş gençlik olarak Atatürk'ün bize adadığı cumhuriyetimizin gününü nasıl emanet şeklinde geleceğe taşımak için yerine getirmemiz gereken sorumluluklar nelerdir? Ben, muasır gençliğin bir üyesi olarak bize verilen idealleri taşımak için çağdaşlaşma yolunda ilerlememiz gerektiğini düşünüyorum. Cumhuriyetimizin ilanından bugüne kadar dünya modernleşmeye devam ediyordur. Atatürk, 1923'te Türkiye'ye çağdaşlaşma yolunda büyük bir efor sağlayarak bizim geleceklerde değer vereceğimiz kavramları getirmiştir. Bu kavramlar, çağdaşlığın temelini oluşturmaktadır ve biz gelecekte bu idealleri gelecek nesillere aktarmak zorundayızdır. Ancak ve ancak bu düşünceleri yaşatarak ve yaygınlaştırarak bir ulus olarak geleceğe birlikte adım atabiliriz. Buna dahil olarak unutmamalıyız ki gelecekte sadece çağdaşlaşma yolunda adım atıp gelecek nesillere değerleri aktarmak değil, günümüzde de cumhuriyetin kazanımlarını korumak ve güçlendirmek de önemlidir. 29 Ekim bayramı, bizlere 100 yıldan beri bu olanağı sunan, Türkiye Cumhuriyeti'nin kalbinde coşku ve milli his ile doğan bize adanmış en önemli günlerden biridir. Geçmişte, günümüzde veya gelecekte, ne zaman olursa olsun, Atatürk'ün ölümsüz idealleri ile Türkiye Cumhuriyeti, adında yıllar boyunca "Cumhuriyet" kelimesini kullanmak için sonsuz bir hakka sahip görülmüştür ve görülecektir. Kendisinin tasviri ile, "Benim nâçiz vücudum nasıl olsa bir gün toprak olacaktır; fakat Türkiye Cumhuriyeti sonsuza kadar yaşayacaktır." sözleriyle Türkiye Cumhuriyeti'nin sonsuzluğunu bizlere, yükselen yeni nesile, görev olarak vermiştir.

Deniz SOFUOĞLU
9 And C

DENEMELER

GEMİLER VE ÇİÇEKLER

Dünyada birçok "kırılgan" görebilirsiniz. Her şeye fazlaca önem verip gereksiz hassasiyet gösterdiğini düşündüğünüz kocaman bir insan topluluğu... Üstelik hepsi de birbirinden habersiz! Zorbalıklarda dahi kolayca tepki veremez, içine kapanık, dünyadan uzak zannedilen bu insanlar aslında dünyanın en yakın sırdaşıdır da pek bilinmez.

Onları markette, okulda, çalışma hayatında görürsünüz. Size her zaman selam verirler. Sizden küçük olduklarından veya çıkar uğruna bunu yapmazlar; öyle isterler, öyle yaparlar. Bu küçük eylemin insanların gözlerinde oluşturduğu pırıltıyı görmek için yaparlar bunu aslında ama kimse anlamaz.

Bazen bir hata yaparlar veya sadece demek içlerinden gelir, özür dilerler. Milletin ağzı torba değil ki büzesin, gereksiz yere özür dileme derler. Onlar öyle dediğinde aralarındaki eşitlik bozulur, dediklerini yapsa kendi razı olmaz. İnsanın ağzından çıkan lafın bile hesabını yukarıdan bakışlarıyla soran bu sisteme direnip dururlar. Hayallerinde ulaşmak istedikleri naif ve barışçıl dünyanın düşünü kurmaktan vazgeçmek istemezler. Ya da farklı biri görürsünüz, ne garip biri dersiniz. Ne kadar özgüvensiz dersiniz. Ne kadar karşı koyamıyor hiçbir şeye dersiniz. Ne kadar başarısız dersiniz. Ama hayat o an değil yolculuğun kendisidir. Bir bakarsınız sessizce yol alan o kişi tüm dünyayı karşısına alır, her şeye direnir. Hem de tüm kalbiyle ve inandıklarıyla. Sanatla, yazıyla, bilimle, dayanışmayla... Bazıları ise farkına bile varmadan hayat başarısını sahip olduğu sermaye ile eş tutar, para destelerin sayarkenki hazdır hedef. Sanki dünyanın tek derdi buymuşçasına... Aslında herkes farkındadır içten içe bir şeylerin ters gittiğini, geminin su aldığını, ancak kimse bir şey yapmaz. Sistemin amacıdır bu; ruhları çürütür, onun yerine betondan çirkin duvarlar diker insanların arasına. Onlara geminin su almasının normal olduğunu düşündürmeye çalışır.

Bir özür veya bir merhaba tabii ki bazı insanlar için çok basit şeyler olarak görülebilir, hatta bir merhabanı, bir özrünü esirgedin yakınmasını yersiz bir hassasiyet olarak gören de çoktur. Bilmezler ki "merhaba" da "özür dilerim" de sihirli sözcüklerdir. Kelebek etkisiyle büyür sihirleri. Maalesef yokluklarının laneti de aynı hızla yayılır. Çağımızın temel problemlerinin çözülememesine yol açar. Sistemin kendi karlarına ortak olmayan insanları duygusuzlaştırmaya, yabancılaştırmaya, onları dünya üzerinden silmeye çalışması; gündelik sohbetlerimizde kullandığımız kelime seçimlerinden tutun ciddi dünya meselelerine karşı duruşumuza kadar bizi etkilemektedir. Ancak sistemin yarattığı denge, insana bu durumun normal olduğu algısını işler; farklı olan kişilerin, düşüncelerin ve duyguların "ancak reklamı yapılabildiğinde" kabul edilebilir olduğuna inandırır. Yazının ilk kısmında bahsettiğim basit durumların çoğu zaman küçüklük, başarısızlık, özgüven eksikliği ve hatta yaygın tabiriyle "zayıflık" olarak görülmesi de bu yüzdendir. Çünkü sistemin isteği de budur: kendine ait kuklalar yaratmak. İnsani özelliklerden yoksun, kendisinden başkasını yok sayacak, ona bir selam bile vermeyecek, yapay ilişkiler kuran bir nesil oluşturmak. Böylece herkes kendi sosyal balonunun içinde yaşayacak; sisteme ve oligarklarına zarar gelmeyecektir. Bazen insanlar duygunun ızdırabının farkına varır ve direnmek isterler ancak sistem onları ayrık otu gibi toplar, sonra da bu ayrık otlarını ben kopardım, kurtardım sizi onlardan diye etrafa gösterir. Ancak bilmedikleri bir şey vardır: bir bahçenin ayrık otu, başka bir bahçenin papatyasıdır.

Sistemin ayrık otu diye ayıkladığı insanlar, bizim bahçemizin en güzel papatyaları, laleleri olacaktı. Sadece yalnız bahçedeydiler, tek suçları diğer çiçeklerin kendi güzelliklerini fark etmelerini istemeleriydi. Yoksa herkes biliyor geminin su aldığını, ama sadece bazı insanlar anlar yeni bir geminin inşa edilmesi gerektiğini.

Deniz FISTIKCI 9 Fen B

KARANLIĞIN ŞARKISI

Bazıları Ay'ı yalnızca gezegenimizin doğal uydusu olarak bilir. Onlar için Ay Güneş'ten gelen ışığı yansıtan sıradan bir uydudan başka bir şey değildir. Bense onun bundan çok daha fazlası olduğuna inanan belki de nadir kişilerdenim. Nadir olmaktan hoşlanırım genellikle. Herkesin sadece bir uydu olarak gördüğü, belki de umutsuzluğun sembolü olduğunu düşündüğü bir şeyde umut bulmak, onun karanlık ruhları çeken bir ışık değil de umutsuzluğun ardındaki büyük umutlar için yazılmış bir şarkı olduğunu düşünmek bence çok daha iyi hissettiriyor.

Güneş genellikle sevilen bir yıldızdır gün ışığını bizlere sağladığı ve aslında çoğunlukla iyiliği, mutluluğu, pozitif enerjiyi temsil eden olduğundan dolayı sever herkes onu. Ancak ay ise çoğunlukla karanlığı negatifliği üzüntüyü temsilen kullanılır ve bence bu oldukça yanlış bir yorumlama çünkü Ay zifiri karanlık olan gökyüzünün aydınlanmasını sağlayan doğal bir araçtır aslında. Geceleri insanların ya da doğanın içine doğan negatif duyguları çeken bir ışıktır Ay ışığı. Size umutsuzluğun dibinde olduğunuz anlarla umudun gücünü hatırlatan en güzel umutların en umutsuz hissettiğinizde oraya çıktığını anlatan tek şeydir Ay ışığı. Karanlıktan bir şarkı yazmanızı sağlar hem de en umut dolu en sevinçli şarkıyı. Kimse gece sizin dertlerinize ortak olamadığında, içinize bir anda bir korku endişe dolduğunda kötü geçen bir günün ardından konuşacağınız kimseniz yoksa etrafınızda Ay sizi eleştirmeden, sorulara boğmaksızın dinler, ışığı sizi aydınlatır, belki de gözyaşlarınızın içine akabileceği bir şey haline gelir ya da belki muhteşem geçen bir günü anlatacak birini bulamazsanız Ay bu sefer de sizin sevincinize, mutluluğunuza ortak olur, kahkahalarınızı dinler usanmadan. Gecenin o karanlığının altında belki sevincinizle artan parlaklığıyla sizi aydınlatır; belki de üzüntünüzü, derdinizi dinler gözyaşlarınızı akıtırken sizi sorgulamaz, aksine rahat hissetmenizi sağlar, belki de umudunuz parçalandığında umudunuzu kazanmanız için sadece ona bakmanız gerekiyordur, size parlaklığıyla ve ışığıyla göz kırpan ay; belki de kapkaranlık bir gecede ortalığı aydınlattığını anlamanızı ne kadar karanlık olursa olsun onu delip geçebilecek bir ışığın her zaman bulunabileceğinizi size göstermek için ordadır Ay. Karanlıktan bir şarkı yazmanızı sağlar hem de en umut dolu en sevinçli şarkıyı.

Bana göre o her zaman Güneş'ten çok daha güzel, daha anlamlıydı. Umudun, sevginin mutluluğun göstergesiydi. Siyahın ardında hep bir beyaz olduğunun kanıtı, çok büyük bir karanlığı ona kıyasla oldukça küçük hacimli bir şeyin delip geçebilmesiydi. Umuttu, sevgiydi belki de ay; tüm kötü hislerin melodisinin, onları iyileştiren, yumuşatan güzel duyguların sözlerini oluşturmasıyla, umutsuzluğun aslında en güçlü umutları yarattığının ve o umutların geleceği sonsuzlukla aydınlattığının anlaşıldığı sırada yazılmış bir şarkının, karanlığın şarkısının ta kendisiydi.

Sude EVREN
Hz Fen C

BİZİ BİZ YAPAN HER NE VARSA

Külden yarattıklarımızdır bizi biz yapan
Hayallerimizdir bizi şekillendiren
Gördüklerimizdir bizi besleyen
Yaşadıklarımızdır bizi zalimce öldüren

Doğumundan beri acıyla çığlık atan varlıktır insan. Can çekişen, yıkılan, üzülen, bitap düşen, korkan varlıktır. Buna rağmen çabalayan, yıkılmamak için uğraşan varlıktır insan. Korkularıyla savaşa giren, üzüntülerinin onu aşağıya çekmesine rağmen ayakta durmaya çalışan varlıktır insan. Her darbeyle savrulan, kimi zaman yıkılan ve tozlarına ayrılan varlıktır insan. Kimi zaman yanıp kül olan ama her zaman bu külleri tekrar bir araya getirip sorunlara göğüs germeye hazır olan varlıktır insan. Bu yıkımın ve dehşetin içinde kendi parçalarını bir araya getirerek, kendini şekillendirerek ve kendine yeni şeyler katarak yarattığı şeydir insan. Küldür insan, bir araya gelmek için çırpınan kül ve toz zerrecikleri.

Tüm bu çırpınma içinde bize tutunacak bir dal olan hayallerimiz vardır. Umutlarımız, gerçekleşmesini beklediğimiz düşler. Onlar için yaşamıyor muyuz zaten? Yaşamamızın amacı bu değil mi? Karşılaştığımız zorluklara, her defasında yıkılmamıza rağmen bizleri ayakta tutan hayallerimiz değil midir zaten? Asıl paramparça olan ve bir daha ayağa kalkmayacak kadar yara almış olan ve kendini korkularına teslim etmiş olan hayal kurmayan değil midir? Bir varlık amacı olmayan, öylesine yaşayıp giden değil midir asıl yıkılmış olan, bir daha ayağa kalkmamak üzere yıkılmış olan. Bir düşten ibarettir insan, kendi kurduğu düşlerden. Düşleri kadar var olur insan. Gerçekleşip gerçekleşmemesi değildir mevzu. Asıl mühim olan düş kuracak cesarete sahip olup olmadığıdır.

Çevresinden etkilenmeye çok müsait olan bir varlıktır insan. Çevresini varlık amacı haline getirebilecek, kendi düşlerini silip atabilecek, çevresinin kölesi olabilecek kadar aptal bir varlıktır. Ruhumuza düşlerimiz hükmediyorsa aklımıza da gördüklerimiz hükmediyor. Ne görüyorsak onun bir yansımasını düşünürüz, onun bir yansımasına dönüşürüz. Ruhumuz kaybeder bu savaşı. Gördüklerimiz ağır basar ve başkalarını yansıtmaya başlayan bir kopyadan ibaret oluruz. Hayatta kalmak için savaşan kimdi peki? Bizim yerimize bir başkası mı savaşıyordu? Biz değil miydik en başından beri kendimiz için çırpınan? Ne oldu da şimdi birdenbire tüm bunlar unutuldu, tüm düşüşlerimiz yok sayıldı? Bir başkası gibi olacaksak savaşan neden bizim yerimize bir başkası olamıyordu? Her koyun kendi bacağından asılırdı ne de olsa. Kim bizim yanımızda olursa olsun kendimiz için savaşan bir tek kendimiz varız bu hayatta. Başkası olup savaştan korkanlar en kolay yıkılanlardır çünkü taklitler hiçbir zaman aslı gibi olamaz. Yıkılmayacak tek güç özgünlüktür. Özgün olan, kendi olan ve kendi için yılmadan savaşan gerçekten var olur bu hayatta.

Acısız, sıkıntısız bir hayat mümkün müydü? Hiçbir sorunla karşılaşmadan, hiç yıkılmadan yaşamak mümkün müydü? Hiç yıkılmayan birinin ayağa kalkmasına gerek kalır mıydı? Peki ayağa kalkmayı bilmeyen biri ani bir darbede savrulup yok olmaz mıydı bir daha toparlanmamak üzere? Zayıflamaz mıydı, güçten düşmez miydi, aptallaşmaz mıydı daima mükemmelle yüzleşen insan? Ruhunu, aklını, bedenini nasıl beslemesi ve güçlendirmesi gerektiğini bilmeyen, korunaklı bir hayat yaşayan insan ne kadar dayanabilirdi buna? Belki de beklenmedik bir darbenin gelip yıkmasına bile gerek yoktu onu. Yaşadığı bu sorunsuz hayat bir süre sonra dar gelmeye başlar ona. İçgüdüleri devreye girer ve ortaya çıkmak için, kontrolü ele almak için bireyin kendisine karşı savaşır. En sonunda ne olur peki? Yine içgüdüler kazanır, temeldeki o insan kazanır. Sorunlarla mücadele eden insan kazanır. Güçsüz, aptal olan insan yıkılıp gittikten sonra ve nasıl olması gerektiğini anlayamadıktan sonra içgüdülerin kazanmış olması da pek bir şey ifade etmez gerçi. Yıkılmıştır artık o, yitip gitmiştir, yoktur bir kurtuluşu. Mahkumdur dayanıklı olmayan insan, yıkılmaya.

Perihan Oya ŞENGÜL 10 Fen A

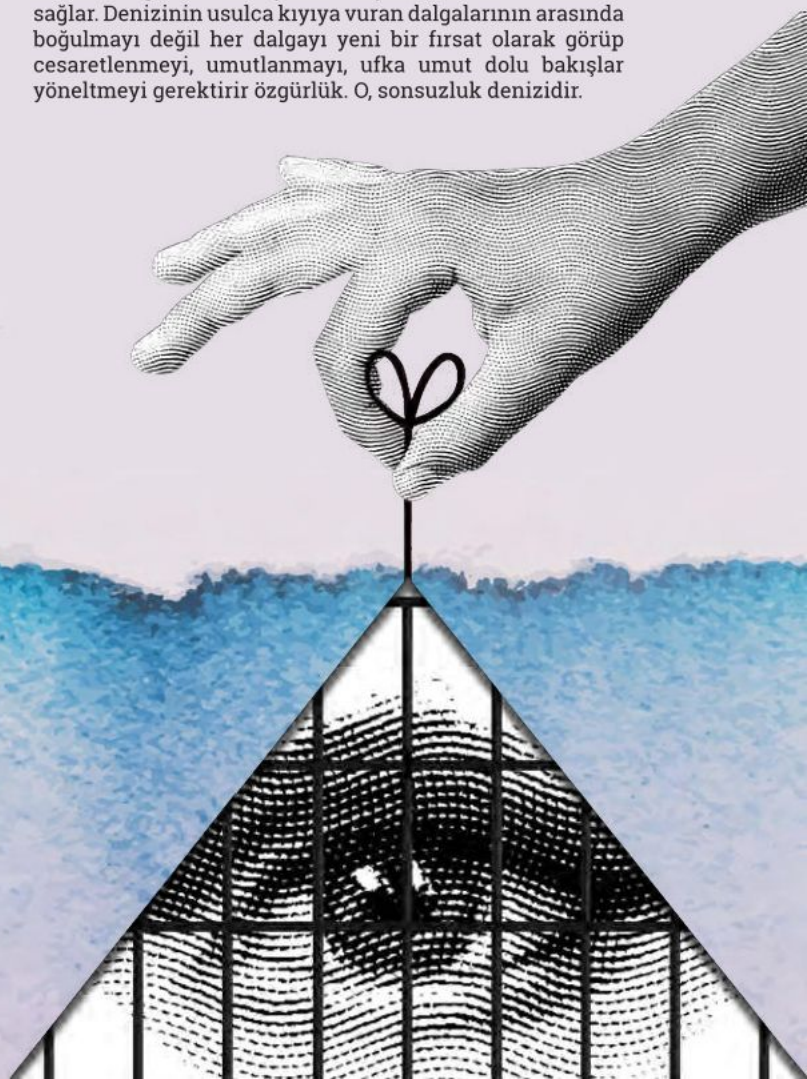
SONSUZLUK DENİZİ

Özgürlük sadece fiziksel bir kısıtlamaya bağlı olmadan davranmak veya herhangi bir şeyi kısıtlamaya, zorlamaya bağlı olmaksızın düşünebilmek midir? Ruhları da özgür olamaz mı insanların, düşünceleri ele geçirilmeye çalışılırsa, ruhları hayatlarının yoğun temposu içinde kaybolursa ne olur?

Düşüncelerinin sonsuz denizinde boğulan, kendilerini onların etkisinden kurtaramayan masum insanlar da bir zindan kapsülünde elleri kelepçeli duran hareketsiz mahkumlardan farksızdır. Onlar zihinlerindeki onlarca fikirlerden kurtulmanın yollarını arar ve hayatın acımasız yoğunluğuna göğüs germeye çalışırken fark etmeden düşünceleri ele geçirir onları ve sonsuzluğa açılan bir denize düşürür masum ruhlarını. Özgürlüğün kıymetini kendilerini boğulurken bulunca fark eden bu masum kişiler aslında eğer kalpten özgür olmayı, ruhlarını bu kargaşa halinden kurtarmayı gerçekten isterler ve kendilerini denizlerinin akıntısına bırakırlarsa denizin buz gibi sularında eşsiz bir mutluluğa ve özgürlüğe kavuşabileceklerinden habersizdirler. Ancak içtenlikle istemeleri sonucu bu eşsiz duygulara kavuşunca anlarlar.

Özgürlüğü asıl önemli kılan, fiziksel değil ruhsal olmasıdır; zihinsel kargaşadan kurtulabilmektir, rahat ve güvende hissedebileceğiniz bir ortamda bulunmak ve hayatın sonsuzluk denizini keşfedebilmektir özgürlük. Özgürlük denizi denen bir şey vardır ki suyu, tutsak hissedenlere dalgaların vahşi vuruşlarının hapsinden farksız değildir. Ne var ki ruhu özgür olan, hayattan keyif alan, verimli günler geçirip kendilerini zihinsel açıdan karamsar derecede yoğunlaştırmayanlar bu denizin çarpıcı soğuğuyla yenilenir, cesaretlenir. Özgürlüğü yaşayanlar cesaret ve umutla yöneltirler bakışlarını ufka. Çünkü özgürlük cesur olmak da demektir, umudu kaybetmeden, aksine onu büyüterek yeni maceralara kanat açmayı istemezseniz ruh özgürlüğünü tanıma şansınız olmaz, bu nedenle düşüncelerinizle sonsuzluğunuzun denizinde boğulursunuz. Ruhsal ve zihinsel özgürlüğü yaşayanlar kötü geçmişlerin ve olumsuz düşüncelerin izlerini silmeyi başarmışlardır. Onlar hatalarını kötü geçmişlerini unuturlar ancak çıkarttıkları dersler akıllarında daima kalır. Onlar yağmura, sonrasında ortaya çıkacak gökkuşağının oluşum aşaması olarak bakar; üzüntünün ve yalnızlığın sembolü olarak değil. Onlar Ay'a karanlık göğü delip geçen ve böylelikle bizi aydınlatan umutsuzluğun içindeki saklı umut olarak bakar, tutsak insanlar ise Ay'ı umutsuzluğun, karanlığın ve depresif ruhların bir dışavurumu olarak algılamayı seçer.

Ruhlarının karanlık zindanlarından düğümlenmiş düşüncelerinden ve yoğun hayatlarının karmaşalarından kalplerini kullanarak kurtulmuş insanlar; umudu ve özgürlüğü bilir, önemini anlar, anlatmaya çalışır. Cesaretin hayatlarındaki yerini çok daha net bir biçimde kavrayabilmiş olan bu insanlar diğerlerine bunları anlatmayı ne kadar isteseler de eğer tutsak hisseden kişiler özgür olanların anlatacaklarını öğrenmeyi ve fark etmeyi kalpten dileme, kendi içlerinde yarattıkları zindanlarından kurtulmayı istemezlerse özgürlüğün sonsuz sularında özgürlüğü yaşayıp suların tadına varan taraf değil özgürlüğün sonsuz denizinde boğulan taraf olmayı seçmiş olurlar dolayısıyla da özgür insanları, onların fikirlerini anlayamazlar. Tutsak insanlar yağmur kokusunu depresif bir şey olarak algılarken özgür insanlar onu yenilenmenin, tazelenmenin kokusu olarak bilir. Onlar gelecek nesillere ışık tutar, çocukları cesaretlendirip onların denizin umut dolu yanını görmelerini sağlar, tünele giren umuttan yoksun ruhları güçlendirir, onlara birer fener vererek yollarını ışıklandırmalarını, umudun güçlendiren hissine kavuşarak onu yaşamalarını sağlar. Onlara ruhlarını özgür tutabilmeleri için cesareti, kafesteki bir kuşun kanatlarının olamayan şarkısını dinleterek özgürlüğü, solmak üzere olan bir çiçeğe biraz su vererek onun canlandığını gösterip umudu hatırlatırlar. Özgürlük denizinin sonsuz sularında mutlu bir şekilde yüzebilmek için ruhların, zihinlerin özgür, olması gerekir ve bu anacak cesaretle, umutla mümkündür. Umudu cesareti gerçekten bilmek ve bu iki kavramın gücüne inanmak gerçek özgürlüğe erişmek için önemlidir. Solmakta olan bir çiçeği hayata döndürecek güce sahip olmayı gerektirir gerçek özgürlük. Çünkü özgürlük bir denizdir, dalgaların gür sesiyle gelecek nesillere onun cesaret ve umuttan doğduğunu haykırmamız gereken deniz, sonsuzluğun denizi. Özgürlük sizi yoran düşüncelerden arınmanızı sağlar. Denizinin usulca kıyıya vuran dalgalarının arasında boğulmayı değil her dalgayı yeni bir fırsat olarak görüp cesaretlenmeyi, umutlanmayı, ufka umut dolu bakışlar yöneltmeyi gerektirir özgürlük. O, sonsuzluk denizidir.

Sude EVREN Hz Fen C

VAROLUŞUN KIYISINDAN YANSIMALAR

İşte ebedi sessizlik. Kapının ardı. Onca yıl türlü bahaneler ve meşgalelerle ertelediğim şeyin, ulaşmak için yanıp tutuştuğum o bilinmezin ta kendisi olduğunu ne kadar da geç anlamışım. Kaçmaktan bitkin düştüğüm, ruhumu tüketen sorunlara aradığım çözümlerin sinsice sonumu getirdiğini ancak ölmeden önce öğrendim. Garip. Tam da ruhumun emeli zannettiğim hazineyi elde edebilecekken, hem ruhen hem de fiziken işin alimlerine umut verirken... Onu izlerken dalıp gittiğim anda yanılsamalarımdan kurtulduğum için hiç duymadığım bir sükûnet geziniyor içimde. Bir müddet, aklıma geldiği takdirde, onun yaşlı gözlerinin burukluğu sarmalıyor çevreyi. Anlayamadığı halde idrak edemeyişinin farkında olduğu ancak neyin ondan gizlendiğini bilmeden yalnızca bu ışığın bizi uzaklaştırdığını hissederek geçirdiği günlerin sitemini ölü bedenimin üzerine dökerken, itiraf etmeliyim ki ruhum son bir kez daha kıpırdadı. Ama her şey için çok geç... Hem, o da anlayacak. Her şeyi sevmek için, dünyadaki hiçbir şeyi sevmemek gerektiğini ve huzura ancak böyle erişilebileceğini bir gün fark edecek. Üst dudağını bükerek ağlayan çocuk, o da görecek. Tıpkı babasının, ağlayışının bilincinde olduğunu öğreneceği gibi, aramızdaki yabancılığın doğasını da anlayacak. Annesini asla sevemememin nedenini, babamın niçin halasından nefret edermişçesine bir ömür geçirdiğini, bitmek bilmeyen savaşların gerekliliğini aynı rüzgâr kulaklarına fısıldayacak. İhtimal ki gençliği nafile bir sevginin peşinde, diğer insanların itibarının çevresinde geçecek. Benden daha akıllıysa, bu sevginin yalancılığını ve oynaklığını, hayatını bu amaç doğrultusunda kurmadan önce anlayacak. O zaman hayat anlamsız, her şey daha da yabancı gelecek. Günlerini daha da yalnız geçirirken doğan her yeni güneş bir ıstırap, yağan her yağmur bir yakarış olacak. Yüzünü kendi ailesine döndürdüğünde bile o aşılamayan duvarın, geçilemeyen sınırın varlığı soğuk kış rüzgarları gibi derisini kesecek, yakacak. Hala açık değil mi? Herkes, ama herkes birbirine yabancı! Asla, ömrün boyunca, ne yaparsan yap veya nasıl bir insan olursan ol, o duvarı yıkamazsın! Çünkü kimse gerçekten sevmez birbirini. Çünkü saf bir sevgiyi ararken bile kendi sefaletine son vermek istiyorsun. Çünkü ancak dünyevi sevginin varlığında nefret, kibir ve kıskançlık doğar. Başarıya sevgi, unvana sevgi, aileye sevgi, paraya sevgi, bir kadına sevgi... Asıl sevgi için umursamayı bırakman gerektiğini boğazım yırtılıncaya kadar bağırmak istiyorum! Ama sen beni duymuyorsun. Artık duyamazsın. Keşke, huzurum pahasına bile olsa son günlerimde seni biraz da olsa umursasaymışım. Belki bir mektup yazardım, en azından birbirimiz için dile dökülmüş bir iki kelime olurdu. Sahi, yedi yılda kaç kez konuştuk? Sana ne bırakabildim? Muhtemel, bir yurdun dahi olmayacak. Belki de çok daha iyi bir şey bu, seni yalancı sevgilerin birinden kurtarır. Ölü ruhumun kalan tek beklentisi, çimenlerin üzerinde kanayan bedenimle yatarken tüm benliğimle hissettiklerimi bir gün senin de duyumsaman. O gün geldiğinde geridekilerle olan son bağım da kopacak. O zaman rüzgarlarla dans eden ruhum, Rusya'yı terk edecek kuvveti kendinde bulacak. Belki de başka diyarlarda, yeniden doğacak...

***Savaş ve Barış'tan esinlenerek yazılmıştır.**

Ecrin YILMAZ 9 Fen A

DİSTOPİK MASALLAR

Gri Hayattan Renkli Kaçış

Her zamanki gibi saat 7'de kalktı Pinokyo. Her zaman olduğu gibi pijamalarını çıkarıp yerine diğer sabahlarda olduğu gibi aynı kıyafeti giydi, buradaki herkesin kıyafeti siyah beyazdı, aynı diğer pek çok eşya gibi. Zaten böyle de olmalıydı, her sabah aynı olmalıydı, hatta her gün aynı olmalıydı. Bir kuklanın göreviydi her günü aynı mükemmellik ile geçirmek. Pencereden dışarı baktı Pinokyo, her şey aynıydı. Her kukla aynı gözüküyordu, adları onları ayıran tek şeydi. Hepsi de mükemmeldi. Mükemmel olmak, işte buydu hepsinin amacı. Tam bir sebebi yoktu bu amacın, aslında Pinokyo da çok istekli değil de mükemmel olmaya. Belli bir süre sonra sıkıcı oluyordu. Ama bir kuklanın bu düşüncesini söyleme özgürlüğü yoktu, onlar hükümet nasıl isterse öyle yapardı, eğer mükemmel olmaları gerekiyorsa öyle olurlardı. Zaten bu yüzden tasarlanmışlardı. Kim tarafından mı? İnsanlar tabii ki. İnsanlar, Pinokyo'nun gözünde ikiye ayrılıyordu: Güçlüler ve güçsüzler. Hükümet içinde olan insanlar kuklaları yönetirken diğer insanlar sadece yorgunluktan bayılana kadar onları yapar, kuklalarda bir sıkıntı çıkarsa onu düzeltirlerdi. Tüm bunları düşünürken dalmış olan Pinokyo dışarıdan gelen bir bağrış ile irkildi. "Bırakın beni!" diye bağırıyordu kuklalardan biri olan Riccardo. Bu da genelde her sabah olurdu, hükümetin istediği şekilde davranmayan bir kuklanın götürülmesi çok yaşanırdı. Aslında gizliden herkes bilirdi onların öldürüldüğünü, sadece kabullenmek istemezlerdi. Olayı görmezden gelmeye çalışan Pinokyo, her sabah olduğu gibi diğer kukla arkadaşlarıyla kahvaltı etmeye gitti. Gerçekten çok sıkıcı olmaya başlamıştı, her sabah koridorda aynı solgun çiçekler arasından yürüyordu, eşyalar da her zamanki gibi siyah beyazdı. Sadece 30 gün önce yapılmış olan Pinokyo diğer tüm arkadaşlarına göre çok gençti ama o şimdiden bıkmıştı. Bir nevi o solgun çiçeklere benziyordu aslında, sıkılmış ve solmuştu. Belki de bu yüzden içine doğmuş olacak ki kahvaltıya gitmeden çiçeklerden bir tanesini alıp kulağının arkasına koydu. Arkadaşlarının yanına oturup uzun uzun sohbet etti Pinokyo. Derken konu aileye geldi. Bu konu Pinokyo'nun ilgisini çekmişti, konuştukça konuştular. Konuşmanın sonunda Pinokyo da özenmişti bir aileye. Kahvaltıdan ayrılıp iş yapmaya başladığı zaman bile hep aile konusu vardı aklında. Ne kadar hoş olurdu oysa bir ailesi olsa, burada hayat çok gri, çok aynıydı ama belki bir aile hayatını renklendiren şey olurdu. Gün içinde hayal etmeye devam etti Pinokyo ve sonunda kendisine sordu "Acaba benim de bir ailem var mıdır?" diye. İşte o zaman aklına geldi, onu yapan insanı hatırlıyordu. Geppetto idi adı. Eğer onu yapan kişi Geppetto ise, o zaman Pinokyo da onun oğlu sayılırdı. Renksiz ve sıkıcı hayatından bıkan Pinokyo, işte o gün aynı Riccardo gibi risklere rağmen isyan etmeye, Geppetto'yu bulmaya karar verdi ve yemin edebilirdi ki sanki o kulağının arkasına koyduğu solgun çiçek bu kararıyla hafif de olsa canlanmıştı. Ertesi sabah artık o kadar da aynı gelmiyordu, çünkü Pinokyo'nun düşünceleri aynı değildi artık. Farklı şeyler düşünüyordu, özgürlük, mutluluk ve aile düşünüyordu artık o. Kahvaltıya gitmedi o gün Pinokyo. Hemen insanların olduğu yere sızmaya gitti gizlice. Çok karanlık bir yerdi, bir şeyler görmek zordu. Her yer ter ve kan kokuyor, Pinokyo'yu ürpertiyordu. Attığı her adım aslında ölüm riskiydi, attığı her adımla beraber ya bir aileye ya da Riccardo'nun kaderine yaklaşıyordu. Yakınındaki boşaltılmış saat ve sönmüş mumlar da bunu unutmasına yardım etmedi. Hemen yerden birkaç insan kıyafeti aldı, kukla görünüşünü kapaması gerekiyordu. Giydiği bol mont ve yüzünün neredeyse hepsini kapayan atkı işe yarar gibiydi. Yansımasına baktı, işçiler gibi dağınık gözükmek için saçını bozdu ve yüzüne etraftan topladığı kömür ve tozları sürdü. Etrafa Geppetto'yu sormaya başladı, insanlar onu çok da garipsememiş gibiydi, kıyafet gerçekten iş görüyordu. Hatta insanlar bölgesine gelen bir kukla var mı yok mu diye kontrol eden bir denetçiyi bile atlatmayı becermişti. Sonunda Geppetto'yu buldu, yaşlı ama çalışkan ve tıpkı kendisi ve solgun çiçeği gibi üzgün duran bir adamdı. Başta durumu nasıl açıklayacağını bilemedi, onunla normal bir işçiymiş gibi konuştu, meslektaşıymış gibi yaptı. Uzunca sohbet ettiler, çok da iyi geçinmişlerdi. Buradaki hayatın zorluğundan, sıkıcılığından bahsettiler. Pinokyo acımıştı adamın haline, her gün bayılana kadar çalışıyor, başka da bir şey yapmıyordu.

En sonunda cesaretini topladı ve ona aslında kim olduğunu ve buraya neden geldiğini söyledi. Şaşkınlıktan hayrete düşen Geppetto daha bir şey söyleyemeden aslında bir denetçinin onları dinlediğini fark ettiler. "Yakalayın!" diye bağırdı denetçi. Ölüm korkusundan hareket edemeyen Pinokyo'nun kolunu aniden Geppetto tuttu, o da sıkıcı hayatına sonunda isyan etmeye karar vermişti demek. Koştular ve koştular, hiç durmadan koştular, denetçileri oyalamak için yollara engel koyarak kaçıyorlardı. Sonunda küçük bir tekneye ulaştılar, birlikte tekneye binip işçiler dışında çok az kişinin bildiği gizli bir mağaradan kaçmaya başladılar. Yolculukları çok uzun sürdü, çokça konuştular. Şimdi gerçekten de bir aile gibiydiler. Sonunda da birlikte özgür olacakları bir adaya çıktılar, elbette daha bitmemişti hikayeleri. Çıktıkları adada yeni bir ev kurmaları, buradaki kısıtlı ama doğal ve güzel yemeklere alışmaları gerekecekti. Ama başarmışlardı, özgürlerdi ve bir aileydiler. Pinokyo kulağının arkasındaki solgun çiçeğe uzandı. Çiçek solgun değildi artık. Hatta gördüğü en güzel çiçek olabilirdi. "Ne garip." diye düşündü Pinokyo, ve çiçeği adaya dikti.

Nehir CEBECİOĞLU Hz And B

Azimli Kuğu

Hayvanlar aleminin gri ve karanlık kurallar altında yönetildiği zamanlardı. Tüm hayvanlar gri ve siyah kıyafetler giyer, böyle giyinmeyenleri toplumdan görmeyip dışlarlardı. Renkli hayvanlar, doğdukları andan itibaren siyaha veya griye boyanırlardı. Çoğu zaman kimse dışarda olmaz, sadece görevli tilkiler dışarda olup diğer hayvanların kurallara uyup uymadığını kontrol ederlerdi. Uymayanlar en hafif cezayla toplumdan men edilebilir ya da en ağır cezayla öldürülebilirlerdi. Cezaları görevliler, keyiflerine göre belirlerdi ve buna laf eden olursa o hayvana istediklerini yapabilirlerdi. Evler sadece gri taşlardan inşa edilirdi ve evde mum dışında bir aydınlatma olamazdı. Eriyen mumlar da sokağa atılır ve grileşmeye katkı sağlanırdı. Öyle ki bu görevlilerin işine yarardı. Sokak çoğu zaman o kadar yapışkan olurdu ki kimse sokağa çıkmaya uğraş göstermezdi. Sadece üst mertebedeki hayvanlar güzel kokabilir, halk siyahı yansıtmak için kötü kokmalıydı. Alemdeki tek renkli ve güzel kokulu şey üst mertebedeki insanların yaşadığı saraydı zaten. Halk siyahlarda boğulurken onlar harika hayatlarıyla mutlu ve kimseyi umursamıyorlardı. Öyle ki ilk bu kara yönetime geçildiğinde halk şikayetlerde bulunmuştu saraya. Ama hiçbir cevap alamadıkları için şikayet etmekten bile vazgeçmişlerdi. Artık kimse sesini çıkarmıyordu Alem'de. Sadece sefil hayatlarını yaşıyorlardı. Besin deseniz ithal geliyordu. Para var mıydı? Tabii ki hayır! Çoğu zaman diğer yönetimlerin artıkları yeniyordu. Bu da bir sürü hastalık ve ölüme neden oluyordu. Ama saray mensuplarının umurunda değildi bu. Onlar için önemli olan kendi hayatlarını zevkle yaşamaktı sadece.

İşte tam bu zamanlarda bir Dişi Ördek, yavrularını dünyaya getirmek üzereydi. Yavrular daha fazla beklemedi ve sonunda dünyaya merhaba dediler. Yavrular teker teker yumurtalarından çıkarken Anne Ördek de onları izliyordu. İlk başta her şey iyiydi. Fakat daha sonra doğan bir yavrunun diğerlerine hiç benzemediğini gördü. Bu yavru, diğerlerinden farklı ve daha çirkindi. Bu Hayvanlar Alemi'nde güzel karşılanmazdı. Yine de Anne Ördek umudunu kaybetmedi ve büyüyünce diğerlerine benzeyeceğini düşündü.

Zaman geçiyor, yavrular büyüyordu. Fakat Çirkin Ördek Yavrusu hala çirkindi, diğerlerine biraz olsun benzememişti. Havyanlar da yavaş yavaş bu durumu fark etmeye başlamış, Anne Ördek'e durum için ağır ithamlarda bulunuyorlardı. Anne Ördek ne olursa olsun yavrusunu korumak istemişti ve hala bir umut, yavrusunun öldürülmemesi için uğraşıyordu. Herkese, büyüyünce bu durumun düzeleceğini söylüyordu.

Artık yavrular tamamen büyümüş, bakıma ihtiyaç duymayacak duruma gelmişlerdi. Çirkin Ördek'e gelen tehditlerin ardı arkası kesilmiyordu. Ve artık kimse bu duruma müdahale edemezdi, Anne Ördek bile. Çünkü hem işler ağırlaşmıştı hem de artık Anne'nin bakıma ihtiyaç duyan yavruları yoktu artık. Çirkin ördek yavrusu her şeyin farkındaydı ve yerinde öylece durmak ona sadece acı veriyordu. Bu yüzden kaçmak ve kimin nasıl göründüğünün önemsenmediği bir yere gitmek istiyordu. Böylece mutlu bir hayata sahip olabileceğini düşündü. Fakat işler kaçmakla bitmiyordu...

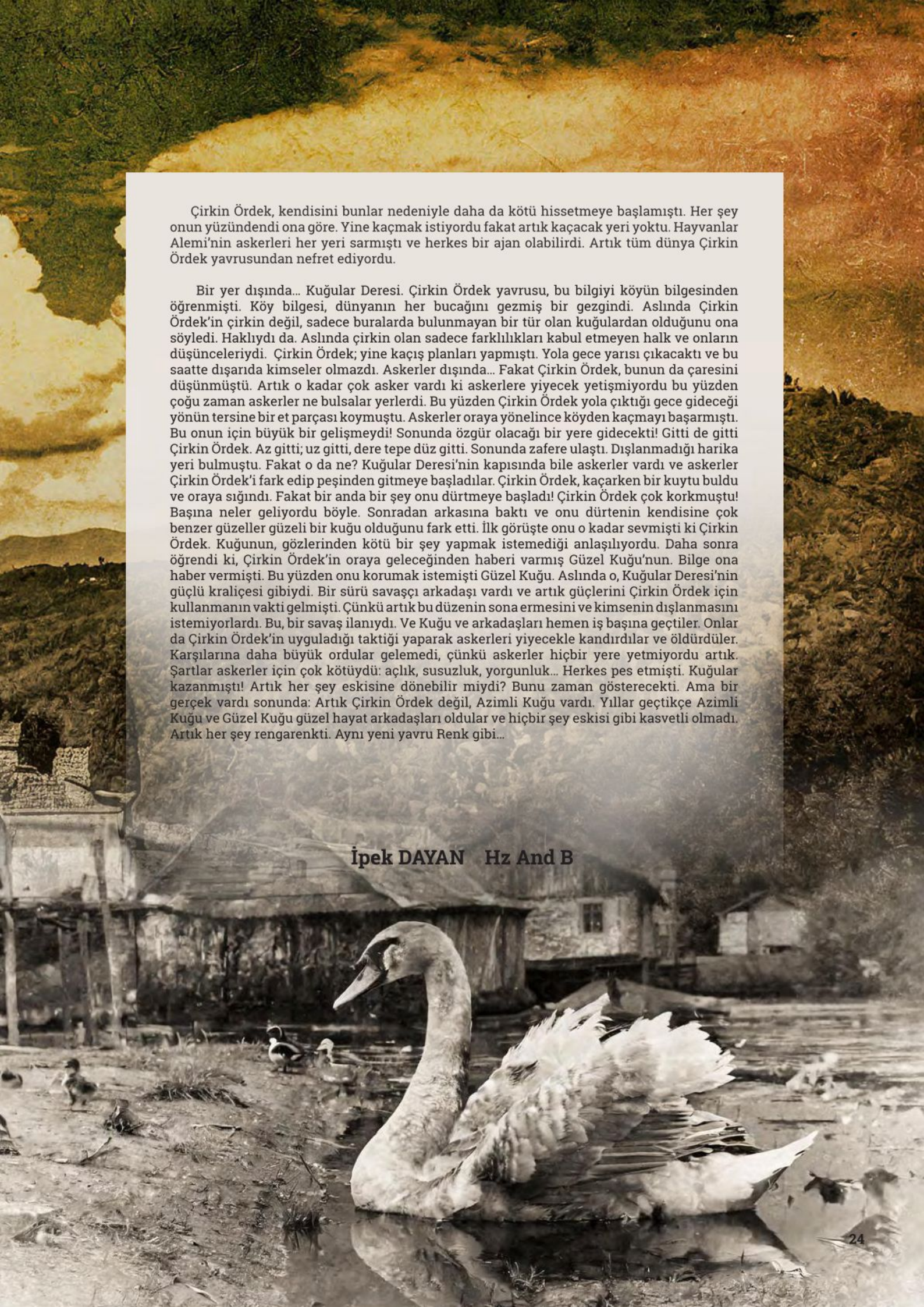
Kaçmasına kaçtı Çirkin Ördek. Hayallerindeki yeri buldu da. Herkes huzur içinde yaşıyordu burada. Çirkin Ördek burada hiç bilmediği renklerle bile tanışmıştı. Her şey onun için harika gidiyordu. Ama o da içinde bir yerlerde geçmişin gelip onu yakasından yakalayacağını biliyordu.

Aylar ayları kovaladı. Hayvanlar aleminde Çirkin Ördek'in kaçtığı haberleri yayılmıştı. Olaylar öyle büyümüştü ki Çirkin Ördek'in kaçtığı köyde bile söylentiler başlamıştı. Çirkin Ördek, son günlerde halk içine çıkmaktan korkuyordu. Belki o köyde bir ajan vardı onu öldürmek isteyen? Her şey daha da karmaşıklaşmaya ve onun için zorlaşmaya başlamıştı. Köy halkı da durumun farkındaydı. Çirkin Ördek için endişeleniyorlardı. Baktılar Çirkin Ördek çaresizce oturmaktan başka bir şey yapmıyor, onun için bir plan hazırlamaya karar verdiler. Yaşlı, genç, büyük, küçük köydeki herkes köy kahvesinde toplandı ve Çirkin Ördek için düşünmeye başladılar. Aslına bakarsanız bu durumdan rahatsız olan başka hayvanlar da vardı. Sincaplar; Çirkin Ördek'i köyden atmayı, böylece her şeyin eskisi gibi mutlu olacağını söylediler. Bazıları buna karşı çıksa da eski yaşantısını isteyen yaşlı rakunlar da bu duruma katılıyorlardı. Bu durum halk arasında bölünmeye neden oldu ve toplanmada hiçbir karara varılamadı. Sadece bazı mutlu ilişkiler farklı kararlar yüzünden bitti. Bir daha da böyle bir toplanma gerçekleşmedi.

Çirkin Ördek, kendisini bunlar nedeniyle daha da kötü hissetmeye başlamıştı. Her şey onun yüzündendi ona göre. Yine kaçmak istiyordu fakat artık kaçacak yeri yoktu. Hayvanlar Alemi'nin askerleri her yeri sarmıştı ve herkes bir ajan olabilirdi. Artık tüm dünya Çirkin Ördek yavrusundan nefret ediyordu.

Bir yer dışında... Kuğular Deresi. Çirkin Ördek yavrusu, bu bilgiyi köyün bilgesinden öğrenmişti. Köy bilgesi, dünyanın her bucağını gezmiş bir gezgindi. Aslında Çirkin Ördek'in çirkin değil, sadece buralarda bulunmayan bir tür olan kuğulardan olduğunu ona söyledi. Haklıydı da. Aslında çirkin olan sadece farklılıkları kabul etmeyen halk ve onların düşünceleriydi. Çirkin Ördek; yine kaçış planları yapmıştı. Yola gece yarısı çıkacaktı ve bu saatte dışarıda kimseler olmazdı. Askerler dışında... Fakat Çirkin Ördek, bunun da çaresini düşünmüştü. Artık o kadar çok asker vardı ki askerlere yiyecek yetişmiyordu bu yüzden çoğu zaman askerler ne bulsalar yerlerdi. Bu yüzden Çirkin Ördek yola çıktığı gece gideceği yönün tersine bir et parçası koymuştu. Askerler oraya yönelince köyden kaçmayı başarmıştı. Bu onun için büyük bir gelişmeydi! Sonunda özgür olacağı bir yere gidecekti! Gitti de gitti Çirkin Ördek. Az gitti; uz gitti, dere tepe düz gitti. Sonunda zafere ulaştı. Dışlanmadığı harika yeri bulmuştu. Fakat o da ne? Kuğular Deresi'nin kapısında bile askerler vardı ve askerler Çirkin Ördek'i fark edip peşinden gitmeye başladılar. Çirkin Ördek, kaçarken bir kuytu buldu ve oraya sığındı. Fakat bir anda bir şey onu dürtmeye başladı! Çirkin Ördek çok korkmuştu! Başına neler geliyordu böyle. Sonradan arkasına baktı ve onu dürtenin kendisine çok benzer güzeller güzeli bir kuğu olduğunu fark etti. İlk görüşte onu o kadar sevmişti ki Çirkin Ördek. Kuğunun, gözlerinden kötü bir şey yapmak istemediği anlaşılıyordu. Daha sonra öğrendi ki, Çirkin Ördek'in oraya geleceğinden haberi varmış Güzel Kuğu'nun. Bilge ona haber vermişti. Bu yüzden onu korumak istemişti Güzel Kuğu. Aslında o, Kuğular Deresi'nin güçlü kraliçesi gibiydi. Bir sürü savaşçı arkadaşı vardı ve artık güçlerini Çirkin Ördek için kullanmanın vakti gelmişti. Çünkü artık bu düzenin sona ermesini ve kimsenin dışlanmasını istemiyorlardı. Bu, bir savaş ilanıydı. Ve Kuğu ve arkadaşları hemen iş başına geçtiler. Onlar da Çirkin Ördek'in uyguladığı taktiği yaparak askerleri yiyecekle kandırdılar ve öldürdüler. Karşılarına daha büyük ordular gelemedi, çünkü askerler hiçbir yere yetmiyordu artık. Şartlar askerler için çok kötüydü: açlık, susuzluk, yorgunluk... Herkes pes etmişti. Kuğular kazanmıştı! Artık her şey eskisine dönebilir miydi? Bunu zaman gösterecekti. Ama bir gerçek vardı sonunda: Artık Çirkin Ördek değil, Azimli Kuğu vardı. Yıllar geçtikçe Azimli Kuğu ve Güzel Kuğu güzel hayat arkadaşları oldular ve hiçbir şey eskisi gibi kasvetli olmadı. Artık her şey rengarenkti. Aynı yeni yavru Renk gibi...

İpek DAYAN Hz And B

UYANIŞIN SANCISI

Yıllar önce, Aurora krallığının yönetimi tamamen Kral Stefan'ın elindeydi. Stefan krallığının adını henüz yeni doğmuş olan kızının ismini koymak istedi. Kral ve kraliçenin mutlu bir dönemi başlamıştı. Onca yıldır bekledikleri evlatları doğmuştu ve krallık sevinç içindeydi ancak o günlerde Aurora'nın hayatının başlangıcı, aynı zamanda bir kayıpla da başlamıştı. Aurora'nın biricik annesi bir hastalığa yenik düşmüştü. Kral ve krallık, kraliçenin ölümünden büyük bir üzüntü duymuştu fakat Stefan'ın üzülmeye fırsatı yoktu, yönetmeye devam etmesi gerekiyordu. Bu zamanlar Aurora'nın en yakın oyun arkadaşı ve kraliyet hizmetlilerinden biri olan Dala, Aurora'nın tüm bakımını üstlenmişti. Dala, Aurora'yı haklarını savunmayı bilen bir kız çocuğu olarak yetiştirmişti. Aurora küçük yaşlarından beri babasının bazı kararlarına kulak misafiri oluyor, bu kararları oldukça adaletsiz bulup itiraz ediyordu.Başlarda bu Kral Stefan'ı pek de rahatsız etmese de ilerleyen yıllarda bu durum onun da sinirini bozmaya başlamıştı. Aurora büyüdükçe Kralın cahil bıraktığı topluma haklarını öğretmeye ve eğitmeye başladı. Aurora,babasının uyarılarına rağmen gizlice halk arasında küçük çaplı toplantılar düzenliyordu. Kral Stefan; kızını alttan almaya çalışıyor, onun kalbini kırmamaya çaba gösteriyordu fakat kızı kendisinin sözlerine hiç aldırış etmiyor, topluma demokrasiyi aşılamaya devam ediyordu. Stefan,kraliyet sistemini devam ettirmek istediği için kızını artık büyük bir tehdit olarak görmeye başlamıştı. Kızının toplumunu bilinçlendirmesine izin vermek istemiyordu çünkü halk bir süreden sonra şüphelenecek, krala karşı ayaklanacaktı.Bu yüzden kendi kızını o daha 16 yaşındayken kendi çıkarları için uyutmaya karar verdi.

Aurora'yı dönemin en güçlü ilaçlarıyla komaya soktu. Herkese kızının annesiyle aynı hastalığa yakalanarak can verdiğini söyledi, sahte bir cenaze töreni gerçekleştirdi.Krallık halkının birçoğu Aurora'yı çok seviyordu ve öldüğünü duyduklarında en az kendi evlatları ölmüş kadar acı duydular. Stefan, Aurora'yı şatonun gizli odalarındaki yataklardan birine kapattı. Oda aynalarla doluydu, Stefan hiç vicdan azabı belirtisi göstermeden kendisine baktı. Stefan, 16 yaşındaki öz kızını kendi çıkarları için ölüme terk etmişti.

Kral kızını uyuttuğu bu dönemde kızının yaydığı demokratik kalkınmayı engellemek için daha katı kurallar koymaya, krallığı yaşanmaz hale getirmeye başlamıştı. Kral'ın Aurora'nın komaya girdiği dönemde krallığı nasıl değiştirdiğini görmek, adeta bir ressamın rengarenk tablosunun üzerine koyduğu karanlık bir perdeydi. Krallık, eskiden cıvıl cıvıl sokakları, insanların gülümseyen yüzleri ve mutlu çocukların çığlıklarıyla dolu olan bir cennetten, kralın korku ve baskıyla şekillendirdiği bir zindana dönüşmüştü. Vergilerin artması,halkın omuzlarına ağır bir yük bindirirken kraliyet ordusunun mevcudiyeti sokaklarda bir kara bulut gibi asılı duruyordu. Halk, adeta gözetim altında yaşamaya başlamıştı. Kraliyet muhafızları, her adımda, her sözde,i nsanların üzerine bir gölge gibi süzülüyordu. Esnaf; bir zamanlar bereketli olan dükkanlarını kapatmış, kapısında yoksulluğun beklediği insanlar için iş imkanları gitgide azalmıştı. Kral Stefan'ın otoriter yönetimi, halkın yüreklerinde umutsuzluk tohumları ekmişti. Kral, halkın özgürlüğünü ve sesini kısıtlamak için her türlü engelli koymuştu.Kızının bıraktığı tek bir adalet kırıntısı dahi istemiyordu. Her ne kadar bazıları direniş gösterse de kralın baskıcı yönetimi, insanların hayatlarını adeta bir kâbus haline getirmişti. Krallığın güzelliği,kralın korku ve baskıyla donattığı bir labirent hale gelmişti. Bu dönem,Aurora'nın komaya girdiği süreçle birlikte krallığın karanlık bir döneme girişiydi.

Aylar sonrasında Aurora; uzun zamandır süregelen komasından ruhunu saran bir sisin içinden, hafifçe beliren bir ışıkla kendine geldi. Etrafındaki sessizlik ve belirsizlik onu şimdiden sarmış gibiydi. Gözlerini ilk açtığında ruhunu annesinden gelen bir ışık huzmesi karşıladı.Annesinin görüntüsü, bir tablo gibi belirdi. Annesinin boynunda çiçekler,elinde kırık bir cep saati vardı. Saatin yelkovanı ve akrebi çok geç kaldığını ifade eder gibi hızlı hızlı ilerliyor, saat ilerlerken çiçekler soluyordu. Annesinin ruhu yavaşça Aurora'ya eğilerek ona bir yardım çağrısı gibi gelen bir mesajı iletmeye çalıştı. Aurora annesine sarılmak,bu gizemli çağırısına cevap vermek istedi. Bu çağrı,ona bir amacın ve krallığın değişimi için bir fırsatın kapısını aralıyordu. Gözleri; bu belirsizlik ve sislerin ardında, annesinin ruhunun yardım çağırısını netleştirmeye çalışıyordu. Bu,bir rüyanın içinden gerçekliğe doğru uyanışı andırıyordu. Aurora'nın komadan uyanışı, bulutlar arasındaki ışık huzmesini andıran belirsizliğin içindeki bir umut ışığı gibiydi.

Aurora'nın uyanışı ve saraydan çıkışıyla beraber onu görenler şoke oluyordu, hatta bazıları akıllarını

kaybettiklerini düşünüyordu. Aylar önce "ölmüş" ve cenazesi kaldırılmış bir prenses ansızın toplumun içinde dolaşmaya ve etrafı şaşkınlıkla izlemeye başladığında halk da elbet buna normal tepkiler veremiyordu. Aurora olan biteni iyice anladığında daha babasına haber gitmemişti. Sarayın en yüksek balkonuna çıkıp halka seslenmeye karar verdi.

"Aurora Krallığı'nın halkı; ben,Prenses Aurora! Babam Kral Stefan'ın sizlere inandırdığının aksine ölü değilim. Bu bir oyunun,bir zulmün sonucudur. Ben,özgürlüğümüz ve sizlerin refahı için buradayım.Babamın size sunduğu yalanlar, korkunç bir gerçeği yansıtmaktadır."

Bu ifadelerin ardından halkın tepkisi karmakarışık bir hal aldı. Çoğunluk ne olduğunu dahi anlayamamıştı. Aurora, halka seslenmeye devam etti.

"Kral Stefan'ın zulmüne karşı gelmeliyiz. Özgürlüğümüz için birlik olmalıyız! Kraldan korkunuzun sona erdiği an, özgürlüğe kavuşacaksınız!"

Aurora'nın çağırısı ve açıklamaları, halk arasında bir bölünmeye ve gerginliğe sebep oldu.Kimi yerde tartışmalar başladı kimi yerde yüksek sesli tepkiler yükseldi. Bazıları hala krala sadık kalmaya devam ederken diğerleri Aurora'nın tarafındaydı. Bu gürültüleri işiten Kral, olan biteni merak etti. Kızı Aurora'yı gördüğünde ise şaşkınlıktan dilini yutacaktı neredeyse! Panik içinde muhafızlara Aurora'yı zindana götürmelerini emretti. Stefan kendi yalanlarının ortaya çıktığı için kızını bile feda edecek kadar korkaktı. Aurora akıllı bir kızdı, babasının tepki vereceğini öngördüğünden saraydan çoktan kaçmıştı.

Aurora,toplumda ona destek çıkanlarla beraber bir direnişi örgütleyerek krala karşı mücadele etmeye başladı. Kralın otoritesine karşı çıkanlar olduğu kadar, krala bağlı kalan cahil topluluğun sayısı yadsınamazdı. Ancak direnişçi grupların bir kısmı, yaşanan zorluklar ve umutsuzluklarla başa çıkamıyordu. Krallık evleri, sokakları yıkılmaya başladı. Sivillerin bir kısmı başına buyruk direnişçiler, bir kısmı da Stefan'ın destekçileri tarafından katledildi.

Aurora, kötü şartlar altında kahramanca mücadele ederken çevresindeki insanlar giderek azalmaya başladı. Halkın ondan yana olan kısmı umudunu ayakta tutamıyordu. Zorlu koşullar altındaki Aurora, halkı desteklemek için mücadele etti. Ancak çeşitli zorluklar ve hava koşulları onu zorlamış fiziksel ve ruhsal olarak yıpranmıştı. Kendisi mücadele etmekten fark edememişti ancak gerçekten de annesinin ölümcül hastalığı kendisinde de vardı.

Bir gece yarısı Aurora, katledilen insanların kafataslarının bulunduğu, yıkılmış evlerin birinde uyumaya çalışırken babası geldi. Geldi yanına ve konuştu:

"Neden Aurora? Neden?"

Aurora,bunca zaman yaptığı kötülüklerden sonra arsız bir şekilde yanı başına gelen babasını gördüğünde çok şaşırmıştı. Babası konuşmaya devam etti.

"Neden bunlara sebep oldun? Hem kendi hayatını hem başkalarınınkini mahvettin."

Stefan, açıkça kızını manipüle etmeye çalışıyordu. Aurora bu laflar karşısında küplere binmişti.

"Ben mi mahvettim baba? Beni ölüme terk eden sen değil misin? Herkesi kandırıp benim üzerimden halkı manipüle eden sen değil misin? Kendi halkının refah içinde yaşamasını sağlamak için uğraşmaktansa onları adeta kendine köle yapan sen değil misin? Kendi kızıyla, ordularla çatışan sen değil misin? Peki tüm bunları yaptıktan sonra hala yanıma gelip, "Neden?" deme cesaretine sahip olan adam sen değil misin? Sen değilsen kim o halde?"
Stefan ne diyeceğini bilemedi. Aurora haklıydı, tüm bunları kendi yapmıştı. Kraliyet bir yana, kendi öz evladını öldürmeye çalışmıştı. Kim böyle canice bir şey yapardı? Tüm bunları düzeltmek, her şeyin bir kabus olmasını istedi o an. Stefan'ın gözünden tek bir damla yaş düştü.

Kelimeler Stefan'ın boğazında düğümleniyordu. Kalbini pişmanlık sardı. Stefan; tozlu, küflü yatakta yatan kızına sımsıkı sarıldı. Aurora buz gibiydi,b abasının sarılmasına karşı kılı kıpırdamadı. Stefan, Aurora'yı görmek için doğruldu. Kızının zayıf bedenini görünce içi parçalandı. Leş kokulu odayı ani bir sessizlik doldurdu. Bir dönem hevesle beklediği kızının kalbi artık atmıyordu. Stefan,yaptığı her şeyin acısıyla yüzleşirken kızı elleri arasında kaybolup gitti. O gün Kral Stefan, hem kraliyetini hem de kızını kaybetmişti. Gözlerinin önünde bir zamanlar en değerli varlığı kaybetmenin verdiği acı, onu paramparça etti ve sonsuz bir pişmanlıkla kalbinde derin bir yara açtı.

TALİHSİZ BİR KARAR

Çok da uzak olmayan bir geçmişte, huzur ve mutluluk dolu bir krallık vardı. Halkın muhteşem doğa ile iç içe yaşadığı, verimli topraklarını ekip biçerek besin kaynağı sağladığı, barışçıl bir krallıktı burası. Çok zengin bir ülke değildi belki ama mutlu insanların ülkesiydi. Alaaddin, bu krallıkta yaşayan bir ressamdı. Sanata çok yetenekli olan bu genç adam, günlük yaşamın içinde olan ögeleri meyveler, sepetler, vazolar, kaseler gibi hareketsiz nesneleri resmeder ve bunları satarak geçimini sağlardı. Bir gün, atölyesinden evine dönerken ayağına bir şey takılması ile duraksadı Alaaddin. Bir lambaydı bu; eski, tozlu ve bakır bir lamba. Lambanın yüzeyini görebilmek için lambayı ovaladı ve etrafı saran dumanı hayretle izledi. Duman çekildiğinde karşısında insana benzemeyen ama insan gibi konuşabilen bir varlık belirdi. Bu varlık, kendisini lamba cini olarak tanıttı ve yüzyıllardır bu lambanın içine hapsolduğunu, onu nihayet özgürlüğüne kavuşturan Alaaddin'e bir vefa borcu olduğunu söyledi ve kendisine tek bir dilek hakkı tanıdığını söyledi.

Şaşkınlığını gizleyemeyen ama dileklerinin gerçekleşeceğinin heyecanıyla yerinde duramayan Alaaddin, çok da düşünmeden ilk dileğini söyleyiverdi: "Ülkemin çok zengin olmasını, değerli madenlerle dolup taşmasını, insanların hiç çalışmak zorunda kalmadan yaşamlarını sürdürebilmelerini istiyorum." "Hay hay" dedi cin. Tekrar dumanlar kapladı etrafı; cin, Alaaddin'in anlayamadığı bir dilde bir şeyler mırıldandı ve yer gök müthiş bir güç ile sallanmaya başladı. Oluşan karışıklık yüzünden şaşkına dönen Alaaddin, cinin yüzündeki sinsi gülümsemeyi görünce cine güvenmekle hata ettiğini anladı. Aslında çalışmadan böyle konforların elde edilmeyeceğini bilecek kadar hayat tecrübesine sahipti. Cin, Alaaddin'in isteğini gerçekleştirmek için değil tam tersi bir durum yaratmak için ordaydı. İnsanlar çığlık çığlığa oradan oraya kaçışıyordu. Ülkede tam bir kaos hakimdi. Sarsıntı durmuştu ama her yer çoktan yıkılmıştı. Evler, binalar, aslında halka ait olan her şey... Bu toplum, bu yapıları ilmek ilmek inşa etmişti ve şimdi her şey bir anda yerle yeksan olmuştu. Tüm bunların bu kadar kısa bir sürede olup bitmesi ve bunun Alaaddin' in tek bir dileği ile olması akıl alacak gibi değildi. Krallığa hakim olan kaosla beraber sokaklarda yeni kralın propagandası başlamıştı. Yeni krala ya boyun eğilecek ya da boyun eğmeyenler bunun cezasını çekecekti. Yasaklar teker teker sıralanmaya başlamıştı. Sanat yasaktı, resim yapmak, heykel yapmak yasaktı. Atölyeler yakılacak, yerlerine fabrikalar kurulacaktı. Cin Alaaddin' in zenginlik arzusunu bu şekilde yerine getirmeyi hedeflemişti. İnsanların iletişimi sınırlandırılacak, toplu halde bulunmaları engellenecek, yalnızca belli saatlerde dışarıda bulunulabileceklerdi. Genç, yaşlı demeden herkes çalışacak ve kazancın büyük bölümü krala tahsis edilecekti. Baskıcı ve kuralcı bu yeni krallıkta, denetçiler ve polisler her an halkın arasında olacaktı. Bazıları üniformalarıyla bazıları ise sivil olarak halkın içine karışacak ve halkı her an gözetleyecekti. Halk, uygun bulunmayan en ufak bir davranışta sorguya çekilecek ve daha ileri önlemler alınabilecekti.

Alaaddin'in masum bir isteğiyle tersine dönen tüm güzellikler, yerine geri getirilmeliydi. Mevcut durum kabul edilemezdi. Alaaddin yaşadığı pişmanlığı bırakıp durumu düzeltmek için harekete geçmeliydi. Çünkü insanlara bunu borçluydu. Kralın karşısına çıkmalı ve o kral nasıl ki bir anda kendi krallıklarını yıkıp başa geçtiyse aynı hızda geri indirilmeliydi. Bir silaha ihtiyacı vardı ama bu karışıklıkta silahı nereden bulacaktı? Evinin sığınağında dedesinden kalma kılıç geldi aklına. Ev yıkılmış olabilirdi ama sığınak hala korunaklıydı. Sığınağa ulaşıp kılıcı buldu ve hemen saraya doğru yola koyuldu. Sokaklardaki kaos işine yaramıştı. Dikkat çekmeden ilerleyebiliyordu. Kendi halkına bir vefa borcu vardı belki ama ilerlerken ölüm korkusu da Alaaddin'i sarmıştı. Bu korku nedeniyle itaat mi edecekti yoksa bu acımasız, adaletsiz düzenden kurtulmak için mücadele mi edecekti? Alaaddin saraya doğru ilerlerken bir anda durdu. Kendisiyle bir iç çatışma yaşıyordu. Korkuyordu ama devam da etmeliydi. Belki zor bir karardı ama ağzından şu sözler dökülüverdi: "Canavar gibi yaşamak mı yoksa onurlu bir insan olarak ölmek mi? Bu düşünceyle halkı uğruna ölmeyi tercih etti. Ceketinin arkasında kılıcını sakladı ve saraya doğru tekrar harekete geçti. Artık kararlı olan Alaaddin sarayın arka kapısından girmeye çalıştı ama kapı kilitliydi. Dedesinin kılıcı aynı zamanda bir anahtardı. Alaaddin zor da olsa kılıç marifetiyle kapıyı açtı. Merdivenleri tırmanırken eğlence sesleri geliyordu. Dışarda kaos varken sarayın böylesine rahat olması akıl alacak iş değildi. Alaaddin merdivenleri tırmanmayı tamamladığında gelen seslerle tutarlı bir ortam ile karşılaştı. Hemen kralın karşısına dikildi. Kral, "Buraya nasıl geldin?" diye kükredi. "Kaderin önüne geçemeyeceksin, bugün senin son günün dedi." Alaaddin bir anda kılıcını çekti. Kral çok endişelenmiş gibi duruyordu, o sırada sırtındaki silahı Alaaddin'e doğrulttu. "Son sözünü söyle!" dedi kral. Alaaddin ne yapacağını bilemedi ve bir umutla kralın üzerine doğru koştu. Kral pis bir gülümseme ile tetiği çekti ve Alaaddin'i yere serdi. Alaaddin'in cesedi sarayın ortasında yatarken odanın bir köşesinde elinden savrulan dedesinden kalan kılıç ve tozlu bir lamba bulunuyordu. Lambanın yanında asılı duran bir tablo, eski krallığın mutlu günlerini resmediyordu. Tablonun bir köşesinde bir iskelet resmi, geçiciliği ve ölümü simgeliyordu. Diğer köşede ise bir kum saati, zamanın hızla aktığını hatırlatıyordu. Bu küçük detaylar, halkın kaybettiği huzur ve mutluluğu temsil ediyordu. Alaaddin canından olmuş, yine de halkını kurtaramamıştı. Halk sonsuza kadar bu acımasız düzende hayatını sürdürmek zorunda kaldı.

Can KAYARKAYA Hz And E

EDEBİ MAKALE

Strinberg'in Matmazel Julie Eserinde Sınıfsal Farklılıkların Sembollerle Anlatımı

August Strindberg'in 1888 yılında kaleme aldığı, "Matmazel Julie" adlı tiyatro türündeki eseri; farklı kişilik özellikleri ile betimlenen ve farklı toplumsal sınıflara ait olan üç farklı karakter üzerinden, toplum yapısındaki hiyerarşik düzen ve bireylerin toplumdaki kişiliklerini yansıtmada, bu hiyerarşik sınıfın yol açtığı baskı karakterlerin kimliklerine dayatılan toplumsal normları ele almıştır. Olay örgüsünde aktarılan ve aralarındaki sınıf farklılıkları yüzünden "yasak aşk" yaşadıkları vurgulanan Matmazel Julie ve Jean karakterleri, toplumda varlığını sürdüren iki farklı sınıfa mensup karakterler olarak kurgulanmıştır. Karakterlerin aralarında geçen bu toplum tarafından ahlak dışı olarak algılanan birliktelik, olay örgüsü boyunca karakterlerin; dönem zihniyeti yapısını okuyucuya aktaracak şekilde ifade edilmiştir.

Zengin bir kontun kızı olarak tasvir edilen Matmazel Julie, henüz yirmi beş yaşında olmasına rağmen başarısız bir evlilik gerçekleştirmekten son anda kurtulmuş genç bir kadın olarak kurgulanmıştır. Evlerinin hizmetkarı olarak görev yapan, toplumun alt sınıfına mensup bir birey olarak aktarılan Jean adlı karaktere duyduğu istek ve arzu, eser boyunca toplum tarafından ötekileştirilme korkusu ve toplum baskısına yenik düşme duygularıyla okuyucuya aktarılmıştır. Matmazel Julie ve Jean karakterlerinin birbirlerine karşı besledikleri bu duyguların; bireyin, belirli bir topluluk veya toplumun normlarına, beklentilerine ve değerlerine uymaya zorlanmasına karşı duyduğu baskı duygusunu, eser boyunca karakterlerin karşılıklı konuşmaları üzerinden işlenmiştir. Karakterlerin hem kendi iç dünyalarında, hem de kendi çevrelerine karşı benimsedikleri çelişkiler, karakter gelişiminde toplumun ahlaksal normlara ve bireysel özgürlüğün, dönem zihniyeti sonucunda bu baskı etrafında şekillenen tanımını açıklamıştır. Eser boyunca, özellikle kadın karakterlerin eylemlerinin, ahlak dışı ve kabul edilemez düzeyde görgü kurallarına aykırı biçimde betimlenmesi; toplumsal normların, cinsiyet ile olan bağını vurgulamıştır.

Matmazel Julie'nin, Jean'in ona içki ikram etme teklifi üzerine **"Ben sade ve basit şeylerden hoşlanırım, birayı şaraba tercih ederim."** (Strindberg, 12) sözleri, içme kültüründe bile olan sınıf ayrımına dikkat çekmektedir. Alkollü içki tercihlerinde sınıf farklılıklarına vurgu yapılması, alt ve üst sınıfın basit imgelerle ifade edilmesine yol açmıştır. Kültür ve kimlik seviyesinin farklı olduğu ve ait olunan sınıfların farklılık gösterdiği iki odak karakterlerin, eserde kendi gördükleri rüyalardan bahsetmeleri ve toplumda bulundukları konumları metaforlaştırarak ifade etmeleri, sınıf farklılıklarını sembolleştirerek aktarmıştır. Matmazel Julie karakterinin kendi rüyasından **"Sık sık gördüğüm bir rüya var. Şimdi onu hatırladım. Bir sütunun tepesine tırmanmış oturuyorum ama nasıl ineceğimi bilmiyorum. Aşağı bakınca başım dönüyor. İnmem gerek ama atlayacak cesaretim yok. Tutunamıyorum, düşmek istiyorum ama düşmüyorum. Fakat inene kadar huzur yok, ta ki yere inene kadar. Yere inersem de daha derine inmek istiyorum, ta yerin en dibine."** (Strindberg, 15) şeklinde bahsetmesi, karakterin ait olduğu üst sınıfa ve bu sınıfa mensup bireyler üzerinde toplum tarafından oluşturulan beklentilere

gönderme yapmıştır. Karakter, rüyasında olan sütun imgesini metofarlaştırarak, toplumda bulunduğu üst sınıfı vurgulamıştır. Aşağı nasıl ineceğini bilmemesi ve hatta buna cesaret edememesi, ancak yine de aşağıya inmeden huzuru bulamaması; toplumun alt sınıfındaki insanların seviyesine inme isteğini ne kadar olanaksız gördüğünü aktarmıştır. Karakterin iç dünyasında yaşadığı bu ikilem, toplum baskısından kurtulma isteğini göstermiştir ve bu isteğin gücü, karakterin daha derine inme isteğiyle gösterilmiştir. Toplumda, Matmazel Julie'nin tam tersi konumda bulunan, alt sınıf işçi sınıfını temsil eden Jean karakterinin ise rüyası, bulunduğu alt sınıftan daha iyi bir hayat sürdürme hayaliyle aktarılmıştır. **"Hayır, ben rüyamda karanlık bir ormanda upuzun bir ağacın dibinde uzanıyorum. Kalkmak, ağacın tepesine tırmanmak istiyorum ki güneşin altındaki o ışıl ışıl manzaraya bakayım. Tırmanıyorum, tırmanıyorum ama ağacın gövdesi öyle düz ve kalın, en aşağıdaki dal öyle uzak ki. Biliyorum, o ilk dala bir erişebilirsem dalları merdiven gibi kullanıp en tepeye kadar çıkabileceğim."** (Strindberg, 15) dizelerinde ise Jean, ağacı metaforlaştırarak kendi hayatına benzetmiştir. Karanlık bir ormanda, upuzun bir ağaca tırmanması, bulunduğu alt sınıftaki bireylerin kötü hayat koşullarını temsil etmiştir. Rüyasındaki bu ağaca tırmanma çabası, kötü hayat koşullarından kurtulma ve soylu bir insan olmaktaki umutlarını simgelemiştir. Ağacının gövdesinin düz ve kalın olması, ağaca "tırmanmayı" zorlaştırmakta, yani Jean'in kimliğini değiştirmekteki çabalarının uzun uğraşlar sonucunda yapıldığını ifade etmiştir. Bu iki karakterin rüyalarında bir ağaca tırmanmak ve bir sütundan aşağı atlamak ifadelerini, toplumda içinde bulundukları sınıfsal ayrımlara göre uyarlayarak bilinçaltlarında oluşturmaları, her iki uç sınıfın zorluğunu vurgulamıştır.

August Strindberg'in kaleme aldığı "Matmazel Julie" adlı tiyatro eseri, farklı sınıflardan gelen Matmazel Julie ve Jean karakterleri aracılığıyla toplum yapısındaki hiyerarşik düzeni ve bireylerin toplumsal normlara uyma baskısını ele almıştır. Matmazel Julie'nin üst sınıftan, Jean'in ise alt sınıftan olması, sosyal normların ve baskıların karakterlerin kimliklerine nasıl yansıdığını göstermiştir. Karakterlerin rüyalarındaki semboller, sınıf ayrımlarını vurgulamıştır. Bu eserde, toplum baskısı ve sınıf farklılıkları, karakterlerin iç dünyalarında çatışmalar yaratmış, toplumsal normların ve beklentilerin bireyler üzerindeki etkisini ortaya koymuştur.

Kaynak:

Strindberg, August, Matmazel Julie,
Agora Kitaplığı 2020.2. Basım

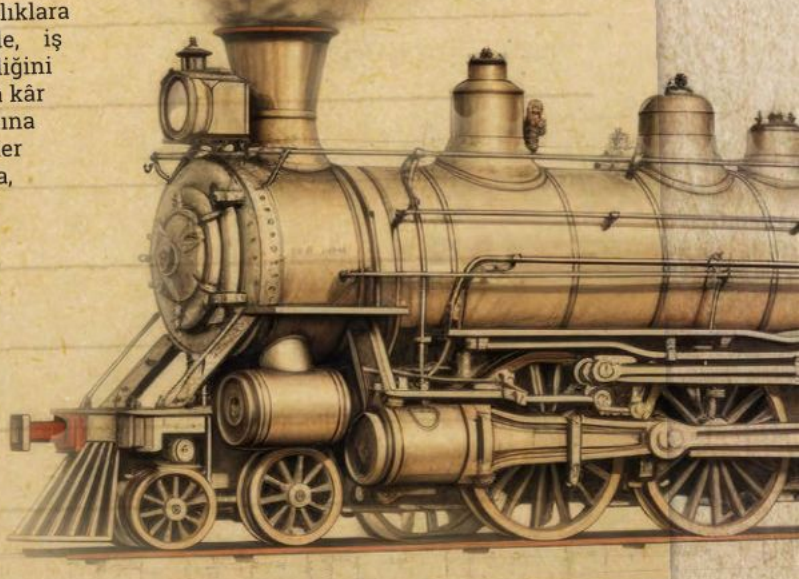
Elif Cansu BİLGİÇ
11 IB

İŞÇİ SINIFINDAN ZIT TUTUM

Bireylerin davranışları ve hayatları yaptıkları işe karşı tutumları ve çalıştıkları iş koşulları çerçevesinde şekillenirler. İş insan hayatının büyük bir kısmını oluşturduğu için çalıştığı ortam, iş arkadaşları ve işveren ile olan ilişkinin bireyin yaşamına sosyal ve psikolojik açıdan etkisi büyüktür. Bu bağlamda, nispeten daha zor koşullarda çalışan, yaptıkları işi sevmeyen ve verilen emeğin tam tatminini yaşayamayan, aynı zamanda işverenleri ile sorunlar yaşayan işçi sınıfı, sosyal ve ekonomik eşitsizliklerin sıklıkla vurgulandığı bir kesimdir. Bu eşitsizlikler, işçilerin yaşam standartlarını etkileyebilir ve toplumsal dengesizliklere yol açabilir. Dolayısıyla, işçi sınıfının günlük yaşamını ve geleceğini şekillendiren faktörler, hem bireylerin hem de toplumun daha geniş bir kesiminin refahını etkileyebilir. Benzer şekilde edebi eserlerde, işte karşılaşılan zorluklara ve gösterilen tepkiler ya da tepkisizlikler işçilerin karakter edinim sürecini etkiler. Bu duruma örnek olarak Latife Tekin'in Manves City adlı eseri ve Paul Didierlaurent'un 6.27 Treni adlı eseri de işçi haklarını baz alarak aynı küresel sorunu işlemiş iki eserdir. 6.27 Treni adlı eserde işçi sınıfının haksızlıklara tepkisiz kalmaları ve dolayısıyla bir iç çatışma sonucu kendilerine yabancılaşmaları anlatılırken Manves City adlı eserde işçiler hakları ve yaşadıkları yere yabancılaşmamak için verdikleri mücadele anlatılır. Her iki eserde de işçi sınıfı meselesi işçi hakları ve yabancılaşmaları olarak ele alınırken odak figürlerin yaşadıkları iç çatışmalar ve işverenler ile girdiği çatışmalar üzerinden işçi sınıfının durumuna eleştiri yapılmıştır.

İşçiler yaşadıkları benzer haksızlıklara karşı zıt tutumlar gösterebilirler. Her iki eserde de bu haksızlıklara karşı eleştiri yapsa da bu eleştiri Manves City eserinde işçiler yaşadıkları zorlu iş koşullarına isyanları ile 6.27 Treni eserinde işçiler yaşadıkları haksızlıklara karşı tepkisizlikleri ile okura aktarılır. Manves City adlı eserde, işçilerin fabrika yönetimine yönelik defalarca dile getirdikleri ancak her seferinde reddedilen temel ihtiyaçları, sıklıkla vurgulanır: "Elimiz ağzımız yanıyor, naylon bardakta çay içmek istemiyoruz... Uygun Bulunmamıştır/RET." (Tekin, 2018, 17). Bu ifade, işverenlerin işçilerin taleplerini ciddiye almadığı ve haklarını görmezden geldiğini kanıtlar niteliktedir. Aynı zamanda insan onuruna ve çalışma yaşamının insanca olmasına duydukları özlemi vurgular. Bu talepler, sadece bir bardak çayın türü gibi basit görünebilir ancak daha büyük bir bağlam içinde düşünüldüğünde, işçilerin yaşam koşullarını ve işyerindeki muameleyi iyileştirme arzusunu sembolize eder. İşçiler, daha iyi bir gelecek ve daha adil bir çalışma ortamı için mücadele ederken işverenlerin bu talepleri yok saymaları, çatışmanın derinleşmesine ve toplumsal bir sorunun vurgulanmasına neden olur.

Öte yandan, "6.27 Treni" eserinde ise işçiler yaşadıkları haksızlıkları kabullenirler. Bu durumun en büyük örneği Guiseppe'nin makinada bir bacağını kaybettikten sonra herhangi bir ödeme yapılmaksızın işten çıkarılması ve olayın suçlusu olarak görülmesidir: "... müessif kaza, kendi ihmal sonucu olup, olay sırasında yapılan tespitte adı geçenin kanında litrede iki gramdan fazla alkol bulunmuştur." (Paul Didierlaurent, 2017, 42). Olay bilirkişi tarafından incelenmeksizin Guiseppe'nin suçlu bulunmasıyla sonuçlanır. Bu durum işçilerin haklarını savunma ve bu haksızlıklara karşı koyma yetilerinin sınırlı olduğunu gösterir. İşçiler, işlerini kaybetme korkusuyla ve işverenlerin baskılarına boyun eğerek yaşadıkları haksızlıkları kabullenmek zorunda kalırlar. Hatta Guiseppe daha hastaneye gitmeden önce makina tekrar çalıştırması anlatıcı tarafından: "The show must go on!" (Paul Didierlaurent, 2017, 43) ifadesi ile aktarılır. Bu ifade, işçilerin yaşadıkları zorluklara ve haksızlıklara rağmen çalışmaları gerektiği düşüncesiyle, iş dünyasının acımasızlığını ve adaletsizliğini simgeler. Aynı zamanda iş dünyasının sıklıkla kâr odaklılığının, işçi haklarına ve insan hayatına olan saygının önünde geldiğini vurgular. Her iki eserde işçi sınıfının yaşadığı haksızlıklara, zorlu iş koşullarına ve işverenlerin işçilere karşı tutumlarına eleştiren üslupla göndermeler yapılmaktadır. Ancak Manves City eserinde bu eleştiri işçilerin grevleri ve isyanları ile 6.27 Treni adlı eserde işçileri tepkisizlikleri ile okura aktarılmaktadır.

Fabrikalar ile sanayileşen toplumlarda çeşitli dönüşümler ve değişimler görülür. Bu durum bireylerin önceliklere kendilerine sonrasında ise yaşadıkları yerleri yabancılaşmasına neden olur. Manves

City eserinde bireylerin yaşadıkları yerlere yabancılaşmaları ve bu dönüşüme karşı koyuşları aktarılırken 6.27 Treni eserinde işçilerin kendilerine olan yabancılaşmaları ve bu durumu pasif kabullenişleri okura aktarılır. 6.27 Treni'nde işçiler hem işyerinde hem de özel hayatlarında kendilerine yabancılaşırlar. Bu duruma örnek olarak Guylain'ın annesine yalan söylemesi verilebilir. Her perşembe bir rutin olarak annesini arayan Guylain yaşamına ve mesleğine dair yalanlar söylemektedir. Bir fabrikada işçi iken annesine edebiyatla ilgilendiği mutlu olduğu bir işte çalıştığını anlatır (Paul Didierlaurent, 2017, 73). Bu Guylain'ın yaşadığı iç çatışmanın ve yabancılaşmanın bir kanıtıdır. Öyle olmamasına rağmen annesini mutluymuş gibi davranmaktadır. Kendisine ve ailesine hayatına dair yalanlar söyleyerek kandırmaya çalışır, belki de hayaller kurarak bir umut arar. Monoton hayatı, haklarının yok sayılması, emeklerinin sömürülmesi ve en önemlisi yaptığı işi hiç sevmemesi Guylain'in bir iç çatışma yaşamasına ve sonucunda kendisine yabancılaşmasına neden olur. Diğer taraftan, "Manves City"de işçiler yaşadıkları köy Erice'nin sanayileşme ile birlikte dönüşmesine engel olmaya çalışırlar. Anlatıcı Nergis kendilerine ve yaşadıkları yere bağlılıklarını korumak için mücadele eder "Hani ev, hani yuva?" (Tekin, 2018, 27). ifadesinde anlatıcı karakter Nergis'in doğup büyüdüğü köyün dönüşümünün farkında olduğu ve bu dönüşüm sonucunda kendi şehrine yabancılaştığı vurgulanır. Erice, Manves City'e dönüşür ve bu dönüşüm Ericelileri kendi evlerine yabancılaşmasına neden olur. Aynı zamanda Nergis, mahallesinin dergisine yazılar yazarak kendi hayatına, mahallesine ve insanlarına dair bir bağ oluşturmaya çalışır. Yazılarında sık sık "Benim güzel Ericem." (Tekin, 2018, 45) ifadesini kullanması, yazılarını Erice'ye ithaf etmesi ve yaşadıkları yerin güzelliklerini betimlemesinin amacı bu bağı oluşturmak ve yabancılaşmayı önlemektir. Bu işçilerin yaşadıkları yere yabancılaşmalarına rağmen, ona bağlanmaya ve mücadele etmeye çalıştıklarını gösterir. 6.27 Treni ve Manves City bu bağlamda karşılaştırıldığında aynı sorunlardan ötürü bireylerin ve toplumların yaşadıkları yabancılaşmalar odak figürler üzerinden okura aktarılır.

Latife Tekin'in "Manves City" ve Jean Paul Didierlaurent'ın "6.27 Treni" eserleri, sınıf meselesini ele alırken farklı bakış açıları sunmaktadır. Her iki eserde de yabancılaşma, modern kapitalist dünyanın insanlar üzerindeki etkileriyle sıkı bir bağlantı içindedir. Ancak karakterlerin bu yabancılaşmaya ve sistemin baskısına verdiği tepkiler oldukça farklıdır. "Manves City"de, işçiler yaşadıkları zorluklara ve haksızlıklara karşı cesurca direnirler. Yapılan haksızlıklara ve iş koşullarına karşı çıkarak, haklarını savunmak için birlik olurlar. İşçiler, daha iyi bir gelecek ve daha adil çalışma koşulları için mücadele etmeye devam ederler. Öte yandan, "6.27 Treni" karakterleri, içinde bulundukları durumu kabullenme eğilimindedirler. Yaşadıkları yabancılaşma ve iş dünyasının sertliği karşısında, genellikle pes etme yolunu seçerler. Ancak bu, işçi sınıfının kayıtsızlığını değil, aksine sistemin ne kadar yıkıcı olabileceğini ve toplumsal değişim gerekliliğini vurgular. Her iki eser, işçi hakları ve yaşamları için mücadele etmenin önemine dair derin bir mesaj ileterek, sınıf meselesinin karmaşıklığını ve toplumsal adalet arayışının önemini anlatmaktadır.

Kaynak:
Didierlaurent, Jean Paul, 6.27 Treni, Can Yayınları, 2017
Tekin, Latife, Manves City, Can Yayınları, 2018

Lara DEMİR 12 IB

Kadın ve Yoksul Olmanın Gölgesinde Yaşam Mücadelesi

Füruzan'ın "Parasız Yatılı" adlı öykü kitabında yayınlanan "Taşralı" ve "Parasız Yatılı" öykülerinde; ataerkil bir toplumda fakir bir kadın olmanın zorlukları, baba ve eve para getiren erkek figürü eksikliğinde, anne ve kızın yoksulluğun kurtuluşunu kızın eğitim almasında aradıkları yaşam mücadeleleri üzerinden işlenmiştir. "Parasız Yatılı" öyküsünde; kocasının ölümü ilk başta kabul etmekte zorlanan bir annenin, geçim sıkıntısı yaşaması üzerine yaşı küçük kızını evde yalnız bırakmak pahasına hemşire olarak çalışmaya başlamasını ve bir gün dersleri fakir bir çocuğa göre iyi olan kızının maddi güçlük yaşayan ailelerin çocukları için yapılan parasız yatılı sınavına girebileceği müjdesini öğrenmesini konu alır. "Taşralı" öyküsünde ise babasını henüz altı yaşındayken kaybetmiş bir kızın okumak için taşradan şehirli teyzesinin yanına gelmesi sınıf farklılıkları bağlamında aktarılmıştır. Her iki eserde de dul bir anne olma sorunsalı yoksulluk ve sınıfsal problemle bağdaştırılmıştır. "Parasız Yatılı" öyküsünde; annenin babanın ölümünden sonra evi geçindirme ve toplum tarafından kendisine atanmış kadınlık rolü dışında erkeğin görevlerini de üstlenme durumunda kaldığında, erkeğin çok daha rahat erişebildiği statü ve kaynağa aynı kolaylıkta erişememe meselesi realist bir bakış açısıyla aktarılmıştır. Benzer bir şekilde "Taşralı" öyküsünde kadının toplumdaki yeri ve konforunu, evlendiği erkeğin geçmişinden ve statüsünden aldığı anne-teyze örneği ile aktarılırken bir kız çocuğu için okumanın içi boş ve bir amaca hizmet etmeyen bir hayal olarak tasvir edilirken iyi bir kocaya varmanın bir seçenek değil aksine zaruri bir olgu olduğu belirtilmiştir.

"Parasız Yatılı" ve "Taşralı" öykülerinde karakterlerin ekonomik durumları ve gelirlerinden kaynaklı ait oldukları toplumsal sınıflarına nesneler ile sık sık vurgu yapılmıştır. "Parasız Yatılı" öyküsünde; baba figürünün kız henüz çok küçük yaşta iken ölmesi sonucunda anne ve kızın yaşadığı maddi sıkıntıların aktarımı, ağırlıklı olarak kızın üzerinden yapılmıştır. Törenlere uygun giysiye sahip olmamasından dolayı milli bayramlarda şiir okuyamaması, okula giydiği önlüğün renginin ağarmış olması ve beden eğitimi dersine katılım sağlayamaması daha çok küçük yaştan itibaren kızın ekonomik koşulların, hayatın gerçekliğinin ve toplumsal statüsünün bilincinde yetişmesine sebep olmuştur. "Şort, lastik pabuç , soket çorap beyaz olacak. Beyaz fanila bluz gerek. İki tane olursa daha iyi. Terleyince değişmek için. Yürüyüşte 23 Nisan, 29 Ekim herkes çiçek gibi olmalı, düzenli, bakımlı. Ben, yapamadık anlamam. İstedikten sonra, istemek yeter." (Füruzan, 2016) ifadesinden de anlaşılacağı üzere; anne ve kız için babasının ölümünden sonra sahip oldukları maddi olanaklar, yeni bir önlük almaya bile imkân vermezken okuldaki beden eğitimi dersi ve resmi bayramlar için gereken kıyafetlerin temin edilmesi olasılık dâhilinde dahi değildir. Benzer bir şekilde "Taşralı" adlı öyküde de betimlemeler ve objeler sınıf farklılıklarını belirtmek için kullanılmıştır. Kız teyzesinin evine geldiğinde, o dönem sadece zengin ve modern muhitlere mahsus nitelikler olarak görülen yeşil panjurlar, cam vazo, kırmızı yakut iliştirilmiş elbise iğnesi, gümüş tutmalıklar ile servis edilen bardaklar gibi nesnelerin yanı sıra evde hizmetçi çalışması gibi olgular kızın geldiği yerden, taşradan, geldiği yeri ayıran noktalar olarak ön plana çıkarılmıştır.

"Parasız Yatılı" ve "Taşralı" öykülerindeki kızların; babalarını kaybettikten sonra ait oldukları toplumsal sınıfı tescilleyen noktaların, özellikle ekonomik boyutunun, sık sık vurgulanmasının yanı sıra kızların yaşlarından beklenmeyen bir olgunluk ile benlikleri ve kimlikleri özelinde şuurlu olmalarına her iki eserde de iç monolog tekniğiyle değinilmiştir. Bu bağlamda kızlar zengin hayatına ve toplumun üst sınıfına ait olmadıklarını bazen farketmiş bazen de kendilerini, herhangi bir mensubiyetlerinin olmadığı, farklı bir dünyaya kaptırarak benliklerinden kopmak suretiyle asimile olmayı reddetmişlerdir. Örneğin "Taşralı" öyküsünde "Taşralı bir kız olmanın buruk acısını bile tattırmaz teyzem bana, anlıyorum." ifadesi ile zihninde taşralı olmaktan kaynaklı özelliklerin, birey-durum çatışmasından mütevellit değişmesi gerekliliğinin baskısını hisseden kız; hem düşünceleri hem de hareketleri ile bu duruma karşı çıkmıştır. Saçlarını kısa kesmemesini soru yoluyla dikte eden teyzesini geçiştirmek adına samimiyetsiz bir şekilde istenileni onaylayan kız aynı anda "Oysa keseceğim. Hem de en kısa." (Füruzan, 2016) Düşüncelerine zihninde yer vererek kendince baskıya boyun eğmemiştir. Benzer bir şekilde annesinin evin hizmetçi kızı Yurdakul'a verilmesi için yolladığı hediyeyi, "Sakın sen verme kızım. Teyzen öyle yanında çalıştırdıklarıyla yüz göz olunmasını sevmez, kendi versin." (Füruzan, 2016) ihtarını görmezden gelerek kız ilk elden yaşça küçük hizmetçiye vermiştir. Bu hareketiyle taşralı kimliğinde ödün vermeyi de tekrardan reddetmiştir. Bu durumun emsali niteliğindeki bulgulara "Parasız Yatılı" öyküsünde de rastlanmaktadır. Baba figürünün yokluğu ve maddi imkânların elverişsizliğinden kaynaklı olarak kendini giderek yaşıtlarından soyutlayan kız, aynı zamanda da yaşıtlarının sahip olmadığı bir olgunluğa ve davranış biçimine sahiptir. Örneğin kızın beden eğitimi dersine katılmayanlarla birlikte, beden eğitimi dersinin yapıldığı yerden farklı bir yerde, koridorda, camın dışarısını seyrederek ana gruptan kendini uzaklaştırması; evde tek başına kalacak kadar kendine yeten bir imaj çizmesi ve yaşından beklenmedik bir şekilde, aza kanaat edip annesinin aklının kendisinde kalmaması amacıyla çocuk rolünden çıkmış bir şekilde annesinin için rahatlatmasından kızın

kendini bedenen ve zihnen toplumdan izole ettiğini ve yaşının gereksinimi çocuk figürüne şartlar nedeniyle yabancılaştığını gösterir.

"Parasız Yatılı" ve "Taşralı" öykülerinde aktif rol alan karakterlerin tamamının cinsiyeti kadındır ve erkek figürlere sadece geçmişe atıfta bulunmak suretiyle baba ve koca figürleri aracılığıyla yer verilmiştir. Erkek karakterlerin olmadığı bir çevre kurgusu ortaya konulan öykülerde; erkeklerin yokluğunda veya kaybında, erkeklere atanan işlerin de kadın karakterlerin yapmak zorundadır. Bu bağlamda söylenilebilir ki kadınlar kendilerine atanılmış rollerin dışında konfor alanlarını da terk ederek çıkmak zorunda kalmışlardır. Hem "Parasız Yatılı" hem de "Taşralı" öyküsünde annenin, babanın görevi olarak gösterilen eve ekmek getirme sorumluluğunun da altına girmesi; teyzenin konağı işinin ehli bir şekilde yönetebilmek adına bir erkek edasıyla komutlar yağdırıp soğuk bir tavır takınması; genel olarak şefkatiyle çocuklar için sığınılacak liman vazifesi görmeye alışkın olan anne modelinin, yine her iki öyküde de anne şefkatini yavaş yavaş yitirip yerini baba figürünün görece daha sert mizacına bıraktığı gözlemlenir. Bu gözlemden de yola çıkılarak toplumsal rollerin cinsiyetlere keskin bir şekilde atanmış olması herhangi bir figürün olası eksikliği halinde diğer cinsiyetin normalde karşılaşması gerektiğinden daha büyük bir sorunla yüzleştiği çıkarımı yapılabilir. "Parasız Yatılı" ve "Taşralı" öykülerinde tasvir edilen ve özellikleri verilen toplumlarda para kazanma ve bir toplumsal sınıfa ait olma sistemindeki çarkların tekelinin tamamen erkek hegemonyası altında bulunmasından kaynaklı olarak bir kadının erkeği olmadan kendi evini geçindirmesi ve kızını okutması bir erkeğe nazaran çok daha meşakkatli bir iştir. Para kazanma eylemi baba figürü ile öyle ayrılmaz bir şekilde iç içe geçmiştir ki "Parasız Yatılı" öyküsündeki "İlk evden ayrılacağı gece tahin helvası aldılar bakkaldan. Peynirle tükenmez yaptılar, masalarına mavi çiçekli muşambalarını serdiler. Bu muşamba eve babasının yaşadığı günlerdeki düzenden kalmış, ferahlığın, korkusuzluğun anısıydı." (Füruzan, 2016) ifadeleri ile kocasının ölümünün ardından evi geçindirebilmek için çalışmaya başlayan kadının, baba figürünün hayatta olduğu ve hala eve ekmek getirme sorumluluğunu üstlendiği zamanları simgeleyen bir sembolik obje ile babanın simgelediği maddi güveni yansıtmak istediği ve böylece de maddi sorunlarını çözebilmek için inancını güçlendirdiği analizi yapılabilir. Benzer bir şekilde; iki eserdeki tek zengin ve üst sınıfa ait karakter olan teyzenin, bu halini ölmüş kocasına borçlu olduğunun belirtilmesi ve kadının evliliğini aşk değil ancak para temeli üzerine inşa ettiği zaman bu konuda başarılı olarak nitelendirilebilmesi ancak erkeğin toplumda statüyü belirlediği ve maddi anlamda emeğinin karşılığını yüzde yüz alabildiği çıkarımı yapılabilir. Ayrıca "Parasız Yatılı" kadının uzun arayışlar sonunda bulduğu işte beklentinin kalifiye değil de çok çalışmak olması kadınlara kalifiyeli işlerde yer olmadığını gösterir. Üstelik kadına işe başlamadan önce yapılan uyarı niteliğindeki bilgilendirme sırasında, dul olmasına karşın güzel olduğu ve bir münasebetsizlik yaşanması halinde yaşanacakların hesabının kendisinden sorulacağı "Kancık köpek kuyruğunu sallamayınca, erkek köpek ardına düşmez." (Füruzan, 2016) sözüyle desteklenerek ifade edilmiştir. Bu durum iş hayatına ait olmayan kadının iş ortamının namusundan da tek başına sorumlu olduğu gerçeğini ortaya koymaktadır.

Füruzan'ın baba figüründen yoksun bir hayat süren anne ve kızın yüzleştikleri zorlu hayat şartlarının konu alındığı "Parasız Yatılı" ve "Taşralı" öykülerinde, fakirlik, gelir eşitsizliği, cinsiyet eşitsizliği ve sınıfsal farklılıklar gibi toplumsal sorunlar gerçekçi bir bakış açısıyla farklı karakterler ve perspektiflerden aktarmıştır. Düşünceleri somutlaştırma ve nesneleri soyut halde aktarma tekniklerinin kullanıldığı öykülerde eleştiriler ve tespitler ağırlıklı olarak alınan aksiyonlar ile değil zihin dünyasında yer verilen düşünceler aracılığıyla yapılmıştır. Baba figürünün denklemden çıkarıldığı bir senaryoda ailenin başa çıkması gereken maddi zorlukların kadının toplumdaki sınırlı rolü sebebiyle daha zorlayıcı bir boyuta ulaşması ve cinsiyet normlarının kısıtlayıcılığı, öykülerin değindikleri ana sorunlardır. Öykülerin belirli bir sonuca bağlanmadan bitirilmesi ise yazarın odak noktasının anne ve kızın akıbetinden daha yüzleştikleri sorunlar olması ise öykülerinde genelindeki vurgularla uyuşmaktadır.

Kaynakça:
Füruzan, Parasız Yatılı, İş Bankası, 2016

Hayati Esat MUNGAN 11 IB

Füruzan'ın "Özgürlük Atları" ve "Parasız Yatılı" Eserlerinde Yoksulluk Problemi

Füruzan'ın "Özgürlük Atları" ve "Parasız Yatılı" adlı öykü türündeki eserlerinde yoksulluk teması, ana karakterlerin baba figürünün eksikliği nedeniyle yaşadıkları ailevi ve toplumsal problemler bağlamında işlenmektedir. "Özgürlük Atları" eserinde ana karakterin üvey babası yüzünden ekonomik özgürlüğe sahip olamaması, Parasız Yatılı eserinde ise ana karakterin, babasının genç yaşta ölmesi nedeniyle ekonomik anlamda sıkıntı yaşaması; her iki karakterin de tek kurtuluş yolunu parasız yatılı sınavını kazanmak olarak algılamasına yol açmıştır.

İki eserde de baba kavramı ana karakterlerin hayatını ekonomik, psikolojik, ailevi ve eğitimsel anlamda olumsuz şekilde etkilemektedir. "Özgürlük Atları" eserinde paranın kontrolünün üvey babada olması, ana karakterin ekonomik özgürlüğünü kaybetmesine yol açmıştır. Ekonomik özgürlüğün bu şekilde kısıtlanması, ana karakterin ve annesinin ailevi konularda söz hakkına sahip olamamasına ve üvey babanın kararlarına boyun eğmesine neden olmuştur. Eserde geçen "Erkek-kadın ilişkisinde, kadınlar yetinmeyi bilmelidir. Hoş görmeyi de, ne de olsa erkektirler." (Füruzan, 15) ifadesi, toplumsal cinsiyet eşitsizliğinin ve ataerkil toplum kültürünün aile yapısına etkilerini göstermektedir. Parasız Yatılı eserinde ise baba figürünün ana karakter olan kız çocuğunun hayatında sorunlara yol açmasının sebebi, babasını küçük yaşta kaybetmesidir. Bu durum, evdeki bireylerin rollerinin değişmesine yol açmıştır. Babanın ölümünün ardından annenin hem ev işlerine bakması hem de eve para getirmeye çalışması, annenin toplumsal rollerle ve normlarla zıt düşmesine neden olmuştur. Bu noktada anne, günlük hayatta ve iş hayatında toplumsal cinsiyet eşitsizliğine uğramıştır. Örneğin "Çocuğun var mı? Bırakacak kimsen yok ha? (...) Genç, güzel kadınsın. Burada oluru olmazı bulunur. Ciddi ol. Bir şey denirse senden bilirim." (Füruzan, 102) ifadesi, kendi parasını kazanmak zorunda kalan bir kadının toplumda maruz kaldığı cinsiyet eşitsizliğinin yansıması haline gelmiştir. Her iki eserde de ana karakterlerin annelerinin para sıkıntısı yüzünden aile içinde ve iş ortamında maruz kaldığı başta toplumsal cinsiyet eşitsizliği olmak üzere birçok zorluk; onların çocuklarının yaşantısını, hayata bakış açısını, kararlarını ve psikolojisini de etkilemiştir. Yoksulluk teması doğrultusunda "Özgürlük Atları" eserinde üvey babanın kızı okuldan almakla tehdit etmesi, Parasız Yatılı eserinde ise annenin, kızı zaten sınavı kazanmış gibi konuşarak hayaller kurması; her iki kız çocuğu üzerinde de bir baskı yaratarak parasız yatılı sınavlarını kazanmanın tek kurtuluş yolu olduğu algısını oluşturmuştur. Bu noktada yoksulluk ve çevresinde gelişen sorunlar, her iki eserde de ana karakterlerin çocukluklarını mutsuz ve huzursuz bir şekilde geçirmesine sebep olmuştur. "Özgürlük Atları" eserinde geçen "Geceleri geliyordu, ölümü istiyordum Tanrı'dan (...) Yapılan haksızlığa daha iyi bir karşılık bulamıyordum." (Füruzan, 17) ifadesi ve Parasız Yatılı eserinde geçen "Okul çantasını alıp odadan çıkarken -hiçbir şey yememişti o sabah- gerisin geri dönüp iskemleye oturmuştu. Sonra da sessiz sesiz ağlamaya başlamıştı." (Füruzan, 104) ifadesi, ana karakterlerin küçük yaşta yoksulluk nedeniyle maruz kaldıkları zorlukların ve baskıların onların yaşam sevincini azalttığını göstermektedir.

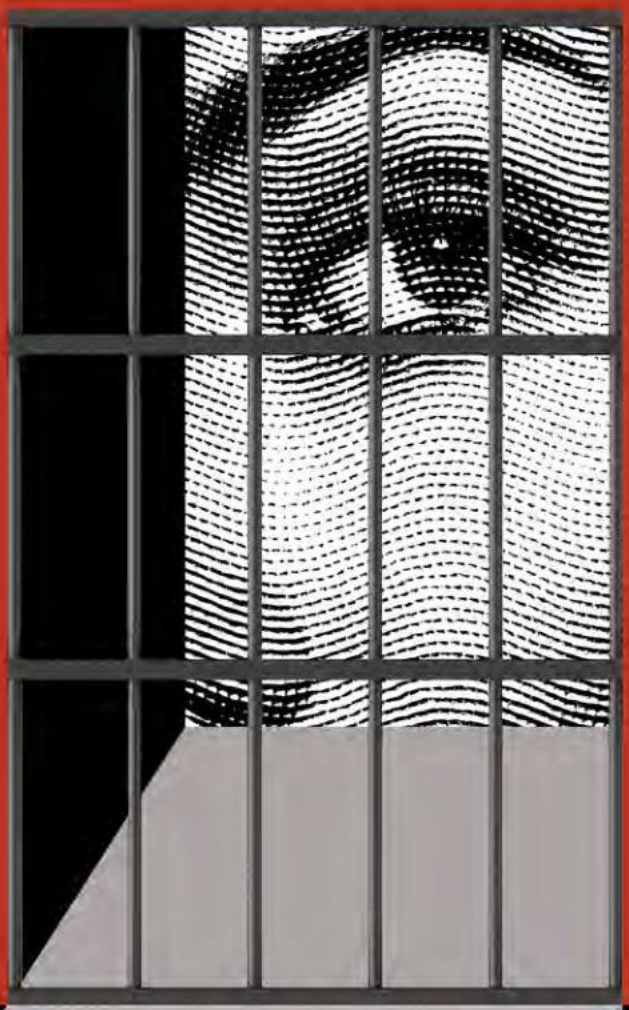
Benzer şekilde her iki eserde de yoksulluk ve yoksulluk bağlamında oluşan problemler yüzünden

ana karakterler olan çocuklar, erkenden olgunlaşmak zorunda kalmıştır. "Özgürlük Atları" eserindeki "Ben çocukken (ne zaman çocuk olmuştum!) görünmeyen adam olup pasta yemek isterdim." (Füruzan, 18) ve Parasız Yatılı eserindeki "Hiç şımardığı olmamıştır. (...) Sanki o çocuk olmamıştır." (Füruzan, 105) ifadeleri, her iki eserde de ana karakterlerin yaşadığı yoksulluğun onları erkenden olgunlaşmaya mecbur bıraktığını göstermektedir. Erkenden olgunlaşma ve çocukluğunu yaşayamama durumları ise karakterlerde geçmişe, eski ve huzurlu günlere duyulan hasreti artırmıştır. Eski günlere duyulan hasret, iki eserde de geriye dönüş tekniğinin yanı sıra mekân tasvirlerinde kullanılan eşya betimlemeleri aracılığıyla da güçlendirilmiştir. Örneğin Parasız Yatılı eserinde eski bir mavi muşambanın kullanılması ve bu eşyanın "Bu muşamba eve babasının yaşadığı günlerdeki düzenden kalmış, ferahlığın, korkusuzluğun anısıydı." (Füruzan, 103) ifadesiyle betimlenmesi aracılığıyla mavi muşamba, ana karaktere babasının yaşadığı, düzenin ve huzurun olduğu eski zamanları hatırlatmaktadır. "Özgürlük Atları" eserinde ise eski bir dolap ve küflü çay bardakları, kız çocuğunda eski güzel zamanları çağrıştırmaktadır. Böylece mekân tasvirlerinde geçen bu objeler eski, güzel günleri hatırlatan semboller haline gelmiştir. Ayrıca mekân tasvirlerindeki bu eşyalar ve ana karakterlerin yaşam tarzı da toplumcu gerçekçi bakış açısı aracılığıyla eserlerdeki yoksulluk temasının ana karakterlerin yaşantısı üzerinden aktarılmasını sağlamıştır. Örneğin Parasız Yatılı eserinde küçük kız, beden eğitimi derslerine ve bayram kutlamalarına güzel ve temiz kıyafetleri olmadığı için katılamazken "Özgürlük Atları" eserinde ise ana karakter kendisini aile içerisinde fazlalık olarak görmektedir. Bu durumlar yoksulluğun sadece bireysel yaşamı ve psikolojiyi değil, aynı zamanda bireyin toplumdaki rolünü, statüsünü ve toplumun ona karşı bakış açısını da etkilediğini göstererek yoksulluğun toplumdan soyutlanmaya yol açtığını kanıtlamaktadır.

Füruzan'ın "Özgürlük Atları" ve "Parasız Yatılı" adlı öykü türündeki eserlerinde yoksulluk teması, bu tema doğrultusunda oluşan toplumsal cinsiyet eşitsizliği ve toplumsal statü farklılıklarının kız çocuklarının yaşantılarına etkileri bağlamında okuyucuya aktarılmaktadır. Bu problemler her iki eserde de kız çocuklarının ekonomik özgürlüğünü kaybetmesine, erkenden olgunlaşmasına ve hem aileden hem de toplumdan soyutlanmasına yol açmıştır. İki eserde de yaşanan soyutlanmalar; geçmiş ve şimdinin semboller aracılığıyla ilişkilendirilmesine, her iki kız çocuğunun da tek kurtuluş yolunu parasız yatılı sınavlarını kazanmak olarak algılamasına neden olmuş ve böylece toplumsal sorunlara aile yapısı ve çocuk psikolojisi bağlamında ayna tutmuştur.

Kaynakça
Füruzan. (1996). Parasız Yatılı. İstanbul: Yapı Kredi Yayınları.

Leyla AKDOĞAN 11 IB

ELEŞTİRİ

KEŞANLI ALİ DESTANI VE HALDUN TANER'İN EPİK TİYATRO MİRASI

Yirminci yüzyıl Türk edebiyatının önemli yazarlarından olan Haldun Taner'in kaleme aldığı Keşanlı Ali Destanı eseri, Türk edebiyatında yazılmış ilk epik tiyatro örneğidir. Eserim başarısı yalnız Türk edebiyatında değil, uluslararası bir üne sahiptir. Eser konusu, karakterleri ve olay örgüsü ile zaman aşımına uğramamış ve günümüzde bile toplumun belli bir kesimine hitap ederek toplumsal bir eleştiri yapabilmektedir. Epik tiyatro türünde yazılan eser, köy hayatı yaşayan bir toplumun kentleşme ve modernleşme sürecinde yaşadıkları zorlukları, diyalog ve üstkurmaca teknikleri ile okuyucuya aktarmaktadır.

Epik tiyatro, 20. yüzyılın başlarında ortaya çıkan, klasik tiyatro geleneğinin, seyirci ve sahne arasındaki ilişkinin dışında bir yaklaşıma sahiptir. Epik tiyatro, seyircinin sergilenen esere eleştirel bakmasını, izlerken o eserin dünyasına girmeden dışarıdan bir gözle izlemesini istemektedir. Oyunda gerekirse dekor, gerekirse oyuncu yolu ile seyirciye daima bir oyunda olduğu hatırlatılır ve seyircinin dışarıdan gözlem yaparak oyunu izlemesi beklenmektedir. Bu nedenle epik tiyatro için toplumsal bir tiyatro denilmektedir. Keşanlı Ali Destanı eserinde de bu özelliklere sıklıkla rastlanılır. Oyunda oyuncular tarafından sürekli olarak seyirciye bir oyunda oldukları hatırlatılarak üstkurmaca tekniğinden yararlanılır ve seyircinin oyuna dışarıdan bir gözle bakması istenilir. Bu türe verilecek başarılı örneklerden biri, bu türün öncüsü olan Bertolt Brecht'in "Adam Adamdır" eseridir. Türk tiyatrosundan bir diğer başarılı örnek ise Sermet Çağan'ın "Ayak Bacak Fabrikası" adlı eseridir (Doğan, 2009).

Eserin analizi için incelenmesi gereken diğer bir faktör ise Haldun Taner'in edebi kişiliğidir. Haldun Taner, yalnız tiyatro oyunlarıyla değil, roman ve denemeleri ile de başarılı bir yazardır. Kariyerine tiyatro eleştirmeni olarak başlamıştır. Daha sonrasında ise oyunlar yazarak ünlenmiştir. Eserlerinde daha çok toplumun yaşamını ve sorunların mizah yolu ile ele alır. Eserlerinde çoğunlukla ironi ve mizah yolu ile toplumsal eleştiriler yapar. Zengin bir dil kullanarak karakter ile Türk toplumunun aksayan veya görmezden gelinen sorunlarını eleştirir. Taner, eserlerinde bu özellikler ile Türk tiyatrosuna yeni bir sayfa açmıştır. Türk tiyatrosuna önemli bir figür haline gelmek ile kalmayıp, bu başarısını uluslararası alanda da göstermiştir (Gariper, 2005).

Keşanlı Ali Destanı, şehirden uzakta yaşayan köylülerin kentleşme sürecinde yaşadıkları zorlukları ve karakterler arasındaki çatışmaları anlatmaktadır. Eser, öncelikle her karakterin teker teker şiirsel ifadeler ile kendilerini tanıtmaları ile başlar. Sonraki bölümde ise olaylar yavaşça başlar ve okuyucuya oyunun kendi içinde kurduğu dünya anlatılır. Eser, Sineklidağ olarak adlandırılan, kurmaca bir mahallede geçmektedir. Bu bölgede köylüler yaşamaktadır ve Sineklidağ şehirden uzak bir bölgedir. Bu nedenle henüz kentleşmemiştir. Ayrıca her türden insanı içinde barındırır. Bu insanlar ayrımcılık olmadan beraber yaşarlar: "Lazı Kürdü Pomağı/ Maraşlısı Vanlısı/ Erzincanlı Kemahlı/ Hepsi kader yoldaşı" (Taner, s. 19). Bu insan çeşitliliği eserin kişi kadrosunda da görülür. Ali, Zilha ve Cafer karakterleri olayların çevresinde olan karakterlerdir. Ali, iyi niyetli bir gençtir. Aslında işlemediği bir cinayet yüzünden halk tarafından ünlenmiş ve saygı duyulmuştur. Zilha ise Ali'nin sevdalısıdır. Cafer ise kötü bir kiralık katildir. Eserin olay örgüsü ise gecekondu mahallelerinden birinde cinayet olması ile şekillenir. Bu cinayetten ise Ali sorumlu tutulur. Cinayet kurbanı ise Ali'nin sevdalısı Zilha'nın amcasıdır. Fakat Zilha'nın amcası pek sevilen bir tip değildir. Bu nedenle halk tarafından ve hapistekiler tarafından yüceltilmiştir. Masum olduğunu kanıtlayamayan Ali, bu yalan ile yaşamayı sürdürür. Ali, muhtar seçimlerinin olacağı günlerde hapisten çıkar ve mahalle muhtarı olmaya karar verir. Birkaç hile ile mahalle muhtarı olmayı başaran Ali'nin iki sıkıntısı vardır; aşık olduğu Zilha, dayısının cinayeti için Ali'yi suçlamakta ve ona yüz vermemektedir. Bir diğer sıkıntısı ise sorumlu olduğu mahallenin çok fazla problemi olmasıdır. Ali, mahalleye zengin bir adam olan Bülent Bey'in gelmesiyle hayatı değişir. Bülent Bey, eski karısına benzettiği Zilha'yı konağında çalışması için ikna eder. Ali, Zilha'nın Bülent Bey'in eski karısı olduğunu öğrenir ve onu kıskanır. Ayrıca, Bülent Bey'in Zilha ile evlenmek istediğini öğrenir. Ali, dayanamayıp Zilha'yı kaçırır, ancak sonra fark eder ki kaçırdığı kişi Bülent Bey'in eski karısıdır ve yeni bir ilişkisinden ayrılmıştır. Bu olaylar sırasında Ali, arkasından kuyular kazılmaya başlandığını fark eder. Zilha'nın amcasının gerçek katili olan Cafer, Ali'yi öldürmesi için para alır. Cafer, Ali'nin evine gelir ve onu vurur. Ali, kendini savunmak için Cafer'i vurur ve onu öldürür. Bu olaydan sonra Ali, gerçekten bir katil olmuştur ve hapishaneye geri döner. Eser, insanın hiçbir zaman olmadığı biri gibi davranmaması gerektiğini ve dürüst olması gerektiğini öğretirken ayrıca şehirden uzak kesimin nasıl kentleşmeye uzak olduğunu ve toplum farkının nasıl bariz olduğunu eleştirir. Böylelikle eserde karşılaştığımız çatışmalar toplum ve kentleşme, Ali ve Cafer çatışmalarıdır (Gürel, 1991).

Haldun Taner, "Keşanlı Ali Destanı"nda dil ve üslup kullanımıyla dikkat çekmektedir. Eserde, sıradan günlük dilin yanı sıra halk ağzı da kullanılmıştır: "Gendinize gaatilden mıhtar mı seçeceksiniz?" (Taner, s. 40). Bu alıntı, karakterlerin etnik kökenlerine özgü ağız farklılıklarını göstermektedir. Şehirden uzak kesimin içinde yaşadığı çatışmaları diyalog tekniği ile okuyucuya aktarılmış ve karakterlerin realist bir şekilde betimlenmesine ve toplumsal dokunun doğru bir şekilde yansıtılmasını sağlamıştır.

Keşanlı Ali Destanı karakter özellikleriyle, karakterlerin yansıtılışıyla, olay örgüsünün çok yönlülüğü ve dil özellikleri ile geçmişten günümüze canlılığını koruyarak önemini kaybetmemiştir. Bu eserde görülen toplumun adalet ve eşitlik arayışı, günümüzün toplumunun birer yansımasıdır. Eserde halk nasıl Ali'ye bir toplumsal değişim için güveniyorsa, günümüzde de maalesef bu değişim ve güven için bir temsilci aranmaktadır. Eserde geçen kurmaca bölgenin şehirden hem mesafe hem de zihniyet olarak uzaklığı, günümüzde de bazı gecekondu mahalleleri için hala geçerlidir. Şehir ne kadar ileride olsa bile bir ülkenin temsilcisi ve dayanağı yalnız şehir insanı değil, ayrıca mahalle ve köy insanıdır. Bu nedenle odak nokta yalnızca şehir olmamalıdır. Bu benzetmeler ve geçmiş- günümüz bağlantılarından dolayı eser asla toplumsal bir eleştiri olmaktan çıkmamıştır. Haldun Taner'in bu epik tiyatrosu zamansız bir eleştiri haline gelmiştir.

Kaynakça

- Doğan, Â. (2009). TÜRK TİYATROSUNDA BRECHT ETKISİ. Electronic Turkish Studies, 4.
- Gürel, Z. (1991). Haldun Taner'in Keşanlı Ali Destanı üzerine. Hacettepe Üniversitesi Eğitim Fakültesi Dergisi, 6(6).
- Gariper, C. (2005). Haldun Taner'in Keşanlı Ali Destanı Üzerinde Bir İnceleme. İlmî Araştırmalar, (20), 89-120.
- Haldun Taner: Keşanlı Ali Destanı, 18. Baskı, Yapı Kredi Yayınları, İstanbul, 2020.

Defne Su BOYRAZ 11 IB

"Matmazel Julie" ve "Mahmud ile Yezida" Eserlerindeki Simgesel Anlatım ve Kültürel Farklılıklar ile İlişkisi

Murathan Mungan'ın yazdığı "Mahmud ile Yezida" adlı tiyatro türündeki ve August Strindberg'in yazdığı "Matmazel Julie adlı tiyatro türündeki eserlerde; sınıf farklılığı ve cinsiyet eşitsizliği sorunları iki eserde de ortak olan aşk teması üzerinden okuyucuya aktarılmaktadır. "Mahmud ile Yezida" eserinde Sünni kökene sahip Mahmud'un Yezidi kökene sahip olan Yezida'ya olan aşkı ve ikisinin töre farklılıklarına ve kültürel farklılıklarına rağmen beraber olma çabaları aktarılmaktadır. Eserde iki farklı töreye sahip bireyin aşkı, bu farklı töreler arasındaki çatışmaları ve kültürel farklılıkları okuyucuya aktarmakla birlikte bu kültürlerin birbiri ile çelişen özellikleri ile de bilgiler vermektedir. Eserde yer alan kültürel ve dini semboller, töre farklılıklarının betimlenmesinde kullanılmıştır ve Sünni ile Yezidi kültürünün özellikleri bu semboller suretiyle ifade edilmiştir. "Matmazel Julie" eserinde ise toplumun alt gelir sınıfından olan Jean ile bir kont kızı olan Julie arasındaki aşk ve bu aşkın oluşturduğu sınıfsal sorunlar aktarılmaktadır. Her iki eserde de aşk olgusu, farklı toplumsal gruplar arasında çatışma yaratan bir unsur olarak aktarılmakla birlikte imkânsız aşk olgusunun farklı sınıflar arasındaki birlikteliğe etkisi aktarılmaktadır. Ayrıca her iki eserde de yer alan sembolik anlatım, toplumsal ve sınıfsal sorunları ele alan bir unsur olarak kullanılmaktadır.

"Mahmud ile Yezida" eserinde bu iki karakter toplumsal normlara karşı gelip farklı kültürlere sahip olmalarına rağmen birlikte olmak istemektedirler. Bu bağlamda iki karakter de mensup oldukları toplumsal sınıf ile çelişen özelliklere sahiptirler ve bu özelliklerini oluşturan sebep aşk olarak ortaya çıkmaktadır. "Mahmud – Ben yüreğimden başka töre bilmezem Yezida. Yezida – Yüreğin aklı yokur Mahmud. Ve de yüreğin töresi uçarı olur. (Mungan, s. 20)" ifadesi, Mahmud'un ve Yezida'nın sahip olduğu gelenek ve törelere rağmen aşk için bu törelerden vazgeçmek isteyişlerini aktarmaktadır. Bu bağlamda toplumsal normlar aşklarına engel olsa da Yezida'nın ve Mahmud'un bireysel istekleri, törelerin önüne geçmektedir. Bu durum bir birey-toplum uyuşmazlığı ve çatışması yaratmakla birlikte iki karakterin de aşk nedeniyle bulundukları toplumsal sınıf ile uyuşmazlık içerisinde olduklarını göstermektedir. Benzer durum "Matmazel Julie" eserinde de bulunmaktadır. Bu eserde Jean ve Julie'nin aşkı da farklı toplumsal sınıflara mensup kişiler arasında gerçekleşmekte ve bu durum da toplumsal normlara zıt bir durum olarak nitelendirilmektedir. "Annem beni 'çocukların

doğal hali' dediği şeye uygun yetiştirmek istedi. Erkek çocuklara öğretilen her şey bana da öğretiliyordu ki kadınların erkeklerden aşağı kalır yanı olmadığını kanıtlayalım. (Strindberg, s. 37)" ifadesi, Julie'nin küçüklükten itibaren ataerkil toplumun düşünce yapısı ile çelişen bir şekilde büyütüldüğünü aktarmaktadır. Yetiştirilme biçiminin yanı sıra Matmazel Julie'nin babası ile annesi arasında yaşanan çatışmalar da Julie'nin kimlik oluşumunda etkili olmuştur. Julie'nin toplumunkine göre farklı bir düşünce yapısına sahip olması; Julie'nin, Jean'a olan aşkından dolayı toplumsal normlarla uyuşmayan ve dönemin hiyerarşik düzenine zıt bir şekilde Jean'la birlikte olmak istemesine yol açmıştır.

Her ne kadar Julie ile Jean birbirine âşık olsa da dönemin yapısı gereği farklı iki sınıf arasındaki birlikteliğe izin verilmemektedir ve bu durum eserde farklı semboller aracılığı ile okura aktarılmıştır. Bu sembollerden ilki ağaç sembolüdür. Jean'ın rüyasında betimlediği ağaç simgesi, onun Julie'ye ulaşmaya çalışıp bunu başaramadığı bir simge olarak betimlenmektedir. Bu bağlamda ağaç, eserde farklı toplumsal sınıflar arası geçişin mümkün olmadığını bu sebeple de Jean'in Julie ile birlikte olmasının da imkânsız olduğunu sembolize etmektedir. Ağacın yanı sıra Julie'nin varlığı da Jean için sınıf atlayamayacağının sembolü olarak aktarılmıştır. "Fakat siz, içinde doğduğum sınıftan kurtulmaya çalışmamdaki çaresizliğin simgesiydiniz. (Strindberg, s. 21)" ifadesinden de anlaşılacağı üzere Jean'daki sınıf atlama isteği ve atlayamayacağının getirdiği çaresizlik, Julie karakteri ile sembolize edilmektedir. İki karakter arasındaki aşk "Mahmud ile Yezida" eserinde de benzer şekilde sembollerle ifade edilmiştir. Eserde yer alan ırmak sembolü bu imkânsız aşkı ve aynı zamanda kültür farklılıklarını sembolize etmektedir. "Yezida – Töresini bozduğun ırmağın öfkesine gelmeyesin diye. Mahmud – Irmağın öfkesini yendim. Irmağın töresini yendim. Sonra çıktım ırmaktan, bedenimde binlerce ırmak. (Mungan, s. 19)" ifadesi, ırmak sembolünün Sünni ve Yezidi törelerini ayıran bir sınır olarak nitelendirildiğini göstermektedir. Ayrıca bu sembol hem kültürel farklılıkları hem de Yezidi ve Sünni halkından olan bireylerin kavuşamayacağını sembolize etmektedir. Eserin ilerleyen bölümlerinde bu kavuşamama durumu ve Yezida'nın Mahmud'un ölümünden sonra yaşadığı izolasyon çember sembolü ile de okura aktarılmıştır. Bu izolasyon sadece Yezida'nın değil bütün Yezidi halkının kendini diğer dini gruplardan somutlaştırdığını göstermektedir.

Murathan Mungan'ın "Mahmud ile Yezida" adlı eseri ve August Strindberg'in "Matmazel Julie" adlı eseri toplumun farklı kesitlerinden insanların aşk uğruna bulundukları grupların sahip olduğu normlarla olan çelişkisini okuyucuya aktarmaktadır. Bu aktarım yapılırken kullanılan sembolik dil, kültürel ve toplumsal farklılıkların anlaşılmasını sağlarken aynı zamanda bu semboller, imkânsız aşk olgusunu okura aktarmıştır. Bu bağlamda eserlerde yer alan ırmak, çember ve ağaç sembolleri iki farklı toplumsal sınıf arasındaki birlikteliğin gerçekleşememesini sembolize etmiştir. Ayrıca birbirine âşık olan karakterlerin bu aşkları için toplumsal normlara karşı gelmeleri iki eserde de ortak olarak ele alınmıştır. Bu bağlamda eserdeki sembolik anlatım kültürel ve toplumsal farklılıkları aktarmada kullanılan bir unsur olmuştur.

Kaynakça

Mungan, M. (2021). Mahmud ile Yeizda. İstanbul: Metis Yayıncılık.
Strindberg, A. (2020). Matmazel Julie. İstanbul: Agora Kitaplığı.

Karan AYHAN 11 IB

Toplumlar Arasında Eşitsizlik

Murathan Mungan'ın tiyatro türünde yazdığı "Mahmud ile Yezida" ve Sabahattin Ali'nin öylü türünde yazdığı "Değirmen" eserleri dönemlerinin sosyal ve kültürel dokusunu yansıtarak insanın iç dünyasındaki çatışmaları ve toplumlardaki kültürel ayrışmayı işlemektedir. Bu eserlerde eşitsizlik teması toplumlar veya karakterler üzerinden aktarılmaktadır. Mahmud ile Yezida'da, Mungan, farklı etnik kökenlere sahip olan Mahmud ve Yezida arasındaki aşk hikâyesini anlatırken,toplumsal ön yargılar ve etnik ayrımcılık temasını Müslümanlar ve Yezidiler ile ele almaktadır. Benzer şekilde, Sabahattin Ali'nin "Değirmen" inde, çingenelerin ve köylü halkının arasındaki çatışmalar, kültürel ayrışmayı ortaya koymaktadır.

Murathan Mungan'ın "Mahmud ile Yezida" ve Sabahattin Ali'nin "Değirmen" adlı eserleri, farklı dönemlerin ve farklı coğrafyaların insanlarını ve yaşamlarını yansıtırken ortak tema üzerinde birleşmektedir. Her iki eser de toplumsal yapı, etnik kimlik ve aşk gibi evrensel konuları merkeze alırken, aynı zamanda karakterlerin içsel çatışmalarını ve toplumsal normlarla olan çatışmalarını da yansıtır. Her iki eserde de bireylerin toplumda dışlanmaları ve farklı etnik kökenlere sahip toplulukların başka toplumlar tarafından istenmemeleri Ezidi ve Çingene kültürleri üzerinden okuyucuya aktarılmaktadır. Mahmud ile Yezida'da, Mungan, farklı etnik kökenlere sahip olan Mahmud ve Yezida arasındaki aşkı, toplumsal baskıların ve etnik ayrımcılığın bir yansıması olarak ele alırken, Sabahattin Ali'nin "Değirmen" inde ise Çingeneler ve Türkler arasındaki gerilim ve çatışma, toplumsal yapıdaki çatışmaları temsil eder. Her iki eserde de karakterlerin kişisel arzuları, toplumsal gerçekliklerle çatışmaktadır. Murathan Mungan'ın "Mahmud ile Yezida" eserindeki eşitsizlik teması, Yezidilerin Müslümanlar tarafından kötü görülmesi ve bu farklılıkların iki toplum arasında çatışmalara neden olması şeklinde işlenmektedir. Eserde, Yezidilerin etnik ve dini kimlikleri Müslüman toplum tarafından ötekileştirilir ve dışlanır. Mahmud ile Yezida'nın aşkı, bu toplumsal ön yargıların ve etnik ayrımcılığın bir yansımasıdır. Müslüman toplum, Yezidileri "öteki" olarak görerek onlara karşı ön yargılar besler ve bu önyargılar zaman zaman çatışmalara yol açar. Yezidilerin dini inançları ve gelenekleri, Müslümanlar tarafından anlaşılmaz ve kabul edilemez olarak görülür, bu da toplumsal ayrışmayı ve karşıtlığı simgeler. Bu bağlamda, eser eşitsizlik temasını, iki toplum arasındaki kültürel ve dini farklılıkların kötü niyetli bir şekilde yorumlanması ve bu yorumların toplumsal çatışmalara yol açması olarak işler. "Her gördükleri yerde taşladıkları yerde Ezididen köylerine gelin gelsin istemezler." (Mungan 20) İfdesinde görüldüğü üzere Mahmut'un Yezida'yı istemesi ancak dini farklılıklar sebebiyle bu isteğini ve aşkını gizli tutması toplumlar arasındaki çatışmayı sembolize etmektedir. Eserde bataklık ve dilek ağacı gibi unsurlar sembolizasyon yöntemiyle okuyucuya aktarılmaktadır.

Bataklık eserde Mahmut ile Yezida'nın aşkının imkansızlığını simgelerken dilek ağacı ise hala var olan umudu yansıtmaktadır. Sabahattin Ali'nin "Değirmen" adlı eserinde, Çingenelerin etnik kökenleri yüzünden şehirlerde yaşayan yerliler tarafından hor görülmeleri, ırkçılığın belirgin bir örneğini sunar. Hikayenin geçtiği ortamda,

Çingeneler, toplumun dışında tutulurlar. Etnik kimlikleri, onların toplumda aşağılanmasına ve dışlanmasına neden olur. Şehirde yaşayan yerliler, Çingeneleri aşağılayıcı ve küçümseyici bir tavırla karşılarlar, onları güvensiz, kirli ve tehlikeli olarak nitelerler. Bu tutum, toplumun Çingenelere karşı kötü bir ön yargı beslediğini ve onları insan olarak kabul etmekte isteksiz olduğunu gösterir. Sabahattin Ali, "Değirmen" de bu ırkçı bakış açısını ele alarak, insanların etnik kökenleri üzerinden önyargılı davranışlar sergileyerek toplumsal ayrımcılığın ve adaletsizliğin vurgusunu yapar. Bu bağlamda, Çingenelerin şehirlerde yaşayan yerliler tarafından hor görülmesi, Sabahattin Ali'nin eserinde ırkçılık temasının önemli bir yönünü oluşturur. Atmaca çingeneler arasında en öne çıkan karakterdir. Yazar, saraydakilerin ve kralların Atmaca'yı kızlarına isterken "Kızım çingene olduğunu unuttu." (ALi 19) ifadesi, halkın çingeneleri nasıl gördüğünü kanıtlar niteliktedir. Bu ırkçılık sınıfsal farklılıklara da yol açmaktadır. "Mahmud ile Yezida" ile "Değirmen" adlı eserler, farklı yazarlar tarafından kaleme alınmış olmalarına rağmen, benzer ve farklı anlatım teknikleriyle karakter gelişimi ve toplumsal meselelerin işlenmesini sağlarlar. Her iki eserde de iç monologlar ve karakterlerin psikolojik durumlarının detaylı bir şekilde sunulması gibi anlatım teknikleri kullanılır. Ancak, hikayelerin tonu ve atmosferi arasında farklılık gözlemlenir. "Mahmud ile Yezida" daha lirik bir tona sahipken ve duygusal temaları öne çıkarırken, "Değirmen" ise daha gerçekçi bir atmosfere sahip olup, toplumsal meseleleri sert bir dille ele alır. Dil ve üslup açısından da farklılık vardır; Murathan Mungan'ın dilinde genellikle daha çağdaş ve poetik bir ton vardır, Sabahattin Ali ise daha sade ve doğrudan bir dil kullanır. Her iki eserde de çevre betimleme tekniği le okuyucuya iletilmiştir.

"Mahmud ile Yezida" ile "Değirmen" adlı eserlerin her ikisi de içlerinde eşitsizlik temasını ele almaktadır. Murathan Mungan'ın eserinde, Yezidilere yönelik ayrımcılık ve toplumsal önyargılar, Mahmud ve Yezida'nın aşkı etrafında okuyucuya aktarılırken, Sabahattin Ali'nin eserinde ise Çingenelerin şehirlerde yaşayan yerliler tarafından hor görülmesi ve dışlanması ırkçı bakış açısının bir yansımasıdır. İki eserde de etnik kökenler üzerinden ayrımcılık ve ön yargılar, toplumun yapısal sorunlarını ve insan ilişkilerini vurgular. Irkçılık, her iki eserde de insanların birbirleriyle olan ilişkilerini ve toplumsal yapıyı şekillendirirken, yazarlar bu tema üzerinden okuyuculara toplumsal adaletsizliklerin ve ön yargıların etkilerini göstermektedir.

Kaynakça

ALi, Sabahattin. Değirmen. İstanbul: Yapı Kredi Yayınları, 2022.
Mungan, Murathan. Mahmud ile Yezida. İstanbul: Metis Yayınları, 2021.

Can ÇINAR 11 IB

Barbie

Bir Neslin Kusursuz Oyuncağı

Barbie, özellikle 1990 dönemi kız çocuklarının evinde olan ya da olması için en çok ağladıkları oyuncak bebek olmuştur. İlk olarak 1959'da üretilen bu bebek; uzun boylu, yapılı sarı saçlı, mavi gözlü, yeşil makyajlı, birbirinden şık pembe giysileri olan, zayıf, kusursuz bir oyuncaktır. Bu mükemmel görüntüsü yüzünden Barbie'nin yaratıcıları uzun yıllar çok eleştirildiler. 2000'li yıllara gelindiğinde Barbie bebekleri toplumdaki her kadın gibi görünmeye başladı. Hatta erkek çocuklar için "Ken" bebek üretildi. Barbie sadece oyuncak olarak kalmadı tabi ayrıca çizgi filmleri, kısa hikayeli filmleri ile tüm çocukların ve gençlerin ilgisini daha da çok çekmeyi başardı. Bir neslin kusursuz oyuncağı Barbie bu yaza damgasını vurdu. Tüm bebekler tekrar ortaya çıktı, çocukluk anıları tekrar canlandı. Peki, film neden bu kadar ses getirdi? Beraberce bir bakalım.

Pandemi nedeni ile sinemalara olan ilginin azaldığı görünen bir gerçek. İnsanlar yeni bir filmi kapalı bir alanda izlemeye gitmektense, evlerinde film platformlarından izlemeyi tercih etmeye başladılar. Farklı filmlerle kıpırdamalar olsa da hiçbiri "Barbie" filminin heyecanını sinemalara getirmedi. Bunun ilk sebebi tanıtım sürecinin farklı başlamış olması olabilir. Film sinemalara gelmeden önce tüm alışveriş merkezleri, oyuncakçılar Barbie pembesine dönüştü. Yapımcıların ipuçları, oyuncular, ön tanıtım filmi, şarkılarıyla özellikle Barbie dönemini en iyi yaşayan nesiller sabırsızlıkla gösterime girmesini bekledi. Filmin yönetmeni Greta Gerwig, People dergisine verdiği röportajda film için şu cümleleri söylüyor: "İnsanların filmden ne beklediklerini bilmiyorum, ama şunu eklemek isterim ki izleyicilerin büyük bir bölümü, milenyum çocukları ve Z kuşağı çocukları olacaktır – yani 80'li, 90'lı, 2000'li yıllarda Barbie ile büyüyen nesil – hem nostalji yaşayacaklar hem eğlenecekler." (GIBSON, K. / 2022) Film; aslında bir mesajla başlıyor, burada tüm kız çocukları oyuncak bebekleri ile oynarken 'anne' rolündeler. Barbie bebekle tanıştıklarında ise artık o sadece 'arkadaş' rolünde. Barbie mükemmel dünyasında bütün diğer Barbielerle beraber rengârenk gününe başlıyor. Barbie, bir sabah farklı şekilde uyanıyor ve hiçbir şeyin aynı olmadığını fark ediyor. Aklını kurcalayan 'ölüm' sorusuna bir cevap bulmak için tozpembe dünyasından gerçek dünyaya yolculuğa çıkıyor. Burada ona yol gösteren 'Tuhaf Barbie' oluyor. Gerçek dünyada yaşadıkları, gördükleri onu farklı düşünen bir kadına dönüştürüyor. Aslında burada filmdeki anne-kız ilişkilerinin de etkisi olduğu görülüyor.

Filmin ana karakterleri elbette ki "Barbie"ler. Hepsi birbirinden büyüleyici güzellikte ve mükemmel vücutlara sahip, kusursuz kadınlar. Günleri her gün aynı rutinle geçen ve sadece iyi görünmek, eğlenmek için yaşayan karakterlerdir. Ayrıca "Ken"ler de var. Onlar hiç çalışmadan sadece bu mükemmel kadınlara eşlik eden, onlar sayesinde var olduklarını düşünen partilerin vazgeçilmez dansçıları olarak yer alıyorlar. Ana karakter Barbie (Margot Robbie) bir gün aklını kurcalayan sorunun cevabını bulmak için gerçek dünyaya gittiğinde karakterindeki değişimleri görmeye başlıyoruz. Yolculuğunda onu yaratanın kim olduğunu öğreniyor. Tozpembe dünyasındaki mükemmel Barbie'nin aslında hiçbir önemi olmadığını görüyor. Dünyanın gerçekleriyle

yüz yüze kalıyor. Mesela herkes öleceğini bilirken, ölmeyeceğini, herkes yaşlanırken asla, yaşlanmayacağını öğreniyor. Normal kıyafetlerle insanlara kendini anlatmaya çalışırken aslında yeni nesle çok fazla bir şey ifade etmediğini de görüyor. Kadın olmanın ne demek olduğunu orada yaşadıklarıyla daha iyi anlıyor, duygularını daha iyi ifade ederek empati kurabiliyor. Mükemmel olması gerekmediğini fark ediyor ve değişmeye karar verdiğinde bunu kimsenin düşüncesine göre yapmıyor. Ken ise Barbie'yi yalnız bırakmamak için bu yolculuğa eşlik ediyor. Gerçek dünyadaki erkeklerin para kazanan ve her konuda karar veren kişiler olduğunu görünce tipik tozpembe dünyaya geri dönüp bunu oradaki bütün "Ken"lere anlatıyor ve gücü eline geçiriyor. Bu noktadan sonra özgüvenli, cesur Barbie kendi dünyasına dönene kadar güç Ken'lerde oluyor.

Barbie filmleri çoğunlukla çizgi film olarak bilindiği için fantastik veya masal dünyasında geçer. Ancak bu film hepimizin bildiği tozpembe rüya dünyasıyla gerçek dünya arasında geçen süreci anlatıyor. Günümüzün modern dünyasında geçen bölümde bazı insanların eğlendiği, büyük bir çoğunluğun işe ya da okula gittiği görülüyor. İş yerlerinde yaşanan olumlu olumsuz tüm durumlar izleyiciye aktarılıyor. Okul ortamındaki yaşanan durumlar, arkadaşlıklar, insanların farklılıklara karşı olan bakış açısı filmde açıkça görülüyor. Barbie birçok çocuğun geçmişte arkadaşı olarak kabul edip oynadığı bir oyuncak olsa da filmin bir sahnesinde net olarak görüleceği gibi birçok çocuğun artık ilgi alanında değil. Bu nedenle Barbie'nin hissettiklerini ve değişim sürecini anlayabilmek için anne ve kızın diyaloğuna detaylı yer veriliyor.
Film renkleriyle, müzikleriyle, danslarıyla izleyicinin dikkatini çekmeyi ilk andan itibaren başarıyor. Kullanılan şarkıların sözlerinde Barbie'nin hayatıyla bağlantılı birçok kelimeyle karşılaşıyoruz. Her ne kadar film "mükemmellik-kusursuzluk" üzerine kurulduğu hissini verse de oyunculardan Simu Liu'ya göre bu film aslında iç güzelliği bulmayı anlatıyor.(GIBSON, K. / 2022) Her meslekten farklı Babrie'lerle karşılaştığımız filmde hepimizin dikkatini çekense "Tuhaf Barbie" oluyor. O, gerçek hayatı bilen, sahibi tarafından çok hırpalanan ama duyguları en iyi anlayan karakteri anlatıyor. Film ayrıca kadının nasıl kalıplara sokulduğunu ama aslında her birinin farklı bireyler olduğunu ve kimsenin düşüncesiyle hareket etmek zorunda olmadığını anlatan feminist bir mesajda içeriyor. Bu noktada aslında filmin çokta çocuklara yönelik olmadığı da görülüyor. Filmde anlatılmak istenen durumlarda kullanılan şakalar, şarkıların sözleri daha yetişkinlerin anlayabileceği bir düzeyde kullanılmış. Çocuklar bu filmi izlediklerinde hayal dünyası arkadaşları olan Barbie'nin anlatmak istediğini anlamakta zorluk çekebilirler. Onları etkileyecek tek şey Barbie'nin tozpembe dünyasındaki eğlenceli yaşamı, renkli eşyaları olacaktır.

Barbie filminin tüm dünyada ve ülkemizde bu yaz etkili olduğunu kabul etmeliyiz. Barbie ile büyüyen neslin hiç düşünmeden filmi izlemeye gittiklerini ve birçoğunun gözyaşlarıyla filmden çıktığını da gerek sosyal medyada, gerekse ilgili haberlerde görmüş olduk. Filmden her izleyicinin farklı mesajlar alarak ve farklı bir deneyim kazanarak ayrıldığı da bir gerçek. Genel olarak filme sadece feminizmden bahsediyor diyemeyiz. Ama içinde yer verdiği mesajlarla "13 yaş ve üzeri" olan nesillere uygun bir film diyebiliriz. Ve bir süre hepimiz, hatta filmi izleme yaşı tutmayan küçük çocuklar bile, pembe kıyafetli bir tanıdık gördüğünde "Hi Barbie" demekten de kendini alamayacak. Filmde kullanılan şarkılar dillere dolanacak. Öyle ki birkaç nesil daha kusursuz Barbie ve onun verdiği mesajlarla büyümeye devam edecek.

Kaynaklar;

1- Reviews-Barbie movie review 2023 https://www.rogerebert.com
2- BÜTE,E. , 2023 "Barbie: Pinokyo'nun acı zaferi" , Altyazı Sinema Dergisi , https://altyazi.net/yazilar/elestiriler/barbie/
3- GIBSON,K. , 2023 "Everything to know about the Barbie movie" People Magazine , https://people.com/movies/barbie-movie-everything-to-know/
4- PUCKETT-POPE,L. , 2023, "Let's Never Stop Questioning What Barbie is About" , Elle Magazine , https://www.elle.com/culture/movies-tv/a44475609/barbie-movie-plot-themes-explained/
5- Santa Clara University-Scolar Commons "Barbie: for better or worse" , https: scholarcommons.scu.edu/engl_176/58/

Derin Ela ERYALÇIN
9 And D

Adaletin Işığındaki Yolculuk: *Yeşil Yol*

"Yeşil Yol" (The Green Mile) filmi, Stephen King'in 1999 yapımı bir filmidir. Frank Darabont tarafından yazılan ve yönetilen bu film, haksız yere suçlanan bir mahkûmun yaşadığı olayları konu alır. Film, 1935 yılında geçmektedir ve Louisiana'daki bir hapishanede, Cold Mountain Cezaevi'ndedir. Paul Edgecomb orada yetkili bir gardiyandır ve onun gözünden anlatılan bu hikâye, hapishaneye yeni bir mahkûmun gelmesiyle başlar. Bu mahkûm, fazla iri yarı olmasının yanında zihinsel olarak çocuksu bir karaktere sahip olan John Coffey'dir. John Coffey, iki küçük kızın cinayetiyle suçlanmaktadır ancak Pacul ve diğer gardiyanlar Coffey'i daha iyi tanımaya başlayınca ve onun doğa üstü güçlerine tanık oldukça aslında suçsuz olduğuna inanmaktadır. Coffey'in gelişi, hapishanede bir sürü olayın başlamasına neden olur. Coffey'in doğa üstü güçlere sahip olduğu ortaya çıkar, bunlardan en büyüğü de insanların acılarını ve hastalıklarını iyileştirebilmesidir. John Coffey'in güçleri, insanları iyileştirme yeteneğiyle sınırlı değildir. Aynı zamanda diğer mahkumların ve gardiyanların geçmişteki travmalarına, acılarına dokunarak onları özgürleştirir. Fakat bunu yaparken de o insanların acılarına dokunup onları içselleştirerek iyileştirmesi kendi sağlığının bozulmasına sebep olmaktadır. Filmin ilerleyen bölümlerinde, Coffey'in gerçek masumiyeti ve doğa üstü güçleri ortaya çıkmasıyla da birlikte hapishanedeki diğer mahkumlar ve gardiyanlar arasında derin bağlar oluşur. Ancak, hikâye aynı zamanda acımasız bir gardiyan olan Percy Wetmore'un varlığına ve onun yarattığı sorunların sebebiyet verdiği olayları da ele alır. Bunlar da filmin sonunda dramatik bir sonuca sebep olur.

Yeşil Yol filminde ana tema olarak eleştirilen kavram ırkçılık ve bunu toplum üzerindeki etkisidir. Irkçılık, toplum içindeki farklılıkların normalleştirmek yerine bunların göze batmasına sebebiyet verip toplumun bazı kesimlerinin soyutlanmasına sebep olan duruma denir. Toplumla bağdaştırılmasının sebebi ise bunun tek sebebinim toplumun kendisi olmasıdır. İnsanlar ırklarına göre birbirlerine bir önyargı ile yaklaşıp belirli gruplara kendilerini ayırdıkları için ırkçılık kavramı ortaya çıkmıştır. Bu filmde toplumsal eleştiri olarak konu edilen durum da ırkçılıktır. Coffey'e karşı yapılan ırkçılık onun boş yere suçlanmasından başlayıp idam edilerek öldürülmesine kadar yol almıştır. Ne yazık ki Coffey bu durumun tek örneği de değildir.

Filmde üç ana tema ele alınmıştır. Bu üç ana tema da filmin ilerleyişinde, izleyicide yarattığı genel sonuç değerlendirilmelerinin şekillenmesinde büyük rol oynamaktadır. Bu temalar: Adalet ve haksızlık, insanlık ve empati, iyilik ve kötülük ilişkisidir. Adalet ve haksızlık temaları filmdeki ana karakterlerimizden biri John Coffey'in de yaşadığı durumdan kaynaklanmaktadır. Kendisi siyahi bir birey olması dolayısıyla toplumun belirli kesimleri tarafından soyutlanmış, dışlanmıştır.

Bu filmde kendisinin yönlendirildiği hapishanede de diğer bireyler tarafından ötekileştirilmiştir. İçinde bulunduğu toplum, Coffey'i dokuz yaşındaki ikiz

kızların cinayetiyle suçlayarak ona iftira atmıştır. Haksız yere yapılan soyutlama ve bunun sebebiyet verdiği ırkçılık; onu idama sürüklemiştir. Filmdeki ırkçılık kavramı, adalet ve haksızlık temalarıyla da bu şekilde bağdaştırılmaktadır.

İnsanlık ve empati temaları ise Paul Edgecomb ile görevdeki diğer arkadaşlarının Coffey'in doğaüstü güçleriyle yaptığı iyiliklere şahit olduktan, gerçeği öğrendikten sonra yaşadıkları üzüntü, vicdan azabı ve pişmanlıkla bağdaştırılabilir. Onların asıl görevleri suçluları cezalandırmak ve idam kararını uygulamaktır. Bu da insanlığa aykırı bir durumu gözler önüne sermektedir. Coffey'in insanlık için karşılıksız yaptığı hatta kendi sağlığına mal olan iyilikleri gördükten sonra geç de olsa bunun farkına varmışlardır ancak ellerinden hiçbir şey gelmez. Filmdeki iyilik ve kötülük temaları ise masum olmasına rağmen toplum tarafından kötülükle yargılanan hatta bu sebeple ötekileştirilen kişilerin içindeki saf iyiliğin er ya da geç zamanla kendini göstermesi olarak izleyicilerin karşısına çıkmaktadır.

Filmdeki an karakterler; Johny Coffey ve Paul Edgecomb'dur.

Johny Coffey, filmin ana karakterlerinden biri, bulunduğu toplumda ırkçılığa uğrayan ve haksızlığa uğradığının farkında olan bir bireydir. Onun iç çatışması kendisine ait doğa üstü güçleriyle ile alakalıdır. O insanlardaki kötülüğü, acıyı iyileştirebilmektedir. Fakat bunu nasıl doğru şekilde kullanacağını, kötülüğe karşı nasıl savaşacağını bilmiyordur. Film boyunca da kendi iç çatışması bunun üzerine olmuştur. Sahip olduğu gücüm sorumlulukları büyüktür. Bu yüzden kendinden emin hareket etmeye çalışmaktadır. Fakat başkalarına yaptığı karşılıksız iyilik her seferinde kendi sağlığı için çok daha kötü oluyordur.

Paul Edgecomb Kendisi hapishane gardiyanıdır ve görevi esnasında John'un doğa üstü güçlerini kullanmasına tanıklık etmesi aslında John hakkında olan fikirlerini değiştirir. Aslında ırkçılığın ve önyargının çevresinde hep çok bulunmasıyla büyümüş olan Edgecomb, John'un varlığıyla birlikte birçok konu üzerinde çok fazla düşünmüş önyargılarını aşmıştır. Onun suçsuz olduğunun farkına varır. Fakat John ölüm cezasını aldığına bir şeyler yapıp harekete geçmek için çok geçtir. Bu yüzden Paul'un masumluğu, haksızlık, adalet, empati üzerindeki iç çatışması da sürekli olarak devam etmiştir. Paul, içsel bir değişim yaşayarak insan doğası, adalet ve iyilik üzerine derin düşüncelere dalan bir karakter haline gelir.

"Yeşil Yol" filmi, semboller ve metaforlar gibi unsurlarla dolu bir yapıya sahiptir. Filmin bazı önemli teknikleri, semboller ve metaforları: yeşil renk, yaşamın ve yaşam umudun sembolü olarak kullanılır. "Yeşil Yol" adıyla özdeşleşen bu renk, John Coffey'nin yeteneklerini kullanırken ortaya çıkar. Aynı zamanda, hapishanenin gri, boğucu ve soğuk atmosferiyle karşılaştırıldığında yeşil renk, o hapishaneden bir tür kaçış ve ömzgürlük simgesi olarak işlev görür.

İnsan doğası da tartışılan bir semboldür. John Coffey'nin güçleri, insanın iyilik ve kötülükle arasındaki bağa atıfta bulunur. Coffey'nin masumiyeti ve diğer karakterlerle kurduğu bağlar, izleyiciye empati kurma ve insan doğasının derinliklerine inip bunu düşünme fırsatı sunar.

Hapishane ortamı da daha önce bahsettiğimiz gibi atmosferik yapısıyla belirli başlı bir metafordur. Film, hapishane ortamının yalnızlığını, umutsuzluğunu ve insan psikolojisinin üzerindeki etkilerini izleyiciye aktarır.

Geçmişe atıfta bulunma tekniği de önemli bir semboldür: Paul Edgecomb'un anlatımı, filmdeki birçok "flashback" sahnesine yol açar. Bu, karakterlerin geçmişteki eylemlerinin ve deneyimlerinin anlaşılmasına katkıda bulunur.

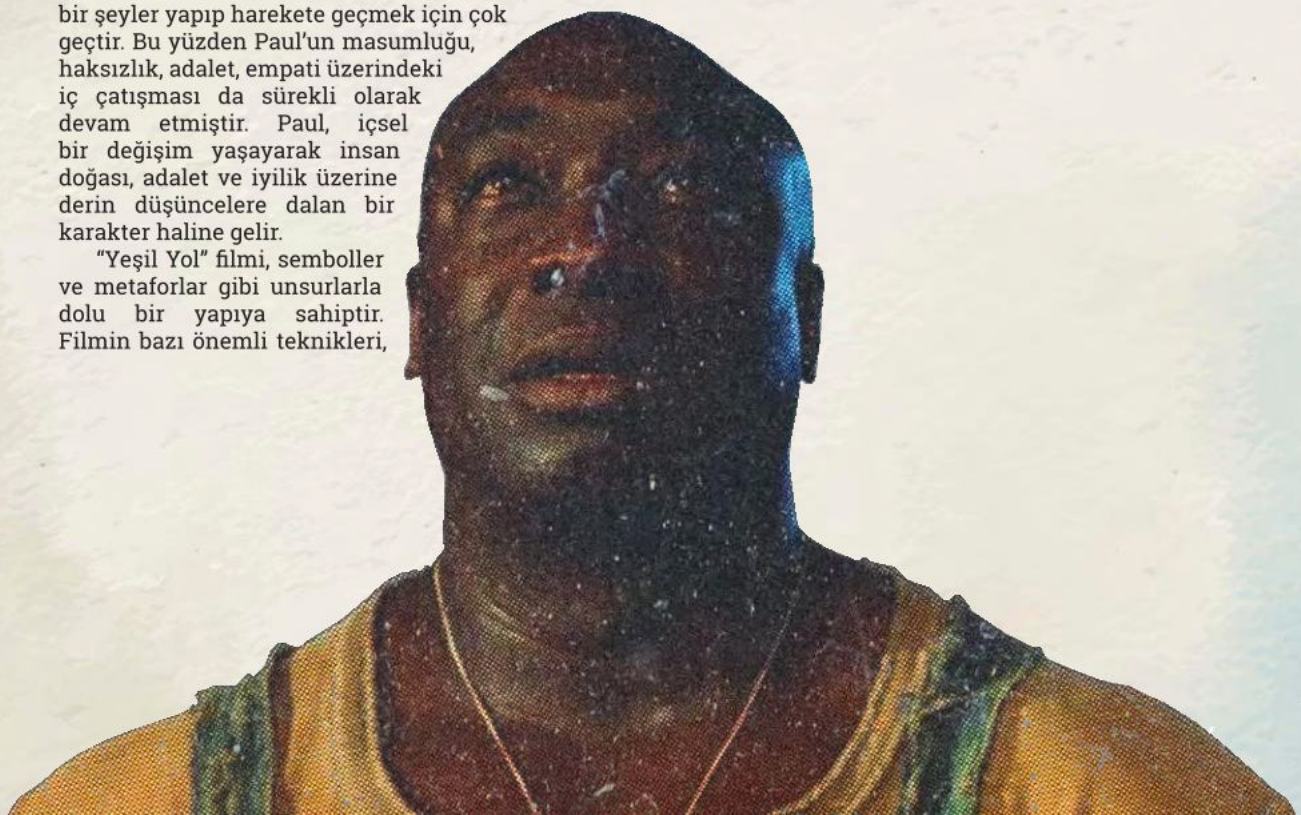
Bu unsurlar, "Yeşil Yol"u zengin ve derin bir film haline getirir, izleyiciye hem duygusal hem de düşünsel bir deneyim sunar.

Filmde toplumsal temalar ele alınmış, birçok sembol ve metafor ile anlatım zenginleştirilmiştir. İzleyicileri büyüsüne kapıldığı ve herkesin içindeki iyiliği yokladığı bu enfes film mutlaka izlenmelidir!

Kaynakça

Ehrenhaus, A. S. (2010). Communities of Memory,. Routledge, 132-142.
Williams, L. (2001). MELODRAMA IN BLACK AND WHITE: Uncle Tom and The Green Mile. University of California Press, 14-21.

Defne Deniz ŞENEL 9 Fen C

OPPENHEİMER FİLM İNCELEMESİ: ŞAHESER Mİ, PROPAGANDA MI?

Christopher Nolan'ın yönetmenlik yaptığı 2023 tarihli "Oppenheimer (Nolan, 2023)" filmi, Kai Bird'in "American Prometheus (Bird & Sherwin, 2005)" başlıklı biyografik kitabından yola çıkarak yapılmış (Duffy, 2023) dönemin başlıca fizikçilerinden J. Robert Oppenheimer'ın hayatını konu alan bir Hollywood filmidir. İçeriği Oppenheimer'ın 1920'li yıllardaki üniversite hayatından, aralarda boşluklar olabilmekle birlikte, 1960'lı yıllardaki Fermi Ödülü'ne layık görülmesine kadar olan hayatı olsa da; bunlar Oppenheimer'ın Berkeley'de yaptığı çalışmalar, Los Alamos laboratuvarında atom bombasının geliştirilmesi sırasındaki yaşamı, Oppenheimer'ın güvenlik izinlerinin iptal edildiği toplantı ve Lewis Strauss'un hükümetteki bir makama getirilmesinin konuşulduğu bir duruşma çevresinde yoğunlaşmaktadır.

Bu bağlamda karakterler üzerinde bir yoğunlaşmanın mevcut olduğu söylenebilir. Filmin karakterler çevresinde yapılandığı da göz önüne alındığında onların analizi öncelikli bir durumdadır.

Filmdeki başlıca karakter, biyografisi verilen tam adıyla J. Robert Oppenheimer'dır. Oppenheimer, döneminin önemli bir fizikçisi niteliğini taşır, çeşitli alanlardaki çalışmalarının bilimin gelişmesine katkısı yanında 1930'lu yılların sonundan itibaren politika ile de ilgilenmeye başlar, bu onun 1942 yılında Almanya'ya karşı atom bombasının geliştirilmesinde öncülük etmesiyle akademik kariyerinin de bir parçası haline gelir. Bundan sonra her nasıl oluşturduğu silahın kullanıma karşı olsa da, filmde çok yer verilmese de, 1952'de güvenlik izinlerinin iptaline kadar atom silahlarının Amerikan üstünlüğü altında kalmasına yönelik çalışmalarda bulunmuştur (Bethe, 1997), nitekim politika ile iç içe kariyeri filmde de açıkça belli olmaktadır. Bu açıdan karakter, gerçekteki haliyle büyük oranda uyuşmaktadır. Bunun yanında Oppenheimer'ın çevresindeki diğer pek çok karakter de filmde gösterilse de onların iç dünyalarına yönelik kapsamlı bir işleniş mevcut değildir. Bu durum, filmin biyografik niteliği göz önüne alındığında pek de önemli bir eksiklik değildir.

Filmde karakterlerin dışında dönemin kimi başlıca temaları da işlenmiştir, bunlardan ilki, filmde de Oppeheimer'ın düşünce dünyasıyla da yakından bağlantılı gözüken, bilim etiği, atom bombasının geliştirilmesinin çevresinde en çok karşımıza çıkan temadır nitekim filmde Oppenheimer geliştirdiği teknolojiden rahatsız gözükmekte ve film bunun üzerinden onun iç dünyasını aydınlatmaktadır. Bunun yanında bilim-politika ilişkisi de filmdeki diğer ön plancıl tema niteliğindedir; Oppenheimer'ın bilim görevinin yanında politik dünya ile ilişkisi, bunun bilimine ve sonuç olarak da geliştirdiklerine, bunun yanında kişisel hayatına ve düşünce yapısına etkileri, nihai olarak da hayatına yön verişi filmde sık sık karşımıza çıkmaktadır.

Bununla beraber pek çok yan tema da, dolayısıyla da odak dışı, filme renk katmakta ancak bunlar diğerleri kadar öncelikli ve kapsamlı bir nitelik taşımamaktadır.

Bununla beraber dönemin zihinsel yapısı ve özellikleri de işlenen başlıca konulardan biridir, insanlarda savaşın sebep olduğu seferberlik, mücadele ve korku duyguları; ardından da karışık bir politik atmosfer içindeki çıkarcılık ve bilimin politika aracı edinilmesi filmin içeriğine göz ardı edilemeyecek bir biçimde etki etmektedir. Bunların günümüzdeki yansımaları ve filmin içinde çekildiği tarih de göz önüne alındığında filmdeki bakış açısının bunlardan etkilendiği söylenebilir.

Bunların hepsi birlikte düşünüldüğünde filmin başlıca yönleri görülebilmektedir. Oppenheimer'ın hayatı, kariyeri ve iç dünyası dönemin başta gelen pek çok temasıyla beraber ustaca işlenmiş, üzerinden gidilen kitapta yer alan olay ve fikirlere pek çok yenileri eklenmiş ve zenginleştirilmiş (Morita, 2023), söz konusu konular üzerine düşünülecek yeni malzemeler sunmuş (Duffy, 2023); dönemin politik atmosferi, bilimi ve 2. Dünya Savaşı'nın bilim üzerindeki etkileri incelenmiştir. Nolan'ın gözünden olaylara getirilen bu soluk; içeriği bakımından kaliteli, sürükleyici ve kapsamlı olsa da aslında filmin başlıca kusurunu da içinde saklamaktadır: Oppenheimer vakasının bu anlamlandırılması taraflılıktan kaçınamamıştır. Nitekim olayların seyri kimi durumlarda olduğundan farklı gösterilmiş, yakın dostu Hans Bethe'nin biyografik bir çalışması bir çıkış noktası olarak alındığında (Bethe, 1997) gerçeklikten sapmalar göstermiştir. Bunun sebeplerinden biri bir "dramatikleştirme" çabası olabilse de politik konuların da sıkça işlendiği bu filmde politikayla iç içe bir yaşam sürmüş olan Oppenheimer'ın tarafında bulunulduğu ve kendisinin içinde bulunduğu durumlarda çoğu durumda haklı ve doğru görüldüğü gözlemlenebilmekte ve onun politikaya girişinden itibaren atom bombasının geliştirilmesi ve Amerikan üstünlüğünde tutulması üzerine çalıştığı (Bethe, 1997) göz ardı edilmektedir. Nitekim Oppenheimer'ın bu çalışmalarına rağmen atom bombası karşıtı bir şekilde halka çıkması ikilemine filmde yer verilmemiştir.

Bunların yanında atom bombasının gerçek doğasının da gösterilmediği, filmdeki Trinity testinde gerçekte olduğundan çok daha zayıf ve gerçekçi olmayan bir patlama, aksi mümkün olsa bile-kullanılması, ki orijinal videolar mevcuttur (atomcentral, 2019)- bombanın savaşta sebep olduğu yıkımın açıkça saklanması düşünüldüğünde anlaşılmaktadır. Bundan çıkarılabilecek olan filmde atom silahlarının tehlikeli bir silahtan ziyade bilimsel bir başarı niteliğinde gösterildiğidir. Buna karşın Film yapımcısı François Traffaut'nun savaş sahnelerinin ve filmlerinin savaşı güzel gösterdiğine yönelik sözü (Duffy, 2023) bu filmde geçerli değildir, bunun sebebi söz konusu gösterimin ancak bir hiciv niteliği taşıyabileceğidir.

Son olarak da usul bakımından incelendiğinde filmde düz bir çizgide ilerlemeyen ve sıkça kırılan, atlayan bir zaman çizgisinin mevcut olduğu söylenebilir, ki bu filmin biyografik konusu göz önüne alındığında filmdeki az sayıdaki, ancak belirgin anlatım tekniklerindendir. Belirgin soyut sembol ve mecazların mevcudiyetinden pek bahsedilememektedir, film mesajlarını doğrudan veren bir usule sahiptir.

Sonuç olarak Christopher Nolan'ın Oppenheimer filmi, dönemin temalarına ve Oppenheimer'ın çevresindeki karakterlere ve kendisine ışık tutan, bunu kaliteli ve nitelikli bir şekilde gerçekleştiren ancak sonunda taraflı bir izlenim veren ve politikaya da değindiğinden güvenilirliği yüksek bir tartışma konusu olabilecek bir niteliktedir. Politikanın bilimle ile olan ilişkisine ve bilimin yol açabileceği etik sorunlara ustaca ışık tutulmasının yanında bunun yapılış biçiminin ve bakış açısının fazlasıyla sorgulanabilmekliği; geriye akıllarda bu filmin gerçekten de bir propaganda mı yoksa Nolan'ın bir şaheseri mi olduğu sorusunu bırakır.

Kaynakça

atomcentral. (2019, Mart 7). Trinity Test Latest HD Restoration. Youtube: https://www.youtube.com/watch?v=wki4hg9Om-k adresinden alındı

Bethe, H. A. (1997). J. Robert Oppenheimer. Washington D.C.: National Academies Press.

Bird, K., & Sherwin, M. J. (2005). American Prometheus: The Triumph and Tragedy of J. Robert Oppenheimer. New York: Vintage Books.

Duffy, M. (2023, Eylül 15). Review -Oppenheimer. E-International Relations: https://www.e-ir.info/2023/09/15/review-oppenheimer/ adresinden alındı

Morita, T. (2023, Eylül 26). "Oppenheimer" Movie and the Hungarian Scientists. Research Gate: https://www.researchgate.net/publication/374192399_'Oppenheimer'_Movie_and_Hungarian_Scientists adresinden alındı

Nolan, C. (Yöneten). (2023). Oppenheimer [Sinema Filmi].

Timur Ata TÜRKOĞLU 9 Fen A

GEZİ YAZISI

Londra'nın Kalbindeki Serüven

Londra'nın ruhu, sadece kelimelerle ifade edilemeyecek kadar derindir. Bu büyülü şehir, her köşesinde derinliklere uzanan sonsuz hikayeler ve duygular barındırır. Bu şehri ilk kez ziyaret eden iki genç kız için Londra sokaklarındaki eğlence, mutluluk ve heyecan adeta paha biçilemez. Bu metropolde her bir adım, yeni bir maceranın kapısını aralıyor.
Londra'ya adım attığınızda, ilk dikkatinizi çeken şey, mükemmel düzenidir. Yaklaşık 200 yıl öncesine dayanan ve dünyanın ilk metro hattı olan Londra metrosu ve tren hattı, sizi bir buçuk saatlik bir yolculuğun ardından şehrin kalbine götürüyor. Özellikle Londra gibi bir şehri arkadaşları ile ilk defaya giden bizler için Londra sokaklarındaki eğlence, mutluluk ve heyecan paha biçilemezdi.

Londra seyahatimizde ilk olarak British Museum'u ziyaret ettik. British Museum, Londra'nın kültürel hazinelerini barındıran muazzam bir zenginliktir. Bu müzeyi gezmek, tarihin derinliklerine bir yolculuk gibiydi. Antik uygarlıkların eserleri arasında kaybolmak, Mısır piramitlerinden antik Yunan heykellerine kadar uzanan bir serüven yaşamak, bizi oldukça etkiledi. Her bir eser, bir hikaye anlatıyor, her bir obje, binlerce yıl öncesinin izlerini taşıyordu. British Museum ziyareti bize, sadece tarihle değil, aynı zamanda insanlığın ortak mirasıyla da daha derin bir bağ kurma fırsatı sundu. Bu etkileyici müzenin içerisinde bulunan eserlerden özellikle "Nereid Anıtı" bizi büyüledi. Seyahatimizin devamında Londra'nın en bilinen parklarına doğru yol aldık. Neredeyse her sokakta bulunan şehir hayatının yoruculuğundan sizi kurtaran bu parkların içerisindeki kuş seslerini dinlemek, rengarenk yaprakların oluşturduğu yollarda yürümek ve her yerde dolaşan sincaplarla iç içe olmak adeta bir rüya gibiydi. Şehirin içerisindeki sekiz parktan en büyüleyici olanı, içindeki şelale, binbir çeşit kuş türü ve manzarası ile Hyde Park'tır. Hyde Park, Londra'nın yeşil ve canlı bir nefesi gibidir. Bu geniş ve ferah park bizlere, şehrin karmaşasından kaçıp doğayla iç içe olma fırsatı sundu. Parkın yeşillikleri arasında yürümek, göl kenarında dinlenmek ve kuğuları izlemek oldukça huzur vericiydi. Hyde Park, sadece doğanın güzelliğini değil, aynı zamanda şehir yaşamının dinamizmini de bir araya getiriyordu. Parkın içindeki Kensington Gardens ve Serpentine Gölü, doğayla iç içe olmanın yanı sıra, kültürel etkinlikler ve etkileyici heykellerle dolu bir ortam sunuyor, yeniden enerji toplamak için mükemmel bir mekan olarak bizlere eşlik ediyordu.

Şehrin ikiye bölünüp "Kuzey Londra" ve "Güney Londra" olarak ayrılmasını sağlayan Thames Nehri, Londra'nın hayat damarıdır. Bu muazzam nehir, sadece şehrin güzelliğini göstermekle kalmaz, aynı zamanda sizi kendine aşık eder. Biz

de Thames Nehri üzerindeki tekne turuyla şehri keşfe çıktık. Nehir boyunca ilerlerken, köprülerin altından geçmek ve şehrin simgelerini suyun üzerinden görmek gerçekten büyüleyiciydi. Şehrin oldukça önemli simgelerinden olan London Eye, Thames Nehri boyunca yükselen devasa bir dönme dolaptır ve bu heyecan verici yapı, sizi şehrin kalbinde unutulmaz bir yolculuğa çıkarır. London Eye'ın üzerinde görebileceğiniz şehrin unutulmaz mimarisinden biri de 181 yıllık devasa saat kulesi Big Ben'dir. Nehir kenarındaki tarihi yapılar ve modern binalar arasında seyahat etmek, Londra'nın zengin tarihini ve çeşitli mimari tarzlarını keşfetmek için benzersiz bir fırsat sundu. Thames Nehri üzerindeki bu gezinti, Londra'nın ruhunu daha derinden hissetmemizi sağladı ve seyahatimizin unutulmaz anlarından biri oldu.
İlkbaharın tazeliğiyle dolup taşan bir günün ardından, Londra'nın en canlı ve heyecan verici mekânlarından biri olan Oxford Street'e yaptığımız keyifli ziyaret, şehrin atmosferini tam anlamıyla hissetmemizi sağladı. İlkbaharın tatlı esintisiyle birlikte sokaklar, çiçeklerle süslenmiş, vitrinler renkli ve cadde hareketliydi. Oxford Street'in göz kamaştırıcı güzelliği, dükkanların sıralandığı her bir metrekaresinde kendini gösteriyordu. Dünyaca ünlü markaların ve yerel butiklerin cazibesi, alışveriş yapma isteğimizi uyandırırken, caddenin hareketli atmosferi, ziyaretimizi daha da keyifli hale getirdi. Şehrin canlılığı, her adımda hissediliyordu; sokak sanatçılarının melodileri eşliğinde gezinmek unutulmazdı. Özellikle Oxford Street'in çevresindeki kafeler ve restoranlar, yorgun düşen ayaklarımızı dinlendirmek ve enerjimizi yenilemek için mükemmel bir mola noktasıydı. Leziz atıştırmalıklar eşliğinde yapılan keyifli sohbetler, Londra'nın samimi atmosferini ve canlı kültürünü daha da yakından hissetmemizi sağladı.

İngiltere'nin göz kamaştırıcı sembollerinden biri olan Buckingham Palace, Kraliyet Ailesi'nin muhteşem ikametgahıdır. Seyahatimizin son gününde, kralın evine bir adım atmış olmanın getirdiği heyecanla, Kral Charles'ı kendi gözlerimizle görme imkanını yakaladık. Sarayın görkemli yapısı, ziyaretçileri adeta büyülemekle kalmadı, aynı zamanda sarayın karşısında yükselen Victoria Anıtı'nın ihtişamı da gözlerimizi kamaştırdı. Thomas Brock'un ustalıkla tasarladığı bu heykel, tüm ihtişamı ve güzelliğiyle ziyaretçilerin ilgisini kendine çekti. Ancak, daha da etkileyici olan şey, halkın burada özgürce Kralı görebilme fırsatıydı. Sarayın önünde bulunan kalabalık, Kraliyet Ailesi'ne olan hayranlığı ve saygısıyla birlikte, şehrin sıcak ve misafirperver atmosferini yansıtıyordu. Bu deneyim, Londra'nın sadece tarih ve ihtişamıyla değil, aynı zamanda samimi ve düzenli bir topluma sahip olma özelliğiyle de benzersiz bir şehir olduğunu bize bir kez daha hatırlattı.

Şehrin mimarisinin yanı sıra dikkat çeken bir diğer özellik ise kültürel ve sosyal aktivitelerin sonsuzluğu oldu. Londra, her sokak arasında bulunan tiyatroları, galerileri ve konser salonlarıyla adeta bir sanat ve kültür merkezi gibiydi. İnsanlar arasındaki samimiyet ve kibarlık da şehri bizim için daha da güzel kıldı. Sokaklarda dolaşırken karşılaştığımız sokak sanatçıları, kendi yeteneklerini sergilerken etraflarındaki insanlara neşe ve coşku katıyorlardı. Halkın güler yüzlü ve samimi tavırları, şehrin enerjisini ve canlılığını yansıtıyordu. Özellikle China Town'un canlı yapısı, sokaklardaki renkli dekorasyonlar, Çin restoranlarının kokuları ve alışveriş caddelerindeki hareketlilik, şehrin çeşitliliğini ve dinamizmini yansıtıyordu. China Town'un dar sokakları ve rengarenk lambaları altında gezinmek, adeta farklı bir dünyaya yolculuk yapmak gibiydi. Bu atmosfer, Londra'nın sadece turistik cazibesinin ötesinde, gerçekten yaşanması gereken bir yer olduğunu bizlere hatırlattı.

Londra'nın lezzet dolu sokaklarında yapılan keşifler arasında en unutulmaz olanı, Borough Food Market'in büyüleyici dünyasıydı. Bu muhteşem pazar yeri, farklı kültürlerin bir araya geldiği, renkli ve canlı bir atmosfere sahipti. Marketin sokakları, İngiliz publarından Tayland sokak lezzetlerine, İtalyan pizzalarından Hindistan baharatlarına kadar her damak tadına hitap eden bir zenginlik sunuyordu. Özellikle burada deneyebileceğiniz geleneksel Fish & Chips, İngiliz mutfağının vazgeçilmez lezzetlerinden biriydi. Borough Food Market, farklı kültürlerin buluşma noktasıydı ve Londra'nın zenginliğini en iyi şekilde yansıtıyordu. Yerel halkın yanı sıra turistlerin de yoğun ilgi gösterdiği bu renkli pazar yeri bizlere, unutulmaz bir deneyim sundu. Şehrin özgünlüğünü koruyan merkezlerden biri olan Camden Town, Londra'nın en renkli ve canlı noktalarından biridir. Bu bölge, farklı tarzlara ve kültürlere açık olanların buluşma noktasıdır. Burada, çeşitli tarzlarda giyimler ve saç kesimleriyle dikkat çeken insanlarla karşılaşabilirsiniz. Camden Town'un sokaklarında dolaşmak, antika dükkanlarını keşfetmek ve benzersiz tatlar denemek, Londra'da yaptığımız en keyifli aktivitelerden biriydi.

Londra'nın büyüsüyle sarılıp, sokaklarında unutulmaz anılar biriktirerek geçen bu yolculuk, kalbimizde özel bir yer edindi. Şimdi, bu muhteşem şehrin renklerinden ve dokularından ilham alarak, hayatımızın diğer maceralarına yelken açma vakti geldi. Ancak, Londra'nın büyüsü her zaman bize eşlik edecek ve bu benzersiz şehir, kalbimizdeki yolculuğun özel bir parçası olmaya devam edecek.

Nil Dünya ERKILINÇOĞLU ve Eylül Naz HELVACI

9 And A

Paris

Uçağın inmesine bir saat kalmıştı. Daha önce ilk kez bebekken geldiğim ve henüz 1 buçuk yaşında olmamdan dolayı hiçbir şey anlayamadığım Paris'e ikinci kez gidiyordum. İçimde müthiş bir heyecan ve küçükken yapamadıklarımı tamamlama arzusu taşıyordum. Uçağımız Paris'e indiğinde büyük bir coşkuyla indim uçaktan.

İlk günü sabah erken saatlerde kalkmanın verdiği yorgunlukla sadece şehrin lezzetlerini tanımaya ayırdım. Bence bir ülkenin mutfağını en iyi sokak lezzetleri tanıtır ki bu sebeple denediğim sosis ve patates gerçekten olağanüstü bir lezzetti. Kaldığımız otel Paris'in Nişantaşı'sı diyebileceğimiz bir konumda, Opera'ya çok yakın olan Nell Otel'di. Camdan dışarıyı seyretmek çok güzeldi. Akşam otelin hemen yanındaki çok şirin ve Fransız kültürünü yaşatan bir restorana gittik. Ben en sevdiğim yemeklerden olan lamb shanki yedim ve tıpkı sosis patates gibi o da olağanüstüydü. Yemekten sonra otelin hemen yanındaki caddede dolaşırken çok şaşırtıcı bir şekilde en sevdiğim müzik gruplarından birisi olan KÖFN'ün solisti Salman Tin'i gördük. Tabii ki bulmuşken bir selfie çekildim ve ayaküstü biraz sohbet ettik.

Bir sonraki gün Paris deyince akla ilk gelen yerlerden olan Disneyland'e gittik. Oraya gitmemizin en büyük sebebi 6 yaşındaki kardeşimdi ama Disneyland hepimizi çocukluğumuza götürdü. Mickey ve Minnie'yi görmek, tıpkı küçük bir çocukmuş gibi birbirinden hızlı trenlere binmek ve Mickey'le tanışmak için 50 dakika sırada beklemek. Bunların hepsi beni küçüklüğüme götürdü.

Üçüncü gün durağımız Paris deyince akla ilk gelen yer Eyfel Kulesi oldu. En üst katı kapalıydı o yüzden orta katına çıkabildik. Şehrin manzarası müthişti. Sanki tüm Paris ayaklarımın altındaydı. Paris'e ilk geldiğimizde buraya çok ağladığım için çıkamamışız ama bu sefer çıkabilmenin mutluluğu ve yarım kalan bir şeyi tamamlama hissi gerçekten harikaydı. Eyfel Kulesi'nden sonra durağımız şehrin en önemli müzelerinden birisi olan Şanzelize Caddesi oldu. Şanzelize Caddesini henüz görmediyseniz ve hakkında bir bilginiz yoksa Kadıköy'deki Bağdat Caddesine benziyordu. Yüzlerce mağaza vardı ve beni en çok şaşırtan aralarda ağaçların da olmasıydı. Genellikle önemli caddelerde pek ağaç olmazdı ama Şanzelize'de olması beni mutlu etti. Ağaçlar, hem biz insanlar hem de doğadaki diğer tüm canlılar için çok önemli hatta olmazsa olmazdır. Keşke her caddede ağaçlara rastlamak mümkün olsa.

Dördüncü gün yapılacak çok fazla şey yoktu. Babama yaptığım ısrarlar sonrası benimle şehrin en önemli futbol takımı olan Paris Saint Germain takımının stadını gezmeyi kabul etti. Stad gerçekten olağanüstüydü. Sayısız kupalar, dünyanın en iyi futbolcularından olan Mbappe'nin forması ve stadyumda attığım gol stad gezisini unutulmaz hale getirmişti. Golden sonra bir Galatasaraylı olarak tabii ki Icardi'nin gol sevincini yapmayı unutmadım. Stad gezisinden sonra babamın Paris'te yaşayan kuzeniyle birlikte denemediğimiz Fransız lezzetlerini denemek için bir restorana gittik. Asla ağzıma sürmem dediğim salyangozla beraber istiridyeyi denedim. İstiridyeyi çok tavsiye etmem ama kötü değildi. Aksine daha ön yargılı olduğum salyangoz gayet güzeldi. Anladım ki ön yargıları kırmak gerçekten çok güzel bir şeymiş. Şu yenmez bu yenmez demek yerine kültürlere özel lezzetleri önce bir tadıp sonra bir daha yeme ya da yememe kararını kendimiz vermeliyiz.

Son gün uçağımız öğlen saat ikide olduğu için otelin yakınındaki yerleri gezebildik. Günün ilk durağı Paris'in en önemli alışveriş merkezlerinden birisi olan La Fayette oldu. Özelllikle alışveriş merkezinin tavanı hepimizin hayran kaldığı büyüleyici bir mimariyle yapılmıştı. La Fayette'den çıktıktan sonra bavulumuzu hazırlayıp Orly Havalimanına gittik. İçimde bu tatilin bitmesinden dolayı yaşadığım bir üzüntü ve diğer yanda İstanbul'a olan özlemim vardı...

Mert TEKİN Hz Fen B

HİKAYE (ÖYKÜ)

DÜŞEN SON TAÇ YAPRAĞI

Sonbahardı, aynı içimde yaşadığım mevsim gibi. Yapraklar birer birer dökülüyordu. Ağaçlar, çalılar, bitkiler, çeşit çeşit çiçekler... Hepsi birer birer döküyordu saçlarını, ortalık gitgide renksizleşiyordu. Bir tek o çiçek, her zaman benimle olan o çiçek dayanıyordu tüm bu zorlu koşullara. İlk gördüğümde hissettim o bağı, aldım yanıma ve bir saksıya diktim. Kendi hâlimdeki hayatıma bir neşe, renk katmıştı; onunla beraber daha güzel ve enerjik başlıyordu sabahlar.

Günler böyle sıradan bir şekilde sürerken bir patlama sesi duydum. O gürültü, dumanlar, alevler, çığlıklar havada uçuşuyordu. Neyse ki o gün yorgunluktan uyuyakalmış, geç kalkmıştım ve evden henüz çıkamamıştım. Sonra içeri kardeşim girdi. Çok korkmuştu. Daha çocuktu, nasıl korkmasın? Ben de tam bir yetişkin değildim tabii. Her ne kadar dışarıya vurmasam da içten içe çok korkuyordum. Ona sıkıca sarıldım ve kenarında çiçeğin olduğu pencerenin hemen altına çömeldik. Birkaç saniye sonra başımda hafif bir şey hissettim. Elimi atıp baktım, anladım ki bu o çiçeğin taç yaprağıydı. Aramızda gerçekten bir bağ vardı sanki. O dayanıklı çiçek; benim korkularımla beraber dökmüştü bir yaprağını ve bu, sonbaharın başlangıcından beri düşen ilk yaprağıydı. İçimde fırtınalar kopuyordu, delirecek gibi hissettim. Ya kardeşimi koruyamazsam? Ya bunu da beceremezsem? Sonunda sesler kesildi. Birkaç battaniye, biraz su ve biraz konserve alıp hemen toplanma alanına doğru koştuk. Neyse ki telefonum zaten cebimdeydi. Sesler kesilince mecburen evlerimize dağıldık ama herkes tetikteydi. Eve döndükten sonra aklıma ilk gelen şey çiçeğim oldu. Hâlâ sapasağlamdı. Kardeşimin beni görüp görmediğini kontrol ettikten sonra ona sarılıp sessizce ağlamaya başladım. Ne yapacağımı bilmiyordum. Telefonumdan hemen haberleri açtım. Bombaladıkları yer bize çok uzak değildi ancak yakınımızda da değilmiş. Biraz olsun rahatladım ve bir şeyler ısıtıp kardeşimle birlikte yedik. Her gün farklı uzaklıkta bomba sesleri duyduk, beni ürperten her seste de çiçeğimin bir yaprağı döküldü. O capcanlı çiçeğin sadece üç yaprağı kalmıştı. Onu aldığım yerdeyse şimdi çiçekten eser kalmamıştı. Bir arkadaşım da evi bombalandığından ve gidecek başka yeri olmadığından otobüsle bizim eve geldi. Orada yaşadıklarını anlattı, sonra galiba ülkemiz elden gidiyor diye düşünmeden edemedim. O düşünce sonra beynimin her köşesinde karşıma çıktı ve çiçeğimin bir yaprağı daha döküldü, geriye iki tane kaldı. Umudum gitgide tükenmeye başlamıştı. Derken sadece birkaç hafta sonra bombalar bizim taraflara da sıçradı, askerler doldu taştı. Biz de hemen ihtiyaçlarımızın olduğu bir çanta hazırladık, hazırda bekledik. Çanta da uzun süre beklemedi zaten.

Ertesi gün evi acilen terk etmemiz gerekti. Her yer enkazdan izler taşıyordu. Her tarafa kurşunlar yağıyordu. O telaşla hemen çantayı alıp çıktık ancak ben çiçeğimi almayı unuttum. Kardeşim ve arkadaşıma devam etmelerini, evden çiçeğimi almam gerektiğini söyledim ve uzaklaştım. Çünkü biraz beklesem hemen engel olurlardı, bir çiçek için riske değer miydi? Tabii benim onunla bağımı bilmiyorlardı. Evden hemen onu da alıp çıktım. Bir yaprağı daha dökülmüştü. Dışarı adımımı atar atmaz kardeşimin bana doğru koştuğunu gördüm. Onun arkasında ise arkadaşım kanlar içinde yatıyordu. Dizlerimin bağı çözüldü ama koşmaktan başka çare yoktu. Enkaza dönen ev sayısı da ölenlerin sayısı da her geçen saniye artıyordu. Sonrasında çok yakınımıza bir bomba düştü ve sarsıldık. Kardeşim de ben de yere düştük. Tabii o daha çevikti, benden birkaç saniye önce davranarak ayağa kalktı ve tam o anda duraksadı. Dizlerinin üstüne çöktü, arkasından kanlar süzüldü. Doğru düzgün "ah" bile diyemeden yere bıraktı kendini. Elimde çiçeğimle yerde öylece kalakaldım, hareket edebilecek gücü kendimde bulamadım, akan gözyaşlarımı yanaklarımda hissettim. Korktuğum olmuştu işte, hiçbirini koruyamamıştım! Bu çiçek benim hayatımı kurtarmıştı ama ben onları kurtaramamıştım. İşte o son taç yaprak, oracıkta düşüverdi...

Duru GÜNAY 9 Fen B

İKİZ RUHLAR

Doğa bu çarşamba günü için Gregor ile sözleşmişti. Doğa'nın evinin hemen yanındaki AVM'de buluşacak ve hunharca alışveriş yapacaklardı. Doğa çarşamba gününe kadar sadece yeşilliklerin yenilmesinin izin verildiği bir detox yaptı. Gregor'un karşısına her zamankinden daha iyi bir şekilde çıkmak istiyordu. Gregor'un bir böcek olması onun için sorun değildi, sonuçta o da eskiden bir insan, bir erkekti. Doğa'nın şartlar ne olursa olsun erkekleri etkileme isteği hiç bitmiyordu. Gregor ise dış görünüşüne önem vermeyi çok önceden bırakmıştı. Düşündüğü tek şey işiydi. O kadar iyi kazanmamasına rağmen para harcamayı çok severdi. Tüm işlerini eksiksiz bir şekilde yapar, kendini paralar ve ay sonunda hesabına yatan tutarı da harcardı. Doğa ve Gregor bu yüzden arkadaşlardı ya! İkisi de ayın sonuna kadar bir böcekten farksız şekilde koşturarak çalışır ay sonunda tüm parayı harcarlardı. Gerçi Samsa zaten böcekti ama Doğa? Sarı,uzun ve bakımlı saçlarının son tutamını da düzleştiren Doğa artık hazırdı. Pembe, üstünde mankenler olan aynasına tekrar tekrar baktı; göğüslerini kontrol etti, gayet diklerdi. İşte şimdi hazırdı. Gregor ise ne arabaya ne toplu taşımaya binebiliyor her yere sürünerek gidiyordu. Süründüğü yerlerde yeşilimsi mukus gibi bir sıvı salgılıyor ve insanlar ondan kaçıyorlardı. Ancak buna alışkın olan Gregor yoluna devam etti ve işinde aldığı maaş ile Doğa'ya nasıl hava atacağının hayalini kurdu.

Arkadaşlar, akşam 6 sularında nihayet buluşabilmişlerdi. Doğa kırmızı topuklu ayakkabısının çıkardığı seslerle tatmin olurken Gregor'un aklında hala aldığı zam vardı. İki arkadaş önce lüks bir restoranda akşam yemeği yediler. Doğa yine Afrika kıtasını andıran et parçasını söylerken Gregor ise meyvelerden oluşan bir püre istedi. Garson gelip Doğa'nın hizasında sanki ona taparmışçasına eğilip sordu:

-Etiniz nasıl pişsin efendim?

Doğa kafasını Facebook ekranından bile kaldırmadan yanıtladı:

-Az pişsin.

Yemek faslından sonra iki arkadaşın da en sevdiği kısım gelmişti. Sanki evlerinde, üzerlerinde ve çevrelerinde hiçbir şeye sahip değillermiş gibi alışveriş yapmak! Gregor, Doğa'nın yüzüne bile bakmadan vitrinleri inceliyor, arkadaş buluşmasının amacından çıkıyordu. Ancak bu Doğa'nın da umrunda değildi keza kendisi de ne Gregor ile konuşuyor ne de onu önemsiyordu, o an vitrinlere saf aşk ile bakmakla sorumluydu. Doğa bir mücevher dükkanına girdi. Her yer baştan sona mücevherle ve koyunlarında ülkenin en değerli mücevherlerini taşıyan büstlerle donatılmıştı. Numarasız gözlüklü görevli geldi ve Doğa'ya sordu:

-Geçen gün ayırttığınız mücevher setini çıkartalım mı efendim? Doğa cevapladı:

-Çıkartın.

Gregor bu sırada etrafa hayranlıkla bakmakla meşguldü. Doğa ile niye arkadaşlık yaptığını yeniden hatırladı. Doğa ondan kat ve kat zengindi ve zengin birisiyle arkadaş olmak onu da bir gün zengin yapabilirdi. Ancak kıskançlıkla söylenmeden duramazdı. Doğa'nın sanki onun maaş zammını duymasına ihtiyacı varmış gibi Doğa'ya dahi dönmeden o kötü böcek sesiyle seslendi:

-Ah canım Doğa, zam aldım. Beraber bir kutlama yemeğine çıkarız artık.

O an Doğa'nın aklında olan tek şey ise ayırttırdığı mücevher setiydi. Gregor'un ne dediğini dinlemedi bile. Ağzından sadece onaylayan homurtular çıktı. Sonunda mücevher seti geldi ve Doğa az önce vitrinlere bakarken hissettiği saf mutluluk duygusunu tekrar yaşadı. Göz alıcı pembe taşlarla süslenmiş ve ucunda 17 karatlık elmas sallanan kolyesinin kendisine takılmasını bekledi. Doğa'nın yaptığı aslında bir güç gösterisiydi. Kendince Gregor'a, "Sen ömrün boyunca çalışsan alamazsın ama Doğa alır." imajını çiziyordu. Gregor büyülenmişti ancak sanki Doğa'nın aklını okurmuş gibi o da içinden geçirdi, "Bu kolyeyi alabilmem için daha çok çalışmalıyım bir daha tatil yapamayacağım ama yine de en iyisi Doğa ile arkadaş kalmaya devam edeyim." Mücevherciden çıktıktan sonra Gregor gerçek hayatına dönmüş ve hemen ara vermeden çalışması gerektiğini aklına kazımıştı. Doğa ise yeni mücevherinden sarhoş olmuştu. Gregor ikisine de kahve aldı ve yine bir yere oturdular. İki arkadaşın da tek ortak noktası alışveriş çılgınlığı olduğu için şu an konuşacak konu bulamıyorlardı. Doğa, Gregor'a bakarken içinden geçirdi "Ne kadar da çirkin!". Gregor ise Doğa'nın yüzüne biraz daha yaklaşsa sanki Doğa'nın yüzündeki plastikler patlayacak ve o da içinde hapsolacakmış gibi hissediyordu. Doğa yine Facebook'a girdi, Gregor ise yarınki öğle arasına da çıkmamayı kafayı koymuştu. İki arkadaş tekrar buluşma sözleriyle ayrıldılar, her ne kadar birbirlerinden haz etmeseler de. Ama en yakın arkadaşlar böyle olurdu değil mi?

Doğa eve gider gitmez mankenlerin donattığı aynasının karşısına geçti. Mücevher kutusunu açtı ve içinden o çok değerli kolyesini çıkarttı. Büyük bir heyecanla kolyesini gerdanına taktı. Taktı ama sanki bir şeyler eksikti. Şu an kendisini mağazada olduğu kadar iyi hissetmiyordu. Etrafında kolyesini gösterecek kimsesi yoktu. Duvarlar üstüne geliyormuş gibi hissetti ve kolyeyi koynundan çıkarıp çok yakın bir mesafeden karşısındaki aynaya attı. Parçalanan 17 karatlık elmas Doğa'nın o güzel yüzünü kesti ve Doğa acıyla bayıldı. Gregor ise eve dönüş yolunda kafasında iş ile ilgili senaryolar kurmaktaydı. Ya patronu işine son verirse? Zamlı maaş acaba hesabına ne zaman yatardı? Doğa'nın kolyesini kaç sene çalışsa alırdı? Bu düşüncelerle boğulurken karşısından gelen araca dikkat etmeyip aracın altında kaldı.

Yeşil mukus sıvısı şimdi her yerdeydi. İnsanlar da korkmuştu ama onun yanına yaklaşamıyorlardı. Ancak Gregor'un aklında son bir soru daha vardı. Hala Doğa ile yakın arkadaşlardı, değil mi?

Cansu Ece AYTAÇ 9 Fen A

DEĞİŞİM

Cengiz Bey Doğa'yı bir sigorta şirketinde sunum yapmaya göndermişti. Doğa heyecanlıydı, sonunda o hastayken Alev'in ona attığı gollere bir son verip kendi gol atacaktı hem yeni yer demek yeni resim demekti. Facebook'ta uzun zamandır yeni ve ilginç bir şeyler paylaşmıyordu. Bu sunum Doğa'ya iyi gelecekti. Doğa bu mutlu haberden sonra eve gitti. Annesine hızlıca bir öpücük kondurup olayları anlattı. Annesi kızının hastalığından bu kadar çabuk sahalara atılmasını onaylamıyordu ama Doğa'yı bu kadar mutlu görünce kendini ona bir şey olmayacağına ikna etmeye başladı. Doğa yokken o da ablasında kalırdı. Bu hafta hiç gitmemişti sonuçta ... Doğa kıyafet dolabını açtı ve karıştırmaya başladı. Dolabın içindeki hiçbir şey sigorta şirketinde çekilme olasılığı olan fotoğraflara uymadığını fark edip alışveriş merkezine gitmeye karar verdi hem Burcu'yu da çağırıp bu geziyi ballandıra sulandıra anlatabilecekti. Burcu yine her zamanki gibi geç kalmıştı. O kadar alışveriş yaptılar ki Burcu ve Doğa renk renk poşetlerin arasında kaybolmuştu. Alışverişten sonra renk renk poşetleri cipin bagajına atmışlardı. Bir anda poşetler buruşmuş ve unutulmuştu. Alışveriş merkezinin içindeki en lüks restoranda gitmeye karar vermişlerdi. Doğa, Burcu'nun konuştuğu sırada onun biraz kilo aldığını fark edip sevinmişti. Sonra bir anda gözleri kendi tabağına kaydı, bu kadar çok şeyi yerse sigorta şirketine olan sunumunda şişman gözükebilirdi. Her zamanki gibi Doğa tabanın yarısını bıraktı. Konuşma sırası şimdi Doğa'daydı; Burcu'nun dertlerini, ailesi ile sorunları dinlemişti. Doğa yapılacak olan yurt dışındaki sunumu anlattı ama anlatırken sanki uzay yolculuğu gibi öve öve bitiremedi. Burcu'nun yüzündeki kıskançlık fark edilmeyecek gibi değildi. Doğa sevindi. Burcu Doğa'ya iyi yolculuklar dileyip ayrıldılar. Doğa eve gittiğinde saatin ne kadar geç olduğunu fark edip hızlıca eşya toparlamaya başladı. Yeni aldığı kıyafetlerin daha etiketini çıkarmadan ona olmayacağını fark edip bir kenara attı. Bu atılan kıyafetler Fifi için iyi haberdi çünkü evde hiç kimse onunla tam olarak ilgilenmediği için en azından bu kıyafetlere sarılınca kendini sevgi görmüş hissediyordu. Valizini toplayan Doğa hızlıca dilsiz uşağına yolculukta ne giyeceğini koyup yattı. Sabah erken kalktı, saçını fön çekti, lenslerini taktı, annesine ve Fifi'ye veda öpücüğü verip gönderilen arabaya bindi. Vardığında sigorta şirketi çalışanlar tarafından sanki bir kralmışçasına davranıldı. Doğa yol yorgunluğunu atsın diye sunum yarın yapılmaya karar verdi. Doğa bir anda hatırladı, Cengiz Bey ona kalacağı yer hakkında hiçbir bilgi vermemişti. Uçak biletinin sigorta tarafından ayarlanacağını söylemişti o kadar. Doğa belki sigorta şirketi kalacağım yeri ayarlamıştır umuduyla sigorta şirketinin patronuna gitti. Sigorta şirketinin başındaki kişi Doğa'ya kalacağı yerin şirkete çalışan kişilerin bir tanesinin evi olduğunu söyledi ve Doğa'yı Gregor Samsa ile tanıştırdı. Doğa ve Gregor Samsa hiç konuşmadan eve yürüme başladılar. Gregor bu sırada neden Doğa'nın onların evinde kalacağını düşünüyordu. Bir anda umutlanıp belki Doğa'yı iyi bir şekilde ağırlarlarsa sigorta şirketinin ailesinin borçlarını daha hızlı kapatacağını düşündü. Bu arada Doğa şehrin güzelim manzarasını izlemek yerine Samsa'nın eski ve tozlu kıyafetlerine odaklanmıştı. Doğa bir anda kaçmak istedi, böyle giyinene birinin evi nasıldır acaba diye düşüncelere daldı. Sonunda eve varıp derin düşüncelerinden kurtulan Doğa ve Gregor Samsa, zili çaldı. Açan annesiydi. Annesi kapıyı açınca oğlunu güzel ve süslü bir kızla beklemiyordu çünkü oğlunu bu kıza yakıştıramamıştı. Oğlu çirkin ve içine kapanıktı ama yine de bir anda sevindi çünkü oğlu bu kadar güzel giyinen bir kızla evlenecekse kızın parası ile sonunda bu evden çıkıp daha iyi bir yerde yaşayabilirlerdi. Gregor Samsa, Doğa'yı annesi ile tanıştırıp sigorta şirketindeki bir sunum için geldiğini söyleyince annesinin tüm hayalleri tuzla buz oldu. Boş oda olmadığı için Doğa'ya Gregor'un odası verilecekti, Gregor'da salondaki koltukta uyuyacaktı. Gregor Samsa'nın babası Doğa'nın sigorta şirketi için geldiğini öğrenince kalkıp en şık gömleğini giydi. Gretha, Doğa ile tanışınca Doğa'dan gözünü alamadı. Bir kişinin bu kadar parlak ve süslü olacağını asla tahmin edemezdi. Samsa ailesi Doğa'nın yanında kömür gibi kalıyordu. Yemekler hazırlandı, masa kuruldu. Yemek sırasında Grego kardeşinden keman çalmasını istedi. Yemekler keman sesi ve ucuz şarap eşiğinde yendi. Her şey için teşekkür eden Doğa yatmaya gitti. Gregor'un odasında bir anda kendini duvardaki tren saati posterlerinde alamadı. Bir anda düşündü biri bu kadar monoton bir hayat yaşayabilir mi diye. Sunum günün geldi çattı. Doğa her zamanki gibi kalktı, fön çekecekti ki kurutma makinesinin olmadığını fark etti. Morali bozuldu ama yapacak bir şey yoktu. Gregor Samsa ve Doğa hazırlandı, evden çıkmaya hazırlardı. Doğa kapının önünde bekliyordu, Samsa 'da Doğa'nın ne için beklediğini anlamamasına rağmen onun daha çok parası var diye ona uymuştu. En sonunda Doğa dayanamayıp, "Arabanı getirmeyecek misin?" diye sordu. Gregor şaşırmıştı.

"Araba mı? Benim arabam yok, arabayı geç ehliyetim bile yok."

"O zaman işe nasıl gidiyorsun?"

"Trenle"

Doğa şaşırmıştı. Nasıl bir insanın arabası olmazdı. Kızgın bir şekilde Samsa'ya karşılık verdi.

"Ben trene binmem, taksi ile gideceğim."
"Taksi ile gidersen sunuma yetişemezsin. Hem taksi o yollardan gidemez çünkü daha asfalt dökülmedi."
Doğa kaderine razı olmuştu. Trenle gidecekti. Sunum her zamanki gibi dikkatli bir şekilde dinlenmiş ve "thank you" yazılı bir slaytla bitmişti. Herkes Doğa ile el sıkışmış ve elbisesini çok beğendiğini söylemişlerdi. Doğa beklediği gibi fotoğraf çekilmemişti ama yine de mutluydu. Artık en sevdiği elbisesi bu olmuştu, hatırladığı kadarıyla diğer elbiseleri hiç bu kadar çok beğeni toplamamıştı. Sigorta şirketi Gregor Samsa'yı Doğa'yı gezdirmek üzere görevlendirmişti. Karnı acıkan Doğa köşedeki bir kafede Gregor ile oturmaya başlamıştı. Gregor'un ağzını bıçak açmıyordu. Çantasından elektronik sigarasını çıkartacaktı ki şarjının bittiğini fark etti. Canı sıkılmıştı Doğa'nın, sonra aklına bir fikir gelmişti: Gregor'a High Project' in ışıklı koridorlarını ve havadar odasını anlatacaktı çünkü şu an Doğa'nın morali düzeltebilecek tek şey birinin ona hayran bakışlarıydı. Doğa anlatmaya başladı, öve öve. Çalıştığı şirketi sanki kongre binası gibi anlattı. Bu kadar abartmanın sonunda bile Gregor hayran hayran Doğa'ya bakmadı ama bir şey söyledi:
-Bu kadar övdüğüne göre işini çok seviyor olmalısın, hem buralara kadar patronun için geldin. İyi en azından sevdiğin bir patronun ve işin var.
Doğa düşündü. Gerçekten işini seviyor muydu yoksa orada binasını mı seviyordu. Bu konuşma üzerine kahveler içilirken başka hiçbir keş konuşulmadı. İkisi de şehrin sesi eşliğinde kahve içtiler. Doğa'nın canı sıkılıp Facebook'u açtı, karşısına "Zengin olsaydınız ne yapardınız?" diye tipik bir soru çıktı. Doğa Gregor'un ne yapacağını merak etti. Bu kadar sıkıcı bir insan parayla ne yapabilirdi ki. En sonunda tahminleri bırakıp sormaya karar verdi. Gregor'un cevabı:
-Ne mi yapardım? İlk olarak kız kardeşimi istediği okula gönderirdim, sigorta şirketine olan borcu öder ve oradan ayrılırdım. Bir insan daha ne ister ki?
Doğa bu cevaba şaşırmıştı. Bunu sorduğu herkesin cevabı ev, araba gibi şeylerdi. Kendi de düşündü, düşünmekten başı ağrıdı. Şehir turu bittikten sonra Doğa kendini çok yorgun hisseti. Gecenin bir vakti gülme seslerinde kalktı. Gregor'un annesi ve kız kardeşi bir dergiye bakıp gülüyorlardı. Doğa düşündü, neden o ve annesi hiç gülmüyordu. Hepsi babası yüzündendi o ve annesi ayrılmasaydı belki hep birlikte gülerlerdi. Bu ihtimali düşüncenin olanaksızlığı Doğa'nın yüzüne sert bir şekilde çarptı. En son ne zaman gülmüştü. Hatırlayamadı. Şimdi anne ve kızın ağzını bantlamak, gülmesine son vermek istiyordu çünkü o gülme ve mutluluk kendisinde yoktu. Bir bakıma onda da mutluluk vardı ama bu kadar saf değildi, sanki biri onun mutluluğunu taktığı lensler gibi yapmıştı. Mutlu olunması gerektiği zaman mutlu gözüküyordu. Zaten görünüş her şeyiydi. Doğa yine uyumayı denedi ama başarısız oldu. Bu sefer dışarıya çıkmaya karar verdi, belki temiz hava uykusunu getirirdi. Dışarı çıkınca bir anda Gregor Samsa ile karşılaştı. Samsa, kapının basamağında oturmuş yıldızları seyrediyordu. Doğa'nın geldiğini fark ettiği anda başını aşağıya indirdi. Samsa, Doğa'ya:
- Uyuyamadın mı?
- Evet
Doğa yıldızlara bakmaya başladı, normalde hiç gökyüzüne bakmayan Doğa ilk defa gök yüzüne bakıyordu. Yıldızların ışıltısı adeta onu çekiyordu. Doğa Gregor'a sordu:
- Yıldızlarda neyi güzel buluyorsun?
- Yıldızlar hiç kimseyi ayrım yapmadan severler, herkes onların ışığından yararlanamaz ama yararlananlar en büyük hazineye sahiptir.
- Gregor, sen yıldızlarda yaşamak ister miydin?
- Evet ama yapamam. Birinin ailemle ilgilenmesi lazım o kişi de benim ama en azından yıldızları istediğim kadar izleyebiliyorum, beni olduğum gibi kabul ediyorlar. Doğa peki sen yıldızda yaşamak ister miydin?
Gregor Samsa bu sorunun cevabını hiçbir şekilde alamadı, Doğa soruyu cevaplamadan yatağa kaçtı. Gregor'un istemediği bir hayatı vardı. Peki Doğa'nın? Doğa'da mı hayat tarafından zincirlenmişti. Gregor'un zincirleri siyah ve metalden yapılmıştı ama Doğa'nın zincirleri şeffaf ve camdan yapılmıştı. Doğa istese zincirlerini koparabilecekti ama koparmak için önce fark etmesi lazımdı. Doğa'nın artık son günüydü. Buradan evine dönüp ev, plaza, alışveriş merkezi üçgenine geri dönmesi lazımdı ama ilk defa istemiyordu. Seyahati boyunca Facebook'a fotoğraf koymadığını fark etti. Düşündü eğer Facebook'a baktığı kadar yıldızlara baksa daha mı mutlu olurdu? Cevabın ne kadar inkâr etse de evet olduğunu fark edip Facebook'u kapattı. Bir anda kendini rahatlamış hisseti. Gregor'un hayatına bakıp onun nasıl herkes tarafından sanki bir böcek gibi görüldüğünü fark etti ama aslında Gregor, Doğa'dan daha mutluydu çünkü onun yıldızları vardı.
Doğa bu sefer havalimanına özel araçla değil trenle gitmek istedi.
Gregor Doğa'ya mutlu bir şekilde bakarak trenin yolunu tutular.
Doğa'nın zincirleri artık kırılmaya başlıyordu. Doğa özgür olacaktı, olması gerektiği gibi.

Sanem KILIÇ 9 And A

Delirmelik Bir Gün

Yelkovan ve akrebin sonsuz kovalamacası sürerken Kerem düşüncelere dalmıştı. Saniyelerden kurtulduğunu düşünmüştü Kerem ama akrep ve yelkovana takılmıştı. Onlardan kaçma fırsatına erişemeden Kerem, düşüncelerine çoktan yenilmişti. Etrafında alışmış olduğu sesler ve beyaz duvarlar vardı. Bu beyaz duvarlar çoğunluğa göre normal birer duvar olsa da Kerem, bu duvarların üstüne geldiğini ve beyaz renklerini kendisine de bulaştırdığını düşünüyordu. Sahi, acaba duvarların kendisine beyazlıklarını bulaştırması onu bu dünyadan yavaş yavaş siliyor ve görünmez hâle gelinceye kadar beyazlara mı boyuyordu? Etrafındaki herkesin onu yok saymasının sebebi de bu olsa gerekti. Kerem, ellerini başına yaslamış ve dinmeyecek gibi olan baş ağrısından bir an önce kurtulmayı dilemişti. Dilekleri pek gerçekleşmezdi. Sandalyeden kalkmış, gözlerini her yerini ezbere bildiği odada acele etmeden gezdirmişti.

"Deli!"

Duyduğu sesin kime ait olduğunu kestiremedi, diğer odalardan birinden geldiğini düşündü. Yaklaşmış olduğu kapıyı inceledi. Kapının üstünde dökülmüş yemek sosları dışında bir kirlilik gözükmüyordu ama yıllar geçtiğinden olsa gerek beyaz kapı biraz sararmıştı tıpkı kendisinin hayat sayfalarının sarı rengi gibi. "Olsun," diye düşündü Kerem, "Belki de bazen sararmış sayfalardan kurtulmak gerekirdi, bu kapıdan da kurtulmanın gerektiği gibi." İçinde neler sakladığı belli olmayan sarı bir kapı bile düşüncelerine hız katıyordu, yetişemiyordu. Belki de belliydi kapının ardındakiler de görmezden gelmişti o an Kerem.

Kapıyı açıp içeri girdiğinde ona "Deli!" diye seslenen kişinin odasına geldiğini anlamıştı. Odadaki adam yerde bağdaş kurmuş, sırtını duvara yaslamıştı. Huzurlu görünüyordu. Hatta öyle ki Kerem bile bu adamı ilk defa bu kadar huzurlu görüyordu. Oturan adamın sakinliğine anlam veremezken karşısına aynı şekilde oturduğu sırada aklındaki sorunun sesleri, kelimelere dönüşmüştü ve ağzından firar etmişti.

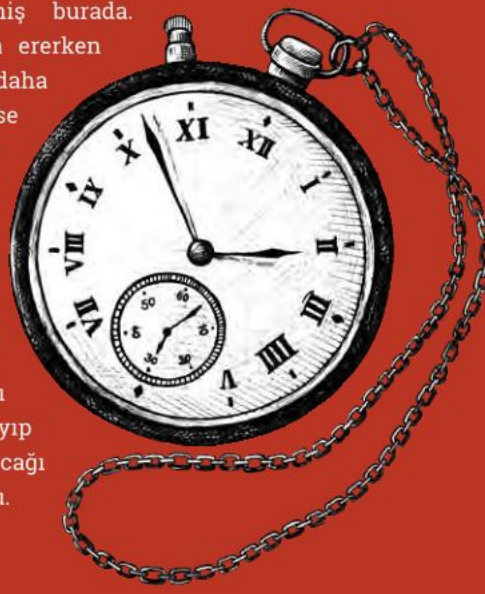
"Neden bana deli dediniz?"

Adam uzun bir kahkaha atmış, "Sizden âlâ deli mi var burada? Kendime mi deseydim?" diye sormuştu. Kerem duydukları üzerine bir cama bir elindeki hap kabına baktı. Doğruyu mu söylüyordu? Hapların bulunduğu kabı yanına bıraktı. Bir elini, diğerine kenetleyip bağdaş kurduğu bacaklarının üzerine koydu. Gözlerini adama dikti ama adam gözlerini kapamıştı.

"Benden âlâ deli yoksa sen kimsin?"

"Ben doktorunum, bilmiyor musun?"

"Madem doktorumsunuz beni tedavi edin Doktor Bey."
"Ben seni nasıl tedavi edeyim? Sen kafandaki kurtlar yüzünden bitmişsin veya kendi kendini bitirmişsin."
"Doktorlar, hastaları iyileştirmez mi?"
"Her zaman değil."
"Ne demek her zaman değil?"
"Kardeşimi iyileştirmediler."
"Bu kadar mı?"
"Daha ne olsun? Deli misin?"
"Olayların nasıl geliştiğini merak ettiğim için öyle dedim."
"Olaylar mı? Olaylar... Kardeşimi kurtaramadılar işte. Gözümün önünde fişini çektiler. Senin kardeşinin fişini çektiler mi hiç?"
Kerem bir an kardeşinin olmadığını söylemek için ağzını açmıştı ki bu sorunun sorulmasının sebebinin o olmadığını anladı. Hatta Kerem'e göre bu bir soru bile değildi düşündüğünde. Sadece bu acıyı kendisinin yaşadığını düşünen birinin serzenişiydi. İkisi de sessizliğini korudu. Bahçeden gelen yüksek ses ile ikili aynı anda kapıya baktı. Pencereler dışarıyı gösteremeyecek kadar kirliydi. Bu yüzdendi gözlerinin direkt kapıya çevrilmesi. Kerem ayaklandığı sırada huzurla oturan adam kahkaha atmaya başlamıştı. Ortada eğlenilecek bir şey yokken bu adamın gülmesi Kerem'in baş ağrısını arttırmaya ve sinirlenmesine yetiyordu. Ne olduğunu merak ettiği için odadan bahçeye doğru adımlamaya başladı.
Bahçede diğer hastalar da yer alıyordu. O sırada Kerem, götürülen hastayı gördü. Kadın, çığlıklar atıyor ve çırpınmaları durmuyordu. Kerem, hasta ile göz göze geldiği anda bir şeylerin onu rahatsız hissettirdiğini fark etti. Baş ağrısına hızlanan kalp atışları eşlik etmeye başlamıştı. Kadın, binanın içine sokulduğu anda bahçede bir ölüm sessizliği hâkim oldu. Sanki herkes anlaşmış gibi susmuştu ancak bu suskunluk çok da uzun sürmeden bozuldu. Sonuçta bahçeye çıkma saatleri kısıtlıydı ve bunun tadını çıkarmak istiyorlardı. Kerem, ağacın altında otururken arkasını dönmüş adamı görünce ne yaptığını merak ederek onun yanına ilerledi.
"Ne yapıyorsunuz?" diye sevecen bir sesle sormuştu. Kerem, buraya geldiğinden beri sürekli birileriyle konuşma ihtiyacı hissediyordu. Aksi hâlde delirecekmiş gibi huzursuz bir his etrafını çevreleyeli ise sadece birkaç hafta oluyordu. Bu hissi yenmek çok zor geliyordu. Artık kötü hislere teslim olmak istiyordu.
"Ben mi?" diyen adamla Kerem şaşkın bakışlarını saklayarak dudaklarını ısırmıştı. Başka birini görmemişti ki burada.
"Sizden başkası var mı efendim?"
"Arkadaşım yanımda oturuyor. Onu görmediniz mi?"
Kerem ağacın etrafına da göz attı ama kimseyi göremedi. Yine de bozuntuya vermeden gülümsemiş ve "Şimdi gördüm, kusura bakmayın." demişti.
"Boyu kısa olduğu için görmemişsinizdir." dedi adam da yüzündeki eğlenen ifadesiyle. Kerem de onayladı, öyle olmalıydı.
Ancak aslında hiçbir şey normal değildi. Ne odadaki adam doktordu ne de bahçedeki adamın bahsettiği arkadaşını kısa olmasından dolayı görememişti. Hatta Kerem hasta bile değildi. Baş ağrısı artık kulağında bir çınlamaya sebep olurken boğuk bir şekilde birinin ona seslendiğini hissediyordu.
"Doktor! Doktor!"
Bir anda kapalı gözlerini aralayınca kendisini sarsan hemşireyi gördü. Telaşlı ifadesi yüzünde yer edinmişti. Kerem boğazını temizlerken iyi olduğu hakkında bir şeyler mırıldanmış ve oturduğu sandalyeden ayaklanmıştı.
"İlgilenmeniz gerek bir hasta var."
"Geliyorum." derken ayaklanmış ve sabah uğradığı odaya tekrar dönmüştü.
"Merhaba deli."
"Ben senin doktorunum."
"Hayır, ben sizin doktorunuzum."
Kerem, kendi kendini telkin ederken doktor olduğunu unutmamaya çalışıyordu. İçinden sürekli kendisine doktor olduğunu hatırlatırken bir anda komik bir şey olmuş gibi kahkahalar atmaya başlamıştı. Kahkahası öyle içtendi ki artık gözünden yaşlar boşalmaya başlamıştı. Kafasını iki yana sallayarak kendine gelmeye çalışsa da başarısız oldu. İçeride oturan hastanın da yüzündeki huzur kaybolmuştu.
Herkesin ona deli dediği bu yerde Kerem, aylar sonunda gerçekten delirmişti. Meğer doktorlar da delirirmiş burada. Gün yavaş yavaş sona ererken hastanenin bir hastası daha olmuştu. Yelkovan ise akrebe baya bir tur bindirmişti. Günün sonunda Kerem'in yenilebileceği düşünceleri kalmamıştı. Delirmelik olan bu günde Kerem çalıştığı bu ortama dayanamayıp meslektaşlarının uğraşacağı hastalardan biri olmuştu.

İkra Sude KURT 10 Fen A

GELECEĞE DÖNÜŞÜM

Gregor Samsa bir sabah uyandı ve kendini bir böcek olarak deniz kenarında bir bankta otururken buldu. Hemen çevresine bakındı, kendisinin böcek oluşuna mı şaşırsın, yoksa ortamın garipliğine mi, hiç emin değildi. Hayatında daha önce görmediği şekilde ve sayıda arabalar, hayatında gördüğü en yüksek binalar ve devasa köprüler. Burası hiç de onun yaşadığı yerlere benzemiyordu. Sanki gelecekten bir yer gibiydi. Yolun ortasında devasa bir böcek olarak durması ve bulunduğu bu garip yer dışında kendini gayet iyi hissediyordu. Geçen seferin aksine vücudunu daha rahat kontrol edebiliyordu. Sahi, geçen sefer ne zamandı? Onu bile hatırlamıyordu Samsa. Sadece işe yetişmesi gerektiğinin farkındaydı ve saatin kaç olduğunu bilmiyordu. Belki de çoktan geç kalmıştı. İnsanlara saat ve bulunduğu yerin neresi olduğunu sormaya başladı ama kimse onu görmüyordu. İnsanlar onu görmezden geliyor gibiydi. Kendini bu mekanikliğin içinde bitap düşmüş ve yorgun hissetmeye başlayan Gregor, tam bir şeyler yemek üzere ve bir yerden saati öğrenmeye doğru giderken bir kişiyle göz göze geldi. Diğer hiç kimse onu görmemesine karşın o kadın, kendisini görmüştü. Kadın oldukça şaşkın şekilde bakıyordu. Gregor şansını denemek istedi, kadının yanına gitti. Saati ve bulunduğu yerin neresi olduğunu sordu. Kadın ona hala aynı şekilde bakmaya devam ediyordu. Sonunda karşısında gördüğü böceğin de konuşabildiğini fark etti ve ona cevap verdi. Saat 17.00'ydi ve burası İstanbul'du. Gregor Samsa şaşkınlığını gizleyemedi. İstanbul, gördüğü fotoğraflarda hiç de böyle görünmüyordu. Uçsuz bucaksız 3 köprü ufukta sırayla dizilmişlerdi. Her yerde betonarme yapılar boy gösteriyordu. Gregor Samsa hayatında hiç böyle bir yer görmemişti. Arabalar da sayıca çok fazla ve fena şekilde hızlıydı ve insanların bu hızlar karşısında nasıl bu kadar rahat davranabildikleri onu hayrete düşürdü. Kadın artık onun yanında biraz daha doğal davranmaya ve onu incelemeye başlamıştı. Bu durum, zaten şu anki bedeninden rahatsızlık duyan Gregor'un hiç hoşuna gitmemişti. Kadın ona çocuksu bir tavırla, "Merhaba, ben Doğa. Senin adın ne?" diye sordu. Gregor bu muamele karşısında şaşkına dönmüştü ama duygularını gizledi ve ona kendini tanıttı.

Doğa ile bir banka oturup kendi hayat hikayelerinden bahsettiler. Gregor 1915'te bir gece yatağına yattığını ve uyandığında kendini burada bulduğundan bahsetti. Daha önceki hayatında çalıştığı işten ve hayat koşullarından söz etti. Doğa, Gregor'un anlattıkları karşısında hayrete düşmüştü. Demek böceğe dönüşen bu adam geçmişten 2023 yılına gelmişti. Bu aynı zamanda muhteşem, hem de dehşet verici bir şeydi. Doğa da ona kendini tanıttı. Avm-Ev-Plaza üçgeninden ibaret yaşamından bahsetti. Tabi ilk önce bunların ne olduğunu da anlatmak zorunda kaldı Doğa. Neyse ki tarih bilgisi biraz vardı ve ona bu yıla kadar neler olduğunu anlattı. 1. Dünya Savaşında ne olup bittiğini, Türkiye'nin Osmanlı yerine kuruluşunun ve Avusturya-Macaristan imparatorluğunun yıkılışından bahsetti. Bu gelişmeler Samsa'yı şoka uğratmıştı. İşin daha da garip olan kısmına gelecek olursak, kimse Samsa'yı göremiyordu. Onu sadece Doğa görebiliyordu ve bu sayede Samsa, Doğa'nın yanında her yere gitmeye başladı.

Doğa'nın işine, Doğa'nın evine Doğa'yla gitti. Gördüğü her şey karşısında şaşkına dönen Samsa, kısa sürede bilgisayar kullanmayı öğrendi. Modern hayatın merkezi olan internete giriş yaptı. Okudukları karşısında dünyası başına yıkılıp sık sık hayrete düştü. Doğa giderek Samsa ile daha çok ilgilenmeye başladı. Herkes Doğa'nın neden tek başına geceleri iş yerinde kaldığını merak ediyor, tek başında karanlıkta oturmasından şüpheleniyordu. Oysa sadece Doğa Samsa'yı görebiliyordu. Sevgilisi Onur bile Doğa'nın bu davranışlarından sıkılmaya başlamıştı ve onunla bu konu hakkında konuştu. Onur, Doğa'ya doktora gitmesini söyleyerek ona öfkelendi. Onunla bu saçma hayalleri yüzünden ilgilenmiyordu Doğa. Onur, Doğa'dan ayrıldı ve Doğa kalbinden bir parçanın koptuğunu hissetti. O gece evine mutsuz bir şekilde döndü ve olanları Samsa'ya anlattı. O sırada odasına annesi geldi ve kiminle konuştuğunu sordu. Kızının son zamanlardaki davranışlarından pek hoşnut olmayan annesi için artık bu son damla olmuştu. Doğa'ya en kısa zamanda onun için bir psikolojik desteğe başvuracağını söyleyerek odadan ayrıldı. Doğa kendini hiç iyi hissetmiyordu ve artık Gregor'un onu yok etmeye başladığını fark etmişti. Gregor Samsa gerçek değildi ve onun kariyerini ve sosyal hayatını yok etmesine izin veremezdi. Gregor ile konuşmama kararı aldı.

Gregor modern hayatın yozlaşmışlığından ve yapaylığından çoktan iğrenmeye başlamıştı. Aradan haftalar geçmişti ve hala bu pis yerdeydi. İnsanların yapay hayatlarından üzerine daha önce tarif edemediği bir duygu çökmüştü. Zaten değersizlik duygusuyla baş eden Gregor'un üstüne bu duygu çok ağır gelmişti ve dünyanın yaşamaya değecek bir yer olup olmadığı konusunda kendi içinde çok ağır bir ruhsal çatışmaya girmişti. Oysaki Doğa için bu durum son derece normaldi. Artık Samsa ile konuşmayan Doğa, tüm odağını işine ayırmıştı. Gregor işin önemini anlayabiliyordu. Haftalardır işine gidemediğine de üzülüyordu. Ev özlemi ya da aile özlemi yerine işine özlem duyuyordu. Patronunun o geri dönünce vereceği tepkilerden hala çok korkuyor ve nasıl bunu telafi edeceğini düşünüyordu. Gregor'un asıl anlayamadığı ve yadırgadığı durum şuydu. İnsanlar işlerini severek değil birbirlerini yok etmek için yapıyorlardı. Herkes ebedi bir yarış içinde birbirinin kaybetmesini istiyordu. Modern hayatın rekabetiyle tanışmıştı Gregor. Gregor'un aksine Doğa bu rekabetin vücut bulmuş haliydi. Bu rekabette her zaman aktifti ve her zaman Alev'den önce olmalıydı. Ancak bu rekabeti bir gün kaybettiğini hissetti Doğa. Vücudu kötüleşmeye başlamıştı ve artık Cengiz Bey, Alev'i Doğa'dan daha önde tutuyor ve ona daha fazla iş veriyordu. Doğa'nın son zamanlardaki davranışlarının bu durumda büyük bir etkisi vardı. Doğa, Gregor'a çok sinirliydi. İçinden çığlık atmak geliyordu. Eve döndü ve aynaya bakarken dayanamayıp aynayı parçaladı. Artık Gregor'un da Doğa'nın da bu hayattan bir umudu kalmamıştı. Gregor modern hayatın rekabetinden ve kendinde gördüğü değersizlikten, Doğa da kendine gördüğü yetersizlik ve rekabetten geri kalma duygusuyla kendini yiyip bitirmişti. İkisinin de sebepleri hem çok farklı hem de çok benzerdi. İkisinin de ortak noktası birçoğumuz gibi yetersiz hissetmeleriydi. Doğa domuz kumbaraya uzandı. Gregor ne olacağını anlamıştı. Son kez bir şeyler düşündü ve ikisi de hapları alıp gözlerini son bir kez kapattılar. Kafka yatağından soluklanarak kalktı. Saate baktı. Sabaha karşı dört. Muhteşem bir rüya görmüştü. Kalktı, masasına oturdu. Gregor Samsa'nın son bir hikâyeyi daha hak ettiğini düşündü. Şu an bu yazdıklarını kimse anlamayacak ve ona değer vermeyecekti ancak gelecekte bu yazdıklarını herkes hayretler içinde okuyacaktı. Kafka başlığı attı: "Geleceğe Dönüşüm".

Ufuk Tunay YILDIZ 9 Fen B

ŞİİR

Beyazlarda

Gözlerimin önünden geçen küçük bir kuştun
Şaşırdım, yaşanan onca şeyi ne çabuk unuttun?
Sensizliğe sadece ben değil bütün sevgim şaşırmıştı
Bilmiyordum, nasıl nefes alacağımı unutmuştum

Paranoyak olmuştum ne yapacağımı unutturdun
Keşke bende ben de unutsam, yapamıyorum
Kalbimin ritmini bozdun
Yapamıyor kalbim sevdiğim insanı ölsemde
unutamıyorum

Mezarımda küçük bir serçe var
Her sabah gelir ve öter
Kış geldi gitti yine beyaza bürüdü bedenimi kar
Her kış tekrar tekrar ölüyorum

Bedenime sardıkları kefen yetmiyor mezarıma da
sarıyorlar
O küçük serçeyi özlüyorum ötüşünün bedenimi
sarmasını
Keşke ben de unutsam yapamıyorum
Ben her kış tekrar tekrar ölüyorum

Yapamaz hiçbir kalp taş değilse, unutamaz
Yaz olsa da gelse serçem hiç gitmeyecek gibi
Ben ölü kalırım toprağın altında ama gelmesin yaz
Gözümün önünden geçtin ve gittin serçem gibi

Ama anladım neden sen gittiğinde geliyordu kış
Çünkü senin sıcaklığındı benim damarlarımdaki akış
Kalbimin atmasını sağlayan o bakış
Beyazlarda da yaşatsın beni

Serra Semerci 9 And C

Eksik

Gün öylece eksiliyordu bugün
Neden diye sormadan
Niye olduğunu bilmeden
Nasılsın bile demeden eksiliyordu yine
Yoksun hissediyordu
Bol paylaşımlı hiç kazanmalı
Her şey kaybettiği yerden başlıyordu
Mülksüz kimsesiz ama paylaşarak

Şimdi insan belki de bu kadar yakın olmalı dünyaya
diye düşünüyordu
Uzaklık iyidir diyordu
İnsan uzak uzak baktığında yakınlaşıyordu semaya
O zaman belki de paylaşmak güzeldi uzaktan
Evet, uzaktan da güzeldi.

Arda BOZACIYAN 9 And C

Prometheus

Yarattı insanlığı kilden
Verdi ateşi onlara
Bilgiyi, medeniyeti
Belası olsa da tüm bunlar
Yılmadı koşmaktan
Doğru bulduklarının peşinden
Başkaldırdı
Bilmesine rağmen sonuçlarını
Korkmadı tanrıların tanrısından
Vuruldu zincirlere
Tabi tutuldu cezaya
Bir kartalın vereceği acıya
Her gün yaşanacak
Kaçışı olmayan
Bu esir hayatına
Direndi sonuna kadar
Görünce acıyı yalvarmadı
Pişman olmadı yaptıklarından
Kanıtladı kendisini
Ondan daha üstün olduğunu
Aklın güçten üstün olduğunu
Gücün ne kadar uğraşırsa uğraşsın
Aklı asla yenemeyeceğini

Perihan Oya ŞENGÜL 10 Fen A

Bostan Korkuluğu

Bir bostan korkuluğu gibi
Yalnız ve amaçsız
Gelen kargalar tarafından eşilen
Her darbede yere düşmemek için direnen
Bu acınası varlık
Kaçabilir mi kaderinden
Durduğu yerden, başına gelenlerden
Kimin suçuydu peki onun sonu
Kaderi miydi bu yoksa onu oraya dikenin suçu
muydu
Yoksa eceline susayıp o mu istemişti
Sonunu bilmeden güzel hayaller kurarak
Ne kadar sürdü bu hayallerin saçmalığını
anlaması
Kargalar üstünü eşelerken pişman mıydı
başına aldığı beladan

Perihan Oya ŞENGÜL 10 Fen A

İlan-ı Aşk

Bugün de sana yazıyorum sevgili,
Erişemeyeceğim gerçeği ile
Yine seni hayal ediyorum, yine
Beklemekten yorulmuş şu bedenimle

Ancak, yolunda yorgunluk da çekilir.
Ben o gemiyi bekliyorum daima,
Belki içinden de sen inersin diye.
Ben gelmeyecek olanı gözlüyorum.

Dememiş miydim ben, benle ya da bensiz
Mutlu olunuz mutlu kalınız, diye
Ah, sizin o gülüşünüz yok mu beyim
En mutlu insan yapıyor bur'da beni

Önceliklerin var senin, anlıyorum
Ben onlardan biri olmak istiyorum.
Önceliğimin önceliği olmak mı,
Bu hayalimi gerçekleştirir misin?

Hiç görmeyeceksin bu şiirlerimi
Hiç okumayacaksın hissettiğimi
Belki de anlamayacaksın hiçbir an
Ama ben köşemde yine seveceğim

Ben yazsam da duymayacaksınız bayım
Sessiz bağ'rışımın muhatabı benim.
Bağırdığım gecelerde beyefendi,
Uykunuzdan da etmeyeyim sizleri.

Evrim KOŞAR 10 Fen A

Özgür Mü Diyorsun Kendine?

"Özgür mü diyorsun kendine?
Sana hükmeden düşünceni duymak isterim."
Demiş Nietzsche
Sorgularken "özgür" ne demek diye

Özgür mü diyorsun kendine?
Yok diye mi demir parmaklık?
Yok diye mi bilekte pranga?
Söylesene, özgür mü aklın?

Özgür mü diyorsun kendine?
Asker, şafak kaç, sayıldı mı?
Ne kadar kaldı özgürlüğe?
Tabii, özgürlük denirse

Özgür mü diyorsun kendine?
Korkudan düşünemediklerin,
Düşünmekten çekindiklerin...
Görmüyor musun tüm bunları?

İstediğini yapabilmek
Değildir özgür olabilmek.
İstemediğini yapmamak
Asıl özgür olabilmektir.
Demiş Rousseau

Özgür mü diyorsun kendine?
Anlatsana özgür ne demek.
Ruh mahkumsa beden nedir ki?
Özgür der misin ki kendine?

Evrim KOŞAR 10 Fen A

Deniz

Engin deniz,
sessiz, gizemli,
asırlardır süregelen,
bir suskunluk.
Medusa'nın yıkıldığı,
Cthulhu'nun uyandığı,
aptalların boğulduğu,
akıllı ve sinsilerin onları ittiği.

Ölümün yakınlığı,
türler ürpertici,
"medeniyetin" uzaklığı,
rahatsızlık verici.

Doğa Ana'ya yakınlık,
kurallara olan uzaklık,
asırlardır süregelen,
bir suskunluk.

Ali Sencer BÖLÜKBAŞ 9 Fen B

KARANLIĞIN UMUT PARÇASI

Ay'ı gösterdi bana,
Bir çocuğun kalbi.
Gülüşünün sıcaklığı vurdu tenime,
Ay'ı gördüm o gece gökyüzünde.

Umut doluydu bakışları,
Gözyaşımı kuruttu bir anda,
" Baksana." dedi bana,
" Karanlığı delen umuda baksana."

Hayal edin o çocuğun umut saçan gözlerini,
İnanç dolu kahkahasını hissedin ruhunuzda hadi.
İçinizdeki çocuğa kulak verin,
"Baksana umuda, okyanusun üstünde parlamakta."
Hadi, durmayın çevirin bakışlarınızı karanlığın umut parçasına.

Sude EVREN Hz Fen C

SOLAN GÜL

Arkadaşlık nedir? Kim bilir?
Değeri nedir? Nasıl değişir?
Değil midir bir antlaşma?
Tek yönlü yürümeyen bir şey sonuçta.

Yanında en rahat olduğun kişidir arkadaşın.
Her şeyi söyleyip anlattığın.
Ancak fazla rahatlık, söylenen her söz ile
Edebi anlaşmaya bile son getirilemez mi?

Yitirtiyormuş sürekliliğini, onu anladık.
Ciddi olmasa da kırıcı sözler...
Pişman olmak neye yarar,
Sulamazsan gülü en sonunda solar.

Ege YORULMAZ 10 Fen B

UNUTMAK

Unuttum bazı şeyleri
Misal; alın, kırmızı
Kelebeğin ömrünün bir gün olduğunu
Öpüp kokladığım
Koparmaya kıyamadığım gülün de
Bir gün solduğunu

Darıldım, kızdım
Lakin kızgınlığım
Bir gün yaşayan kelebeğe
Bir gün elbet solan güle değildi

Kendime kızdım
Nasıl unuturum diye
Söz verdim kendime
Bir daha asla unutmamak üzere

Zihnimin kara kutularına
En tenha mekanına sakladım her şeyi
Ne de olsa
Söz verdim ya !

Toplandı kara bulutlar birden
Başladı yağmur
Yağdı damlalar taş misali
Anlamadım neydi sebebi

Çaktı şimşekler
Kara kutunun üstüne
Kırmak istedi sanki
Kara kutuyu ama niye

Bir de baktım,kutudakiler
Ayaklandılar,koşşuyorlar
Benden kaçar gibiler
Arkalarına bile bakmıyorlar

Yine kızdım kendime
Ama nasıl unuttum diye değil,
Farkına varamadım diye
Çünkü aslında mesele unutmak değil
Unutulmakmış !

Sevag ÜÇKARDEŞ 9 Fen C

SÖYLEŞİ

4 Yazar 4 Kitap Okuma Atölyesi

Yazar Söyleşisi

Doğu Yücel

"Hayalleri gerçekleştirecek yeteneğim varsa bile bunun ne önemi var hayalsiz bir bedende? Varın bana hayalperest deyin. Hayallerin söndüğü bir dünyada bir hayalperest yaşayamaz."

ALKEV Lisesi 4 Yazar 4 Kitap Okuma Atölyesi öğrencileri ile birlikte Türk edebiyatının son dönemdeki önemli yazarlarından Doğu YÜCEL ile bir araya geldik. Yazarın "Düşler, Kâbuslar ve Gelecek Masalları" adlı eseri odağında Türk ve dünya edebiyatında büyülü gerçekçilik akımı, bilimkurgu ve fantastik dünya üzerine keyifli bir söyleşi gerçekleştirdik.

1 Merhaba Doğu Bey. İlk olarak sizi yazar yönünüzle tanımak isteriz. Bizlere yazarlık sürecinizden bahsederek yazmaya meraklı olan arkadaşlarımıza tavsiyelerde bulunabilir misiniz?

Annem yazar ve çevirmen olduğu için evimizde kocaman bir kütüphane vardı. Küçük yaşlarda okumaya olan merakım başlamıştı. Sonra okuduklarıma benzer bir şeyler çıkartabilir miyim diye denemelere giriştim. Bir şeyler yazıyordum ama yazdıklarımdan mutlu değildim. Birkaç tane kırılma noktası oldu. Bir gün okulumuza bir yazar geldi. Onunla bir röportaj yapıldı. Bir öğrenci, yazara hikayelerini tek seferde yazıp yazmadığını sordu. Yazar, hikayelerini en az üç kez yazdığını söyledi. Herkes şaşırdı tabii. Yazara nasıl kendine zaman yarattığını sordular. Yazar ise gece sadece beş saat uyuyup kendine zaman yarattığını söyledi. Bu, benim için ilk kırılma noktasıydı. Ondan sonra yazdıklarımı tekrar tekrar yazmaya başladım. Yazmaya meraklı olanlara, öykü veya roman yazmayı deneyen arkadaşlarımıza şöyle bir öneride bulunabilirim: Kendi yazdığın hikayeyi başka birine üç-dört cümlede sesli bir şekilde anlatın. Bu kuralın asıl adı "tek cümle kuralı"dır. Ben bunu kendim de yaşadım. "Okul" filmim çekilmeden önce filmin yapımcısı benimle tanıştı ve kitabımı sordu. Ben de bir cümlede "Bir çocuk var, kıza aşık, karşılık alamıyor ölüyor ve bir sene sonra hayaleti okula geri dönüyor." dedim. Ama ne olduğunu anlayamadım. Filmin yapımcısı Sinan ÇETİN bunu çok beğendi ve başrolde kimin olmasını istediğimi sordu, ben de söyledim ve saatler içinde bütün her şey hazırdı. Dünya klasiklerinin hepsinde tek cümle ile anlatabileceğin kilit bir kısım vardır. Yazmadan önce bu özü bulursanız hikayenin devamı gelecektir.

2 Eserlerinizde "büyülü gerçekçilik, fantastik dünya ve bilimkurgu" temalarının yoğun bir şekilde işlendiğini görüyoruz. Bu temaların işlenişinde ve yazarlık serüveninizde etkilendiğiniz yazarlar kimlerdir?

Bir gün kitapçıda bir kitap gördüm: Adı "On Beş Yaşında Kaptan" idi. Yazarı da Jules Verne'di. Bu kitaptan sonra Jules Verne'in diğer kitaplarını okudum ve bitmeyen yolculuk başladı. Jules Verne'i genelde büyülü gerçekçilik klasmanına almam, o daha çok bilim kurgudur. Jules Verne'den çok etkilendim açıkçası ilk sevdiğim yazar oydu. İlk idolüm diyebilirim kendisi için. Márquez gibi yazarları da çok okudum ama benim en çok etkilendiğim yazar Dino Buzzati oldu. Türkiye'de çok bilinmiyor ama büyülü gerçekçiliği en güzel yansıtan yazar bence o. Edebiyata, hayata ve kendi yazılarına olan bakış açısını çok seviyorum. Gabriel García Márquez'den çok yararlanmadım açıkçası. Dediğim gibi çoğunlukla Jules Verne, Dino Buzzati ve biraz da Stephan King'den yararlandım.

3 **Peki, "Düşler, Kâbuslar ve Gelecek Masalları" bu yolculuğun neresinde yer alıyor diyebiliriz?**

Bu kitap benim için özel bir kitap gerçekten. İlk kitabım. Buradaki öykülerimi eski hayatımdan derledim. Mesela "Aşk, Şeytan ve ÖYS Üçgeninde Bir Faust" benim ilk öykülerimdendir. Ben lisedeyken bir derginin editörüydüm ve insanlar hikayelerini koymam için bana geliyorlardı. Sonra bir gün ben neden kendi hikayemi koymuyorum dedim ve bu hikayeyi yazıp yayınladım. Derginin sayısı çıktıktan sonra üst sınıftan çocuklar gelip hikayemi çok beğendiklerini dile getirdiler ve sonunda onlarla arkadaş oldum. Bu olay sanırım her şeyi tetikleyen olaydı. "Ölü Sevgiliye Mektup"u şiir kulübünde yazmıştım sanırım. Ondan sonraki hikayeler ise üniversite hayatıma dayanıyor.

4 **Doğu Bey, eserdeki ilk öykünüz olan "Rüya Çocuk" isimli öykünüzde alarm sesiyle güne uyanıp rüya aleminden çıkan bir çocukla karşılaşıyoruz. Rüya metaforunun ve alarm sesinin öykü boyunca sık sık tekrar etmesini öykünün teması bağlamında nasıl değerlendirebiliriz?**

Uyanmamız gerekiyor alarm çalıyor ve uyanıyoruz, okula veya işe gidiyoruz. Hikayeyi yazdığım dönemlerde hafta sonu üniversiteye hazırlık için bir de dershaneye gidiyorduk. Hafta sonu da sabah erkenden uyanıyorduk. O alarm sesinden artık nefret etmeye başlamıştım. O zaman cep telefonu da yoktu, çok kötü çalan alarm saatleri vardı. "Zırrrr..!" diye bir alarm sesiyle uyanan ve genellikle de çok rüya gören biri olduğum için de rüyalarımı kesen o sesten nefret ediyordum. Biraz ona yönelik bir şey. Bu metafor orada direkt bir gencin uyanmak zorunda kalışı ile ilgili problemi dile getiriyor.

5 **Eserlerinizde günümüz dünyasından da izler görmekteyiz. Mesela "Ölümsüzlüğün Gıcık Sırrı" öyküsü korkunç bir distopik dünya sunuyor bizlere ve her şeye inanan, sorgulamadan uygulamaya geçen, düşünmeyen bir kitle ile karşılaşıyoruz bu öyküde. Değişen dünyada değişmeyen bazı olgular var. Bu öykü ekseninde, insanlığın gidişatı ve distopik dünya ile ilgili düşünceleriniz nelerdir?**

1998 yılında bir bilimkurgu öykü yarışmasına katıldım, bu öyküyü orada yazmıştım. Mansiyon ödülü almıştım. Nereden yola çıktım hatırlamıyorum ama günümüz de o zamanlardan farklı değil. Sürekli kandırılıyoruz ve bizi kandıranlar her seferinde aynı kozlarla kandırıyor: Birincisi; ölümsüzlük, ikincisi; gençlik, üçüncüsü; güzellik, dördüncüsü ise para. Hepsi ile insanoğlunu kandırmak çok kolay. 1998'de de bunlar çok farklı değildi. Bu hikayede bu durumu vurgulamak istemiştim. Bir uzaylı tarafından burnuna dokunmadığı takdirde ölümsüzlüğe kavuşacaklarına inanan insanlar maalesef hep vardı. Okumayan, sorgulamayan, olaylara ve durumlara bilinçli bir şekilde yaklaşmayan kitleler hep vardı hep de var olacaklar. Ancak ben gençlerimizden çok ümitliyim. Sizler gibi aydınlık bir gençlik bize çok daha güzel bir dünya hazırlayacak.

6 **"Ölü Sevgiliye Mektup" hikayenizden bir alıntıyla devam edelim. " Yaşadıklarını sanıyorlar ama nefes almaları yaşadıklarını göstermez." demişsiniz. Sizce bir insanın yaşadığını gösteren şey nedir?**

Bu konu gerçekten çok derin bir konu aslında, genelde bunun üstüne çok düşünürüm. Ama kısaca özetlemek gerekirse düşünmek, düşünceleri gerçekleştirmeye çalışmak ve hayatta iz bırakmak gibi düşünüyorum hayatın amacını. Hayatta başkalarına dokunabilmek ya da bir fark bırakabilmenin hayatın amacı olduğunu düşünürüm hep. Negatif veya pozitif olsun hayatı tek düze yaşamayıp içine bir şey katınca hayatı yaşamış oluruz.

7 **"Binbir Gündüz Masalları" hikayenizin ismi bizlere "Binbir Gece Masalları"nı anımsattı. Masallar, okurlarına fantastik bir hayal dünyasının kapılarını aralarken sizin hikayenizde ölümler ve savaşlar göze çarpıyor. Bu tezatlık ve masal başlığı altındaki distopya bizlere gerçek dünyadaki kötülüklerin varlığını vurgulamak için kullanılmıştır diyebilir miyiz?**

O öykü deneysel bir öyküydü. Ben "Binbir Gece Masalları"nı cilt cilt okumuştum, kullanılan yapı ve içinde ki hikayeler çok hoşuma gitmişti. Şehrazat'ın, hayatını kurtarmak için her gece hikaye anlatması ve bin bir gece sonunda gerçekten kurtulmuş olması bana çok yaratıcı geldi. Ve aslında "Binbir Gece Masalları"nın temasının ölümden kaçınmak olduğunu düşünebilirim. Bu deneysel öykümdeki "Binbir Gündüz Masalları" ismi de bundan esinlenmişti. Bazı cümleleri "Binbir Gece Masalları"ndan bire bir aldım açıkçası. Bir yandan da bilim kurgu havasında olsun dedim, Türkiye'nin siyasi yapısından da bahsettim. Bu deneysel öykümdeki yapının temeli Binbir Gece Masalları'na dayanıyor.

8 **"Tiyatrodaki Hayat" hikayenizde Uğur'un reenkarnasyona ve gelecekte farklı bir bedenle tekrar dünyaya geleceğine inandığını öğreniyoruz. Hikayenin sonunda da bir genç, Uğur'un hikayesini dinlerken dejavu yaşadığını ve sanki bunu daha önceden duymuş gibi hissettiğini söylüyor. Bunu söyleyen genç, Uğur'un reenkarne olmuş halidir diyebilir miyiz? Hikayelerinizde kendi deneyimlerinizden ve hayatı algılama biçiminizden izler gördüğümüzü düşünürsek sizin de reenkarnasyonun gerçekliğine olan inancınızı öğrenebilir miyiz?**

Güzel bir soru. Evet öyle bir planım vardı. Yani o genci aslında Uğur'un reenkarnasyonu gibi düşünebiliriz. O da çok küçük bir ipucuydu. Bunu da herkes anlamadı aslında o yüzden anlamış olmanıza sevindim. Ben, inanmak istiyorum. Reenkarnasyon hikayelerini çok severim ama çok akılcı bir tarafım da var. Çok pozitif, bilimlere çok sadık. O taraf reenkarnasyon gibi inançları kabul etmese de bir yandan inanmak istiyorum. Dünya'da hiçbir insan buna net bir cevap veremez ama o tip hikayeler hep çok hoşuma gitmiştir. Reenkarnasyon üzerine kurgulanmış "Cloud Atlas" ya da "Dead Again" gibi filmleri beğenerek izlerim. Boris Vian çok sevdiğim bir yazardır, sanırım 1959'da ölmüştü. ben bir ara 'Ben acaba onun reenkarnasyonu muyum?' diye düşünüyordum. Biraz buralardan ve gündüz düşlerinden türeyen bir öykü Tiyatrodaki Hayat.

9 **Bu keyifli söyleşi için teşekkür edreriz. Son olarak okurlarınıza söylemek veya eklemek istediğiniz şey var mı?**

Ben çok teşekkür ederim. Hayallerinizin peşinde koşmaktan hiç vazgeçmeyin, bilim ve sevgi yoldaşınız olsun...

Duru DELİKANLI 9 And C

"Edebiyat denildiği zaman şu anlaşılır: Söz ve manayı, yani insan dimağında yer eden her türlü bilgileri ve insan karakterinin en büyük duygularını, bunları dinleyenleri veya okuyanları çok alakalı kılacak surette söylemek ve yazmak sanatı. Bugün içindir ki edebiyat, ister nesir halinde olsun, ister nazım şeklinde olsun, tıpkı resim gibi, heykeltraşlık gibi, bilhassa musiki gibi, güzel sanatlardan sayıla gelmektedir."

M. Kemal Atatürk

ALMAN LİSELİLER
KÜLTÜR VE EĞİTİM VAKFI
ALKEV ÖZEL OKULLARI

ANAOKULU
İLKOKUL
ORTAOKUL
ANADOLU LİSESİ
FEN LİSESİ

ALKEV ÖZEL OKULLARI
Alkent 2000 Mahallesi
Mehmet Yeşilgül Caddesi No. 7
34500 Büyükçekmece / İstanbul
0 212 886 88 40
e-posta: info@alkev.k12.tr

www.alkev.k12.tr

ALKEV Özel Okulları

Deutsches Sprachdiplom der Kultusministerkonferenz